

Primorski

D N E V N I K

Št. 281 (14.372) leto XLVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakit nad Cerkljem, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1200 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

SOBOTA, 5. DECEMBRA 1992

MOJA BANKA

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

NEW YORK / MILIJONOM SOMALCEV GROZI SMRT OD LAKOTE

Mednarodna skupnost skuša rešiti somalsko tragedijo

Izvoljeni predsednik ZDA Clinton soglaša s sklepom svojega predhodnika Busha - V mednarodni odpravi tudi Francozi, Italijani, Belgijci in Pakistanci

NEW YORK - VS ZN je v noči na petek soglasno odločil, da bo v Somalijo poslal mednarodne sile za zaščito človekoljubne pomoči. Vojaško akcijo v Somaliji že nekaj časa zahtevajo ZDA, ki jo bodo tudi vodile, zato po poročilih iz Pentagona za konec tedna pripravljajo 16 tisoč marinec in 10 tisoč pripadnikov lahke pehote. Pred obalo Somalije že križarijo stiri vojaške ladje s 1800 možmi. Novi ameriški predsednik Bill Clinton je z besedami o »dobrodošli in zgodovinski akciji« pozdravil dejanje svojega predhodnika Busha. Tudi generalni sekretar ZN Butros Gali je zadovoljen, »saj bo svetovna organizacija prvič v svoji zgodovini posredovala« samo zaradi moralnih, človekoljubnih razlogov.

O koncanju »somalške viharja« bo odločil VS ZN. Americanov, ki bodo urejali vse drugo, bodo pomagali Francozi z 2000 vojakov, Italijani, Kanadci, Belgijci, Pakistanci in vojak nekaterih afriških držav. Nemčija, Japonska in Velika Britanija ne bodo pa poslale svojih vojakov, čeprav odločitev podpirajo. Tokio je že sporočil, da bo pomagal z denarjem.

Zgodba Somalije je tipična afriška tragedija. Neodvisnost od kolonialnih gospodaric Velike Britanije in Italije so dosegli leta 1960, a samo zato, da je major Siad Barre uvedel enopartijsko diktaturo sovjetskega sloga, se zapletel v vojno z Etiopijo in z napačno politiko unicil gospodar-

stvo države. Se huje je bilo po avgustu 1990, ko se je združeni opoziciji posrecilo odstraniti diktatorja. Lokalni mogotniki so se takoj zapletli v vojno za oblast, nato pa do sprejetja najnovejše resolucije VS ZN ovirali in kradli pomoč umirajočemu ljudstvu.

Ob resoluciji sta se oglašala tudi Bagdad in Beograd, se dva izobčenca mednarodne skupnosti. Irski predsednik Husein je ocenil, da se skušajo ZDA s Somalijo odkupiti za zločine v Iraku. Beograjski radio pa je akcijo ocenil kot ameriško pretezo za vmešavanje v notranje zadeve drugih držav.

Na sliki: glasovanje v OZN o posegu v Somalijo.

V Sloveniji konec kampanje Neuradni rezultati že jutri

LJUBLJANA - Volilna kampanja se je v Sloveniji včeraj končala, danes pa se je pričel volilni molk. Trajal bo do nedelje do 19. ure, ko bodo zaprli volišča. Republiška volilna komisija je pred začetkom volitev sklicala svojo prvo novinarsko konferenco. Na njej so člani komisije med drugim povedali, da ima volilno pravico tri četrtine slovenskih državljanov in da bo na ne-

deljskih parlamentarnih in predsedniških volitvah glasovalo tudi okrog 5000 slovenskih državljanov, ki živijo v tujini. Stranke so vložile petindvajset kandidatnih list za volitve v državni zbor. Prvi neuradni rezultati pa bodo znani že jutri zvečer.

Zadnje ure volilne kampanje so poskusili kar najbolj izkoristiti kandidati za predsednika republike, ki so se se zadnjic soočili na

slovenskem radiu. Sicer pa je včeraj najostreje reakcije izzvala Demokratska stranka. Ta je v vseh slovenskih dnevnikih objavila celostranski oglas, ki pod naslovom Ali res hočete tako vlado? sugerira, da so se krščanski in liberalni demokrati že sporazumeli o vladni koaliciji po volitvah. Prvaki LDS pa so zatrdili, da se bodo o oblikovanju koalicij odločali po volitvah.

RIM / POLEMIKA

Smrt Signorina: krivdo skušajo naprtiti tisku

Novinarji proti omejitvam

PALEMO, RIM - Medtem ko so včeraj v Palermo pokopali sodnika Domenica Signorina, Italijo dobesedno pretresa polemika o odnosih med sodstvom in mediji, saj je na dlani, da bi marsikdo sedaj rad nadel nagobcnik kronistom in do skrajnosti omejil svobodo informiranja. Ministrski svet je med včerajšnjo sejo navedel, da bo ob zaskrbljujočem ozračju, ki ga povzroca beg zaupnih vesti o sodnih preiskavah, vlada morala v mejah svojih pristojnosti sprejeti konkretne pobude.

Giulio Di Donato (PSI) je v pismu pravosodnemu ministru Martelliju zahteval takojšnje ukrepe, ki bi v bodoče preprečili, da bi nekdo postal žrtev namernega bega zaupnih vesti, ki jim tisk nato da preveliko tezo. Senator Savarino D'Amelio (KD) je predlagal, da se cimprej preveri obstojeko zakonodajo, predvsem pa vlogo tako imenovanih skesanec.

Odločno se je zavzel za take norme, ki bi zajamcile tudi za oostri-trivjo kazni preiskovalno in sodno tajnost. Njegov strankarski kolega Vito Napoli pa se je obregnil ob televizijo in casopisno poročanje o Signorinom samomoru, po katerem so pokvarjeni tisti skesanec, ki so Signorina prisilili v samomor, so pa »dobri in verodostojni« tisti skesanec, ki so v zapor poslali Quattroneja, Battaglio, Nicolaio in Palamaro. »Ker so to politiki, jim ne bi koristil niti

samomor. Politiki niso vredni skesanca, če tudi je ta razpecevalec mamil!«, je poudaril demokratski poslanec. Tajnik PSDI Vizzini pa je poudaril, da bi bilo sedaj zgreseno valiti krivdo na novinarje in na skesanec.

Ob takih izjavah je lahko vsem jasno, da bodo sedaj skušali omejiti svobodo informiranja, češ da so novinarji krivi Signorinovega samomora in ne tisti, ki so strogo zaupne vesti posredovali tisku. Zveza italijanskih kronistov (UNCI) je včeraj poudarila, da bi bila kakršnakoli omejitev svobode tiska nesprejemljiva. Pravica informiranja je za italijanske kroniste temelj demokracije, ki bi ga porušila vsaka omejitev ali avtocenzura. Novinarska skupina Fiesole pa je poudarila, da bi ob novinarskem strogem spostovanju tajnosti Ustica se vedno bila le počitniški otok, Trg Fontana sprehajališče za Milančane in afeta s podkupninami le zadnja družbena igrlica. Ob vsem tem je vatičanski Osservatore Romano zapisal, da se sedaj ponovno zastavlja vprašanje nevarnosti, da bi tisk odigral tujo vlogo, da bi postal le postni nabiralnik, kjer nekateri puscajo svoja »strupena sporocila«. Dobro novinarstvo se lahko temu s profesionalnostjo upre, če bo skrbno preverjalo vesti in njihov izvor. »Glasove naj se prepusti ulici, ali se slabše, koluarjem,« ugotavlja vatičansko glasilo.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Se Rusiji obeta žametni udar?

Predsednik Jelcin opozarja poslance, da rušijo sistem, opozicija pa skuša z ustavnimi spremembami predsedniški sistem zamenjati s parlamentarnim.

stran 12

Snujejo listino o človekovih dolžnostih

Dvajset znanstvenikov in kulturnikov mednarodnega ugleda, med temi pet nobelovcev, od včeraj piše na Univerzi v Trstu prvi osnutek Magne Chartre človekovih dolžnosti. Osnutek bo mogoče sprejela celo sama Organizacija združenih narodov.

stran 4

Parlament pripravlja reformo volitev

Italijanski volilci bi lahko že spomladì izvolili zupane in občinske svete z novim volilnim sistemom. Včeraj je namreč poslanska zbornica začela z razpravo o zakonskih predlogih za spremembo volilnega sistema glede krajevnih uprav.

stran 5

Konferenca o industrijski politiki

V Vidmu se je včeraj začela 1. deželna konferenca o industrijski politiki, katere triletno prirejanje predpisuje nov deželni zakon št. 2/92. Njen namen je zarisati identikit sedanje krize, ki je kot vse kaže bolj strukturnega kot konjunkturnega značaja, in zastaviti temelje za oblikovanje novega razvojnega modela za Furlanijo-Julijsko krajino. Konferenca se bo nadaljevala danes dopoldne z neposrednim prenosom po deželni TV mreži RAI.

stran 5

Osimo in levica: zakaj taka previdnost?

Ali se je tržaška levica glede osimske afere učinkovito zoperstavila nacionalistični kampanji? O tem je tekla debata na sinočnji javni razpravi krožka Che Guevara v gledališču Miela.

stran 6

Referendum še v ospredju

Odbor za razvoj goriškega letališča bo vložil priziv na Deželno upravno sodišče zoper sklep o zavrnitvi referendumu o gradnji financerske sole. V ostrem tiskovnem sporočilu so včeraj obtožili občinsko upravo in »njej podrejeno komisijo garantov« cele vrste nekoherence in prekrškov, katerih skupni cilj naj bi bil vsiliti sporno gradnjo tudi proti volji goriških občanov.

stran 8

Skakalci v Falunu

Uvodni tekmi svetovnega pokala v smučarskih skokih bosta danes in jutri v Falunu na Švedskem.

stran 19

LA CORUÑA / BRODOLOM

Ekološka katastrofa

K sreči je dobršen del tovora z grškega tankerja zgorel

Gasilci so se vso noč trudili da bi pogasili požar na grškem tankerju (Telefoto AP)

LA CORUÑA (SPANIJA) - Včeraj dopoldne so končno pogasili plamene na grškem tankerju Aegean Sea, ki je pred španskim pristaniščem La Coruña nasedel na ceri. Ljudje, ki so v paničnem strahu predsinocnjim zapustili svoje domove na obrežju, ker so se plameni blizali obali, celo območje pa je zavil gost dim, so se včeraj začeli vracati.

Oblasti so sedaj ves trud vsmerile v odpravo posledic tega brodoloma, saj je razlita nafta že dosegla galicijsko obalo pri La Coruñi. Plavajoče pregrade, ki so jih takoj po brodolomu namestili, da bi zavarovali priobalno območje, je razburkano morje odneslo. K sreči je dobršen del nafte zgorel, tako da bo morda oblastem uspelo omejiti posledice te ekološke katastrofe. Kapitana grškega tankerja so že aretirali, ker je ob vходу v lacoruñsko pristanišče odklonil pomoč pilotov.

TRST / ŠKANDAL TOMMASEO

Trinajst aretacij zaradi kokaina

Karabinjerji so aretirali 13 oseb (8 v Trstu in 5 v Milanu) zaradi razpecevanja kokaina v znani tržaski kavarni Tommaseo, poleg tega pa opravili 40 hišnih preiskav, medtem ko je sodna oblast izdala

ravno toliko sodnih jamstvenih obvestil. Organizator zločinske mreže, ki se je razširila tudi na Slovenijo in Hrvaško, je upravitelj kavarne C. Monteduro, a v zaporu je tudi njegova žena Nadia Busso.

Mamilo je bilo kolumbijskega izvora, v Trst pa ga je prislo iz Milana vsak teden kakšna pol kilograma, so povedali karabinjerji na tiskovni konferenci

(foto Krizmancic).

KOMENTAR

Čiščenje, kulturno in etnično

NUJAZ HAMZA

Veliko bolj kot poročila z bojišč je pokazala skrajne cilje sedanje vojne v Bosni in proti Bosni drobna, bizarna novica iz kulture, ki jo je objavila srbska tiskovna agencija SRNA.

Vodje tamkajšnjih Srbov so namreč napovedali, da bodo nekdanjo Vrhbosno oziroma sedanje Sarajevo (Dvor ob polju), ko ga osvobodijo, preimenovali v Kotromangrad, čes da morajo imena njihovih mest spominjati na srbski jezik in zgodovino. Vsa absurdnost in grotesknost predloga se kaže v pripodobitvi z Bosanci, naseljenimi v Avstriji, ki bi hoteli Dunaj preimenovali v Francjozefburg. Srednjeveški bosanski kralj Tvrtko Kotromanić je namreč nekaterim Srbom svojčas resda nekaj desetletij vladal, toda ne kot srbski vladar, temveč kot začasni osvajač manjšega dela sedanje zahodne Srbije.

Gre za poskus dokazovanja avtohtonosti Srbov v Bosni in Hercegovini, »vzpostavljanja« kontinuitete s srednjeveško bosansko državo, po drugi strani pa za uniciranje živih in »mrtvih« dokazov, ki bi lahko pričali o nasprotjem. Treba je torej porušiti večino »nestrbskih« spomenikov, nastalih po padcu bosanskega kraljestva in pobiti ali pregnati večino avtohtonega prebivalstva. Se le potem bo mogoče prepričati svet, da Srbi res niso prisli v Bosno s Turki, da v skoraj tisočletni Bosni, kjer nikoli niso rusili spomenikov, najstarejše pravoslavne (srbske) cerkve in drugi spomeniki, res niso stari komaj tristo, stiri sto let, saj je bila Bosna vendar nekdaj samo srbska!

Sedanja vojna proti Bosni, katere glavni cilji so kulturno in etnično čiščenje, hkrati pa tudi prisvajanje najboljšega iz tujih kulturnih in ljudskih zakladov, je oziroma bi morala biti zadnje dejanje več kot stoletnega procesa. Ta se je začel že takrat, ko je Vuk Karadžić bosansko (bosnjsko) lirsko epsko pesem Hasanaginico Goeteju predstavil za srbsko. Od takrat se je v srbski kulturi »znaslo« precejšnje število imen in del bosanskih piscev, med njimi tudi Mese Selimovića, Beograd pa je vzporedno s tem prisvajanjem tujega vsaj trikrat poskušal uniciti narod, ki mu ti ustvarjalci pripadajo.

Ce se mu bo tokrat le posrečilo, se bo v srbskih zakladih zanesljivo znaslo tudi nekaj deset tisoč srednjeveških bosanskih (heretičnih) stečkov. O tem priča nedavna izjava srbskega zunanjega ministra Jovanovića, pesnika, ki pravi, da so omenjeni heretiki pravzaprav Srbi, pa čeprav so srbski vladarji v nekdanji Raski (Srbiji) dobesedno požgali ne samo vse tamkajšnje heretike, temveč tudi vse, kar je le disalo po hereziji.

RAZMIŠLJANJE

Tekmovalnost in sodelovanje političnih elit

BOŠTJAN MARKIČ

Politični sistem Slovenije je sistem, ki ga lahko brez pomislekov imenujemo strankarsko tekmovalni pluralistični sistem. Vendar proces političnega zorenja slovenske družbe terja tudi sodelovanje, ne le tekmovalnost političnih elit (politične elite pojmovane ne v vrednostnem, temveč v funkcionalnem smislu). Tekmovalnost in sodelovanje političnih elit sta torej na eni strani točka razhajanja, na drugi strani pa tudi točka združevanja političnih elit. Gre tedaj le za navidezno navzkrižno identiteto političnih elit, saj obstoja široka pahljaca različnih, zdaj tekmovalnih, zdaj sodelovalnih položajev. Sprasevati se o vlogi slovenskih političnih elit pomeni, sprasevati se o stopnji dojemanja slovenskih političnih elit, o nujnosti spoja tekmovalnosti in sodelovanja.

Ce so slovenske politične elite tekmovalne, niso ubrane na enake politične strune. Toda samo če so (če bi bile?) politično zrele, bi v dinamiki tekmovalno-sodelovanje lahko dosegle pomemben cilj: stabilnost (politično, gospodarsko) dobro urejene slovenske družbe. Vendar izkustvena praksa in empirični argumenti kažejo, da slovenske politične elite v tekmovalnem osvajanju političnega prostora zapadajo, zlasti se v (pred) volilni vznesenosti, tudi v pravo politično sovražnost, ki je posebej nevarna, ker se že prenaša iz političnih elit na slovensko volilno telo, na volilno javnost.

Sodobna slovenska družba, prepletena s pluralnimi interesi in vrednostnimi konflikti, ni lahko »vodljiva« družba. Pestijo jo tudi strukturalni problemi in majavo gospodarstvo. Ne samo, da so se povečala pričakovanja slovenskih državljanov,

tudi obzorje političnih pričakovanj je zelo diferencirano. Neizpolnjenim pričakovanjem pa hitro slede politična razočaranja, ki so topla greda za politično nestrpnost. Slovenija tudi obupno potrebuje gospodarsko dopolnitev procesa tvorbe svoje države, če hoče preživeti v mednarodni ekonomski areni in se uveljaviti z novo gospodarsko dinamiko. Slovensko volilno telo ima pravico terjati od svojih političnih elit etiko odgovornosti, da bi se dosegla družbena kohezivnost vsaj ob strateskih vprašanjih razvoja slovenske družbe.

Vendar se medsebojno nezaupanje slovenskih političnih elit v razmerah demokratično nepravičnega okolja v skrajnih robovih že preliva v pravo medsebojno politično davljenje, v skrajno napadalo neprijaznost ter v volilno in politično kasarni surovost. Iz te logike obravnavanja političnih tekmecev kot političnih sovražnikov poganja nato še pamfletsko napadanje in blatenje nasprotnika. Vendar so meje volilnopolitичne tržne oznanjevalnosti in (pred) volilnega otepanja. Slovenske politične elite je nujno politično kultivirati, da položaj ne bi dožorel do neobvladljivih političnih napetosti tudi po volitvah. Za nikogar v Sloveniji ne bo dobro, če se bomo zavoljo nedostojnih predvolilnih vedenjskih obrazcev spremenili v paranooidno politikantsko gnezdo.

Pričujoči zapis nima namena razvrednotiti dosežkov in pomena tekmovalne strankarske demokracije nasproh ali posebej na Slovenskem. Ob vseh pomanjkljivostih, ki jih ima predstavniki strankarske tekmovalne demokracije, je glede na zgodovinske bridke izkušnje se najmanj vredna odboj-

nosti. Nimam namena vsiljivo moralizirati o temi, kako naj bi Slovenija postala politično krepostna družba. Zelim pa opozoriti, kako skrajno pretirana politična nevoseljskost in brezobzirno politično sovražstvo zastrupljata možnosti medsebojnega nujnega sodelovanja političnih elit.

O slovenskih političnih elitah je tekla beseda. Seveda: ne zavzemam se za to, da bi bila slovenska družba »družba klientov in političnih gospodarjev«. Zato je tudi pomembno, ali bodo slovenske politične elite pod pritiskom demokratično artikularnega javnega mnjenja ujele potrebno vez med tekmovalnostjo in sodelovanjem. Gre skratka za vprašanje, kako vzpodbuditi slovenskega državljanu-volilca k lastnemu političnemu in volilnemu razmišljanju in opredeljevanju, da ne bo le v funkciji delovanja političnih strank. Politična strpnost je interes državljanov Slovenije. Pri tem ne mislim na strpnost, ki bi bila izpeljana iz »državnih razlogov«. Mislim na strpnost, ki izhaja iz prepričanja, da je to pot za državljansko sožitje v demokratični slovenski družbi.

Državljanova politično-volilna participativna lenoba seveda ne motivira političnih elit k medsebojnemu sodelovanju. Posledice nadzorovane politične moči so pogosto politično katastrofalne. Spodobnost in pripravljenost posameznika, da se obnaša kot odgovoren slovenski državljan, tudi silita politične elite k razumnemu političnemu vedenju.

Ni zanemarljivo, da državljani Slovenije dajo vedeti političnim elitam, da obstojajo. Kako - politično - obstojajo, pa bodo pokazale decembrske slovenske volitve.

Drugi razlog je moralno - profesionalen: Istra, gea mea je napisana dobro in tema, ki se je loteva, ni obdelana ne aktualistično in ne pristransko. Je zgodba na prastari motiv o grehu in krivdi, motiv, ki je poučarjen del kolektivne podzvesti tistih nesrečnih predelov (Istra je ena od njih), kjer se države menjajo vsakihi nekaj desetletij.

Francić jo pripoveduje intimno prizadeto, obenem pa s pravo oblikovalsko distanco, tako da

ISTRA, GEA MEA

Novela za Rob čez rob?

razlogi za

ZDRAVKO DUSA, urednik zbirke Rob

Ne plesati po geslih fašistov

Glavni urednik založbe pravi, da je Franjo Francić najprej predložil druga besedila, ki naj bi bila v njegovi novi zbirki?

Preurejanje zbirke nima nobene povezave s sedanjo zadrego. Francić sem svetoval, naj nekatera krajša besedila zamenja z daljšimi zaradi bolj celovite podobe knjige.

Sporna proza je bila že v prvotni zbirki, ki se je po njej celo imenovala. Res pa je, da je urednik Hocevar zelel, naj spremeniva naslov zbirke, kar sva tudi storila.

Kot urednik zbirke Rob zagovarjate izid knjige brez crtanja sporne novele?

Trije razlogi so, zaradi katerih sem zagovarjal izid knjige v taki obliki. Četrtega, osební odpor do takih posegov, dajem v oklepaj.

Prvi je stvaren, takorekoč praktičen: ce bi zgodba izšla normalno, okrog nje ne bi bilo hrupa, ki spetuje pozornost na zunajliterarne interpretacije, in ne medijskih skandalov, ki zbudijo blebetanje spoli-tizirane javnosti. Navsezadnje je bila novela že objavljena v reviji z dosti večjo naklado, kot jo ima zbirka Rob, pa se ni nič zgodilo.

Drugi razlog je moralno - profesionalen: Istra, gea mea je napisana dobro in tema, ki se je loteva, ni obdelana ne aktualistično in ne pristransko. Je zgodba na prastari motiv o grehu in krivdi, motiv, ki je poučarjen del kolektivne podzvesti tistih nesrečnih predelov (Istra je ena od njih), kjer se države menjajo vsakihi nekaj desetletij.

Francić jo pripoveduje intimno prizadeto, obenem pa s pravo oblikovalsko distanco, tako da

ZENJA LEILER

Pri koprski založbi Lipa, bi morala v zbirki Rob iziti kratka proza Franja Francića z naslovom Cista resnica. Knjiga je že dobila subvencijo ministrstva za kulturo, vendar je se niso natisnili. Direktor, glavni in odgovorni urednik založbe Jože A. Hocevar pogojuje njen izid z izključitvijo novele Istra, gea mea, katere sporocilnost naj bi bila takšna, da bi utegnila razburiti italijanske politične skrajneže. Franjo Francić na Hocevarjev predlog ne pristaja, pri čemer pa je se zanimivo, da je bila novela objavljena že leta 1989 v reviji Srce in oko.

je to novodobna različica mitološke zgodbe. Za njeno crtanje iz zbirke ni opravčila.

In tretji razlog? Recimo, da zadeva ne tako davno zgodovino in njeno simboliko - ter to, kar se danes dogaja po Evropi (saj trzaski primer ni nobena posebnost).

Kadar se začne skrajna desnica dvigati, tega ne počne intelektualno. Edino, na kar stavi in kar zna, je uveljavljanje grobe sile na račun civiliziranih pravil. Vse, kar presega zmerjanje in pretep, ji je nerazumljivo in sovražno. Na svoji poti sesuje vse, kar diši po kulturi, od prava do knjig. Knjige se s prav posebno strastjo, tudi javno, tudi na gmadah. Umakniti literarno zgodbo zaradi previdnosti pred sosedovimi fašisti, se preden so jo ti videli, bi pomenilo plesati po njihovih geslih.

Drobna, vendar zame intimna napakica v plazu napak evropske inertnosti, ki ne zna ali noče na začetku ustaviti svojih naci-jev. In tudi napakica Slovencev, ki bi bili ob prvem glasnejšem vpitju za mejo pripravljeni uvesti pri sebi cenzuro izrekanja - to staro samoobrambno institucijo, ki jo pac morajo - ce resno jemljejo svojo državnost - ukiniti.

JOŽE A. HOCEVAR, direktor ter urednik Založbe Lipa

Voda na mlin sovražnikov
Kakšni so vaši razlogi, da izid zbirke kratke

razlogi proti

Primorsko vse do Rakeka ter Dalmacijo in otoke, ko trzaska oblast zapira prof. Sama Pahorja samo zato, ker hoče uveljaviti ustavno pravico do uporabe slovenskega jezika in javnem življenju, torej ni oportuno objavljati takih konstruktov Franja Francića, ki nimajo prav nobene zveze z zgodovinsko resnico, saj ni niti enega samega dokaza o kakem resničnem primeru, da bi Slovenci ubijali tukajšnje avtohtone Italijane. Niti niso psihološko utemeljeni. Objava tega dela bi torej bila samo voda na mlin zagriženih sovražnikov Slovencev in slovenstva v slovenski Istri.

Cudno bi se zdelo bralcem, ce bi Založba Lipa kaj takega objavljala, saj si ne sme dovoliti takih neresnosti ob dejstvu, da je pred kratkim objavila obsežno delo Milice Kacin - Wohinz Prvi antifašizem v Evropi, Primorska 1925-35, ter delo Janeza Kramarja Narodna prebujala istrskih Slovencev itd.

Pa vendar je bila novela že objavljena v reviji Srce in oko, ki izhaja v večji nakladi kot zbirka Rob?

Dejstvo, da je bila novela že objavljena, se dodatno zmanjšuje zaloznikovo zanimanje za objavo istega besedila v knjigi.

Sicer pa to potrjuje, da je ljubljana in da so uredniki pri tej ugledni reviji neobčutljivi za vprašanja Primorske, se posebej pa slovenske Istre.

Se vam ne zdi, da za zahtevo po izključitvi novele posegate v avtonomijo umetniškega dela?

Glede poseganja v avtonomijo naj sodi literarna zgodovina in kritika, Franju Franciću pa svetujem, naj Istro, meo geo za srebnike proda na primer kakemu fašistu Finiju, ki jo bo rad vzel s celo Istro vred. Založba Lipa zaradi tega ne bo propadla, kot bi si morda želel Franjo Francić v svojem pisanju.

Vodoravno: 1. kraj pri Crnem Kalu, 4. ameriški antropolog nemškega porekla (Franz, anagram SOBA), 8. nekdanji poljski politik, rojen na današnji dan leta 1867 (Jozef), 11. veliko, plitko slano jezero, v katerega priteketa Amu-Darja in Sir-Darja, 12. kraj na otoku Cresu, 13. morska riba romboidne oblike z močnim trnastim repom (anagram ZARA), 14. vodna žival, ki diha s skrgami, 15. najbolj razširjena rastlina, 17. telovadni element, 18. bodicasta lupina okrog ploda, 20. francoski matematik in fizik, po katerem se imenuje enota električnega toka (André Marie), 23. starorimski naravoslovec (anagram RAK), 24. klada za sekanje drv, 28. ledena, skorjasta plast snega, 30. način izražanja, slog, 31. potok, ki teče skozi Isko vas, 32. del skeleta, 33. mesto v zahodni Španiji z univerzo iz 13. stoletja, 35. ena najvažnejših evropskih rek, nemško Elbe, 36. orel v germanski mitologiji.

Navpično: 1. umetnostna smer, ki temelji na optičnih elementih (anagram PROTA), 2. izdelovalec sira, 3. prostor ob vodi, urejen za sončenje in kopanje, 4. začetnici slovenskega kegljaca Urbanca, 5. zadnja brazda na zgornejem delu njive na strmini, 6. mesto v srednji Italiji, rojstni kraj svetega Franciška, 7. manjša ptica ujeta, podobna kruglju, 9. navadno množična prireditve, posvečena pomembnemu dogodku ali osebi, 10. sultanov uradni razglas, 16. ime nizozemskega slikarja van der Neera, 19. predstavnica lepšega spola, 20. vrsta jelena v Prednji Indiji in na Sri Lanki, 21. naslov poljskega politika pod 8. vodoravno, 22. fizioloka, rakla, 25. besede brez naglasa, 26. hrib nad Sevnico (anagram SCILA), 27. zrtvenik, 29. nemška reka, pritok Donave na Bavarskem, 34. avtomobilska oznaka Makarske.

Simon Bizjak

TUĐMANOVIM IZJAVAM NA ROB

Tisto, česar predsednik ni povedal

ALEKSANDAR MLAC

Predsednik Hrvatske dr. Franjo Tuđman je na svoji redni tiskovni konferenci v Zagrebu izjavil, kako je Srbija končno spoznala, da z »Veliko Srbijo« ne bo nič. Gospod Tuđman pa ni povedal ničesar o tem, kako je z idejo »Velike Hrvatske«. Tisto, česar predsednik ni povedal, dokazuje Hrvatska oziroma njena politika s svojimi zadnjimi potezami v Bosni in Hercegovini. Za BiH je popolnoma nebičveno, ali sta Janko Bobetko in general Mladić na sarajevskem letališču podpisala nekakšen sporazum o premirju, ali ne. Miru tako ali tako ni. Pomembno pa je, da je Bobetko, vojaški predstavnik neke neodvisne in

suverene države, prišel na ozemlje druge mednarodno priznane države - Bosne in Hercegovine - da bi se tam pogajal z vojaškim predstavnikom parvojaških sil tiste države, ki je kot agresor napadla neodvisno državo BiH. Hrvatska potemtakem sploh ne racuna na celovito, neodvisno, suvereno Bosno in Hercegovino. Očitno pa racuna na paradržavno tvorbo Herceg - Bosno kot na potencialni del nekakšne »Velike Hrvatske«. K temu nas napeljujejo tudi zadnje informacije o neenakopravnem položaju Muslimanov v Novem Travniku, kakor tudi stvari, ki se dogajajo na globalni republiški ravni. Pod

diktatom HDZ je na celo BiH prisel Mile Akmadžić. Ista stranka je umaknila tudi »bosansko« usmerjenega Stjepana Ključića iz Predsedstva države in zdaj na to mesto vsiljuje Mira Lasića. Akmadžić in Lasić bosta kot dva tretjerazredna politika, služila za enkratno uporabo v procesu srbsko-hrvatskega razkranja Bosne in Hercegovine. Kar pa zadeva Muslimane, se zmeraj ni jasno, ali jim bo uspelo ostati znotraj okvirov bosanske patriotizma, skupaj s patriotsko usmerjenimi Srbi, Hrvati in drugimi, ali pa jih bosta srbska agresija in hrvatska izdaja prisilili v radikalizacijo stalisc in splošni poziv na »sveto

vojno«. Dejstvo, da so Srbi in Hrvati pred dvema letoma ustanovili nacionalno stranko, te možnosti ne izključuje. V tem primeru bi pritrili tistim, ki zagotavljajo, da so BiH unicile in da jo se naprej unicujejo njeni lastni nacionalizmi, nedvomno podpirajo, a tudi uvozeni od zunaj. BiH se nesporno nahaja na krizišču med nacionalizmi in bosanskim patriotizmom. Ali se bo uresničila krilatica, ki jo je velikokrat slišati v Sarajevu - »imamo četnike in ustase, samo partizanov se ni«. Patrioti seveda so, nahajajo se v prvih bojnih vrstah, vprašanje pa je, koliko casa bodo se držali. Evropa, osvesti se.

V torek, 1. 12. je v ljubljanskem klubu K4 nastopila ameriška skupina Consolidated.

Krasni divji pop

"Mi smo pop skupina," trdijo Američani Consolidated, glasniki razuma in hipnotične plesne glasbe, ki se ji preprosto ne morete upreti.

VASJA OCVIRK

Ob besedi pop se nam v zavest običajno prikažejo MTV-jevske reminiscence, vsebinsko izpraznjene, že stokrat slišane pesmi, vase zagledani in od slave že rahlo prismojnjani izvajalci, ki bi za uspeh naredili vse in se več.

Consolidated, trio iz San Franciscas, je pravo nasprotje vsega tega. Skupina, ki je v začetku 90. dobila laskavi vzdevek Beli Public Enemy, igra vse kaj drugega kot glasbo brez vsebine. Se več: njihov jezik je tako neposreden in oster, da njihovo vztrajno govorjenje o sebi kot pop skupini že meji na cinizem. Toda Consolidated svoje početje jemljejo preveč resno, da jim ne bi mogli verjeti. Z lahkoto nas prepričajo s svojim izredno pronicljivim pristopom pri obravnavanju tako občutljivih tematik, kot so razizem, spolno nasilje, totalitarizem vseh oblik, homofobija in množična pop produkcija kot ogledalo izkrivljenega človeškega duha.

Consolidated se z njimi spopadajo skozi mešanico klubskih žanrov, rapa, hip-hopa, techna, tudi housa, celo industrijskega rocka. Druga velika ploska, ki so jo izdali pri založbi Play It Again Sam, nosi zgovoren naslov *Friendly Fascism* in nastavlja ogledalo korporativni Ameriki, obljubljeni deželi, ki je to zmeraj manj ali pa sploh nikoli ni bila. Album so ob izidu toplo sprejeli kritiki in občinstvo, Consolidated

pa so s svojim delom nadaljevali se bolj poglabljeno in letos izdali novo veliko ploščo z naslovom *Play More Music*. Po odličnih recenzijah v ameriskem in evropskem glasbenem tisku so se Consolidated odpravili na promocijsko turnejo, ki je v evropskem delu zajela tudi Slovenijo.

Consolidated so tudi za odrom taksi kot na njem. Pevec in kitarist Adam je po sendviču in zagotovilu, »da se zdaj spet počuti kot človek« nadvse prijazno in zbrano odgovarjal na vprašanja.

Kaksen skupni imenovalec lahko najdete v rasi, verski in spolni nestrpnosti ter množični pop produkciji?

Predvsem sovražstvo do drugačnih in nenasično željo po oblasti, željo ene skupine ljudi, da bi vzpostavila nadzor nad drugimi, ne glede od kod prihajajo.

Lahko je proizvod kapitalizma, socializma, tehnokracije, ali pa je preprosto želja enega človeka po nadzorovanju drugih ljudi.

Je ta želja vsajena v človekovo naravo?

Mi vsekakor nismo usposobljeni, da bi lahko dajali izjave o tem. Nismo psihologi, behaviouristi, smo le pop skupina, ki komentira trenutno dogajanje.

Nekoc ste izjavili, da se je treba proti mehanistični pop produkciji boriti »od znotraj«.

Ne vem, kaj je bilo storjenega z ene in kaj z

druge strani, toda to pravzaprav ni tako pomembno. V vsakem primeru namreč postanese del sistema, kot zunaj ali notranji del. Problem nastane le takrat, kadar zdrsne pregloboko vanj. Takrat namreč ne vidiš več, kaj se dejansko dogaja s tabo in tvojimi izdelki in tudi če bi lahko videl, ne bi morel prav nič narediti. Preprosto nimas več vpliva na sistem. Mi smo nekeje v sredini. Poleg tega se ne ukvarjamo le z glasbo. Sodelujemo s protirasističnimi skupinami,

ligami za svobodno kontrolo rojstev, skupinami za človekove pravice in podobno.

Se vam zdi, da ste pri svojem početju uspešni?

Uspeh je pojem drugačne narave. Lahko ga razumemo na veliko različnih načinov. S svojim delovanjem zunaj skupine lahko sproti razbiramo uspeh. Če na primer pomagamo človeku, ki je bil po krivem preganjan, uspeh vidimo takoj. Drugace pa je z glasbo. Dostikrat se zgodi, da nam kdo napise pismo: »Poslušal

sem vašo ploščo in bila mi je všeč. Mislim, da imate prav. Spremenil sem svoj življenjski slog. Prenehal sem jesti živali in se oblačiti v njihovo kožo.« To je zelo subjektiven uspeh. Sploh je uspeh teže definirati kot neuspeh. Neuspeh je kot licemerje: zaznaš ga na obrazu.

Zaradi svojega doslednega zagovarjanja vegeterijanstva ste imeli že nemalo polemik z novinarji. Enkrat ste izjavili, da so zivalske klavnice nekakšen moralni ekvi-

valent koncentracijskih taborisc.

Nocemo reči, da sta ti obiki represije identični. Zelimo le pokazati na ideološko povezavo med njima. Običajno gre za belega človeka, ki zeli nadzirati vse druge, odločati o vsem. To so lahko zenske, lahko je narava, živali, ljudje druge rase ali vere. Menimo, da obstaja veliko nenaključnih povezav med temi oblikami nasilja. Analogija med njimi kaže presenetljiv rezultat.

Po petdesetih letih so v

Evropi zopet koncentracijska taborisca. Ste si kdaj mislili, da se lahko kaj takega ponovi?

Seveda. Če ste spremljali, kaj vse se je dogajalo v Evropi že dolgo pred padcem berlinskega zidu, vam je moralo postati jasno, da se bo ekstremizem slej ko prej v celoti institucionaliziral, postal več od uličnega razbijanja. Ponekod se je to zgodilo pod plaščem komunističnega režima, drugod pod okriljem skrajnostnih krščanskih desničarskih organizacij.

Po svojih koncertih dajete gledalcem možnost, da povedo, kaj mislijo. Gre za nekakšno okroglo mizo. Zakaj ste se odločili za takšno obliko komunikacije s občinstvom?

Prvo leto tega nismo počeli. Na nekem koncertu pa smo se zelo razigrali, občinstvo je bilo res izjemno in takrat smo rekli: »Hej, bi morda rad kdo kaj povedal v mikrofon?« Odziv je bil dober in odločili smo se, da bomo s tem nadaljevali. Običajno gre samo za enostransko sporazumevanje. Kupiš mojo ploščo, prideš na koncert, eno uro poslušas mojo glasbo, nato ti prodam se majico in te naženem domov.

Mi smo ubrali drugo pot. Zakaj ne bi smel se poslušalec česa povedati? O cemerholi. Ne samo o glasbi. Ni jim treba govoriti o Consolidated. Lahko govorijo o sebi. Tako dobijo možnost sodelovanja.

Veliko ljudi nima nikdar priložnosti povedati, kaj misli o določeni zadevi. Zato to počnemo na vsakem koncertu. Odziv je neverjeten.

Če igramo v deželah, kjer ne govorijo angleško, zagotovimo prevajalca. Tako lahko poslušalci, če hočejo, govorijo v svojem jeziku. To ni posebno velika stvar, to je le naš prispevek k demokratizaciji popularne glasbe.

Sodelovali ste z Grace Jones, Bomb The Bass in Keithom Le Blancom.

Mark in Phil sta naredila nekaj posnetkov za

V naslovu: Consolidated (foto: Jože Suhadolnik/TRIO), spodaj desno: René Rusjan, Z razstave v koprski Loži, 1991 (foto: arhiv)

novi album Grace Jones, Tim Simenon iz Bomb The Bas enega naših singlov, s Keithom Le Blancom smo pred nekaj tedni zurali v Londonu, nismo se se dogovarjali o kakšnem tesnejšem sodelovanju. Odlična glasbenika sta, izredna človeka, odlična producenta, toda s tem se bolj ukvajata Mark in Phil.

Utegnejo remiksi z znanini producenti povečati vašo popularnost?

Ne vem, osebno mi birokratsko-plesni remiksi niso močno pri srcu, tudi pretirana popularnost mi nikakor ne diši. Kakšen dvanajstinski singl tu in tam mi povsem ustreza in tudi Tim rad priskoči na pomoč, rajši pa delam na tak način kot zdaj.

Ocitno je, da ljudi lahko pripravite k plesu. Jih lahko pripravite k razmisljanju?

Vcasih jih ne moremo pripraviti niti k plesu. V nobenem primeru pa ne želimo spreminjati celotnih miselnih sistemov ljudi. To bi bila popolna indoktrinacija. Za nas je bistveno, lahko poslušalec neko informacijo vidi tudi iz drugega zornega kota. To je vse.

Vsak ima izključno pravico odločati o tem, kaj bo počel in o čem bo razmišljal. Nasi ideali niso novi, prav tako ne taktika.

Mi smo samo pop skupina, ki verjame v kvaliteto. In če lahko ponudimo drugacno vrsto kvalitetne pop glasbe in političnega razmisljanja, je del naših želja izpolnjen.

MEHKO IN TRDO

Prodane duše

SLAVENKA DRAKULIČ

In tako smo končno prisli tudi do vprašanja denarja. Ali smoj intelektualci s svojim delom obogateti?

Seveda, ker je bogastvo pri nas se zmeraj opredeljeno v skladu z uravnilovko. Vsakogar, ki dostojno živi (kar pomeni, da mu ni treba misliti na to, koliko bo zapravil za hrano ali za bencin), že imajo za bogataša. Čeprav to vprašanje v javnosti se ni bilo glasno izrečeno, ga je že cutiti v zraku.

Nič ni narobe, če ljudje obogatijo s kasknim poslom, ali se lotijo kake obrti oziroma založniške dejavnosti. Nič ni narobe, čeprav je nemoralno in ogabno, če posamezniki obogatijo s tihotapljenjem orožja. Celo politikom je dovoljeno obogateti - kaj pa intelektualcem?

Pred kratkim me je neki kolega v zagrebškem Vjesniku - seveda pod psevdonimom - obdolžil, da ne pišem za domače casopise, se pravi za Globus ali Nedjeljno Dalmacijo, zato, ker mi »niti slučajno ne morejo placati tako "mastnega" honorarja kot pri New York Timesu«. Kontekst celotne zgodbe je ta hip popolnoma nepomemben, pa tudi dejstvo, da gre zame. Vazna je le ideja o »mastnem honorarju«. Se pravi o precejšnjem (?) denarju, zasluženem z intelektualnim

delom. Pustimo ob strani vprašanje, ali so ti honorarji zares "mastni", in dejstvo, da moje mu kolegu gotovo ni znano, da je povprasevanje o tem, koliko je kdo zaslužil, na Zahodu, kamor si tako prizadevamo priti, povsem nesodobno. A on ni edini.

Ljudi na splošno denar vznemirja, tudi tisti, ki je zaslužen s pisanjem - preprosto tudi zaradi tega, ker se jim zdi nemogoče, da bi kdo na ta način dostojno zaslužil, sploh pa ne castno, se posebej kadar gre za pisanje po naročilu.

Priznam, pišem knjige, eseje, članke in zgodbe. Priznam tudi, da to počnem po naročilu. Priznam, da mislim, da ima moje delo tudi svoje ceno. In kaj potem? Nic, le da tak odnos do lastnega intelektualnega dela se zmeraj zveni radikalno, če ne celo bogokletno.

V casu postkomunistične družbe in svobodnega tržišča ne bi smelo biti tako, a za nami se se zmeraj vleče klise vzhodnoevropskega intelektualca, ki je ali "prodana duša" ali pa svetnik oziroma moralna zavest družbe. Resnica pa je, da v (našem) socializmu intelektualci niso bili ne eno ne drugo. Intelektualci so v nekdanji Jugoslaviji bolje ali slabše živeli pri državnih jasliah, saj drugih možnosti za preživljanje

sploh ni bilo. A pravih svetnikov, pravih oporečnikov, ki so umivali okna, pri nas nismo imeli.

Drugo sumničenje izhaja iz dejstva, da so bili intelektualci zmeraj slabo plačana socialna kategorija, razen če so se neposredno udingali oblasti. Njihovo blago, se pravi misljenje, vladajočega razreda, ki je edini imel moč in denar, ni zanimalo. In ker ni bilo tržišča, njihovo blago pač ni imelo prave cene. Socialna revščina je postala njihov zaščitni znak, hkrati pa tudi znak njihove moralne čistosti. Slo je za moralnost, ki je bolj izhajala iz nuje in manj iz prepričanja, klise pa je ostal.

Ce človek živi samo in izključno od svojega intelektualnega dela, ne da bi pri tem prodajal, kakor prej, svoje delo novi državi (ki, mimogrede receno, ne kaže kakšnega posebnega zanimanja zanj), in če ob tem ne umira od lakote, kupuje knjige, gre v kino in potuje z letalom, ga kar naprej sumničijo: on oziroma ona to počne za denar. To je tako nagnusno, da se je nujno vprašati, ali ni vendarle plačanec oziroma ali zagovarja sumljive interese in teze ali pa je ambiciozni oportunist, ki pac proizvaja blago, kakršnega v tem hipu tržišče zahteva. Če pa se pri tem uspe "prodati" tudi tuji-

ni, tem slabše zanj, saj je ta teza s tem potrjena sama po sebi.

Ali ima intelektualno delo ceno? Po vsem sodoc je se nima, težko pa jo je tudi določiti, saj misljenje nima značilnosti običajnega blaga. Po drugi strani pa intelektualci sami prispevajo k temu, ker se zmeraj mislijo, da se je pogovarjati o denarju nekako neprimerno, sramotno in nelagodno, se posebej v položaju, ko standarda se ni oziroma je ta pravzaprav ponizujoc.

Oprostite, če živim od svojega dela, torej od tistega, kar napišem. To pomeni, da vendarle delam za denar (ne pa tudi proti svojemu prepričanju, da ne bo pomote).

To naj bi tudi pomenilo, da nisem pripravljena delati, ce moje delo ni plačano toliko, kolikor je vredno. Strinjam se, da so kriteriji vrednotenja posebni in da jih je sele treba opredeliti.

Vendar pa prav tako mislim, da je že cas, da intelektualci glasno povedo, da mora biti njihovo delo ustrezno plačano in da imajo tudi oni pravico zaslužiti in celo obogateti. V tem, da zaslužijo, pravzaprav ni nič nečastnega. Tako bodo tudi sami stopili iz kroga mistifikacij in mesijanstva, v katerem se se zmeraj veselo vrtijo.

RAZSTAVA / OCENA

René Rusjan

VESNA KRMELJ

V Skucu in galeriji GT si v teh poznih jesenskih dneh lahko ogledamo razstavo kiparke mlajše generacije René Rusjan. Njen ustvarjalni opus je splet kiparskih postavitev, tesno vezanih na prostor, v katerem so nastajale in močno prežetih z njim.

Rusjanova izbira najdene predmete, ki sele z občutljivim vstopom v prostor zazivajo kot kipi. Vsekakor pa kip, ki ga je kiparka z razstavo povabila na pogovor s svojim delom, z življenjem prekasa se tako dognano konstelacijo. Obe galeriji pravzaprav le opravicujeta njeno odločitev za izbiro tega kipa-ulice, ki se vije ob vznožju grajskega hriba, teče vzporedno z Ljubljano in v sebi se vedno ohranja mehko vijugaste poti.

Fotografije na prosojnem papirju v galeriji na Gornjem trgu so ujele spreminjanje te ulice prav v trenutku, ko je bila njena struktura razkrita in je začetek tlakovanja prinesel metaforo prvobitnega zapisa. Vrstanje korakov je počelo poti in oblikuje vzorec, znotraj katerega je vsaka ponovitev odprta v neskončnost možnih postavitev. V galeriji fotografija ni postala kip, temveč je ostala dokument o neki v cas in proces odprti postavitvi. Z uporabo pro-

sojnega papirja se zdi, kot da bi kiparka zelega omiliti zamrznjeno statičnost fotografije, ki zadusi ples lista v dežju.

V naravnem krogu neprestanega spreminjanja lahko prepoznamo soroden proces ustvarjanja v kiparstvu. Dialog, v

katerega je vstopila René Rusjan, je za kiparja prav gotovo privlačen, najvznejsje pa je, da se ne sprevrže v tekmovanje, kajti kipar je v tej igri vedno porazenec. Umetnik lahko ujame jezik naravnih preobrazb le znotraj samega procesa. Tam,

kjer se razstava pravzaprav zacena, v galeriji Skuc, je René Rusjan prikazala pregled svojega dosedanjega ustvarjanja, in to na najbolj odkrit način: razkrila je proces svojega dela. Tezki zelezni kosi razmetani ležijo v enem od prostorov.

Vsak od njih je nekoč ze bil kip in postavitev na papirju so le nekatere od nestetih možnih. Ponekod je isti kos fotografiran se na mestu, kjer ga je našla kiparka, in tudi tam je tvoril določen kip v prostoru. Samo videti ga je bilo treba.

NOVICE

Rimska vlada sprejela vrsto davčnih ukrepov

RIM - Na svoji včerajšnji seji je italijanska vlada pod predsedstvom predsednika Giuliana Amata odobrila vrsto odlokov in zakonskih osnutkov. Med temi ukrepe v zvezi z dopolnilno blagajno za podjetja z več kot 500 uslužbenci, zakonski osnutek, ki prevaja v zakonske termine sporazum o ceni dela, ki je bil sklenjen 31. julija s sindikati in zvezo industrijcev, in odlok, ki zadeva davčne obveznosti neodvisnih delavcev. Ta odlok je po eni strani korak naprej v uvajanju minimalnega davka za neodvisne delavce, obenem pa po zagotovilih vlade poenostavlja poravnavo davčnih obveznosti za isto kategorijo. Odlok vsebuje v bistvu vrsto nacerlnih smernic, ki bodo uresničene z dodatnimi odloki. Med nakazanimi smernicami so poenotenje postopkov za pridobitev identifikacijskih kodeksov (davčnega, zdravstvenega, IVA), bolj homogene norme za vodenje knjigovodstva, revizijo predpisov za izdajanje davčnih pobotnic, poenostavitev obrazcev za nakazovanje pristojbin, itd.

Prihodnji teden bodo določili datum kongresa PSI

RIM - Vodstvo socialistične stranke se bo najbrž sesto prihodnji teden, da definira pot do kongresa in datum le-tega. Tajnik Craxi se je s tem v zvezi sestel s predstavnikmi večinske struje in sklenjeno je bilo, da bo seja prihodnji teden, če bo mogoče datum uskladiti s tajnikovimi volilnimi in mednarodnimi obveznostmi. Vsekakor pa naj bi bil Craxi zato, da je kongres v aprilu, kot je sklenila vsedržavna skupščina. Medtem pa se v socialistični stranki nadaljuje soočanje. Pripadnik Martellijevega krila Enrico Manca napada tajnika in zahteva, naj vodstvo cimprej pozne stroj kongresnih priprav, predvsem pa naj do kongresa ne imenuje nobenih novih vodilnih kadrov. Za cimprejšnje sklicanje kongresa je tudi Valdo Spini, ki je na pol poti med Craxijem in Martellijem in ki se zavzema za kongres po ameriskem vzorcu s primarnimi volitvami kandidatov raznih kril. (vt)

La Malfa potrjen za tajnika PRI

RIM - Giorgio La Malfa je bil včeraj ze cetrtic zapored potrjen za vsedržavnega tajnika republiške stranke. Zanj je glasovalo 153 članov strankinega vsedržavnega sveta, pet glasovnic pa je bilo belih. Takoj po izvolitvi je La Malfa potrdil smernice, ki jih je nakazal na nedavnem kongresu v Carrari. Lastno stranko je prikazal kot napredno politično silo, ki se zavzema za prenovitev italijanske politične in družbene stvarnosti. Opozicijskemu socialističnemu voditelju Claudiu Martelliju je dal priznanje za njegovo zavzemanje za oblikovanje vlade, ki bi izključevala Krščansko demokracijo, Demokratični stranki levece pa naslovil poziv, naj se opredeli in naj izbira med Martellijem in demokršanskim voditeljem De Mito. Prav v De Miti in socialističnem tajniku Craxiju vidi La Malfa voditelja konservativnih sil. DSL pa se mora po njegovem mnenju opredeliti: ali z naprednimi silami (PRI, Martelli, Segni), ali s konservativci (De Mita, Craxi). La Malfa je bil tudi kritičen do Amatove vlade. Dejal je, da so republikanci doslej nekajkrat priškočili vladi na pomoč in jo podprli, a v prihodnje je ne bodo več, saj je po oceni La Malfе sedanja vlada sprejela vrsto ukrepov na področju zdravstva in privatizacij, ki niso odraz načrtovanja in jasne politike pač pa improvizacije. (vt)

Spet pogajanja o ceni dela

RIM - Ministrski predsednik Giuliano Amato je sklical sinoci skupen sestanek s predstavniki podjetništva in sindikatov, da bi obnovili pogajanja o ceni dela oziroma o preosnovi placnega sistema in pogodbenega mehanizma. Industrijce so zastopali predsedniki Confindustrie Luigi Abete, Intersinda Agostino Paci, Asapa Franco Bazzoli in Confapija Alessandro Cocirio, delegacija CGIL, CISL in UIL pa generalni tajniki Bruno Trentin, Sergio D'Antoni in Pietro Larizza.

Mafijski skesanec Messina o odnosih mafija-framasoni

RIM - Najvišji voditelji sicilske mafije so povezani s framasonskimi lozami. Tako je razkril mafijski skesanec Leonardo Messina, ki ga je včeraj zaslislala parlamentarna komisija za boj proti mafiji. Po trditvah Messine je sam »vrhovni sef« Cosa nostra Totò Riina član neke framaonske loze, prav tako je framason »stevilka 2« mafijskega kriminala Francesco Madonia. Mafijski skesanec je tudi orisal novo strategijo najmočnejše mafijske skupine, t.j. družine iz Corleoneja: slednja bi hotela odcepiti Sicilijo in Jug od Italije, v tej luci je treba tudi gledati na nove vezi, ki jih Totò Riina taces vzpostavljaja s političnimi in gospodarskimi veljaki. Prav ta strategija naj bi bila ključ za razumevanje nekaterih političnih umorov, na primer umor demokršanskega poslanca Salva Lime v Palermu.

Izročen italijanskemu sodstvu bivši Pilliterijev tajnik

BERN - Bivši tajnik bivšega milanskega zupana Paola Pilliterija Raffaele Pollicanò je bil izročen včeraj italijanskim oblastem na mejnem prehodu v Chiasso. Aretirali so ga se pred časom v Locarnu pod obtožbo, da je vpleten v podkupniške afere, pri katerih naj bi »pokasiral« 110 tisoč švicarskih frankov. Švicarska policija ga je priprla na osnovi mednarodne tiralice, procedura za izročitev pa je bila dolgotrajna zaradi birokratskih težav. Med drugim je sam Pollicanò bil priziv proti estradikciji, ta priziv pa je bil pred temi dnevi zavrnjen.

VIDEM / PREPREČITI SHOD

Zaskrbljenost ob današnji provokaciji

Benečani pri prefektu

MICHELE OBIT

VIDEM - Za danes napovedani shod neofasističnih skrajnezev v Cedadu, kateremu naj bi sledil »avtomobilski pohod« po Nadiskih dolinah, močno zaskrblja krajevno prebivalstvo, ki ne želi tovrstnih provokacij, se posebno v času, ko nekateri krogi umetno ustvarjajo nemir s širjenjem lažnih vesti o nekakšnih tajnih pogajanj med Rimom in Ljubljano, ki naj bi neposredno zadevala tudi samo Benesko Slovenijo.

To upravičeno zaskrbljenost je delegacija Zveze Slovencev videmske pokrajine včeraj izrazila videmskemu prefektu dr. Luigiju Damianiju. »Vsakdo ima sicer pravico, da javno izraza lastne ideje,« je na pogovoru na videmski prefekturi poudaril Viljem Cerno, »vendar nas skrbi, da ne bi prekoricali meje omike in medsebojnega spoštovanja - kot se je že zgodilo z zadevo okrog dvojezičnih tabel v Spretu - ki sta potrebna za mirno življenje prebivalcev.«

Prefekt je slovenskim predstavnikom zagotovil, da je že dal

ustrezna navodila, da bi bil javni red spostovan, in v tej zvezi tudi povedal, da je že prejel brzojavko spetskega župana Firmina Mariniga, ki je izrazil zaskrbljenost zaradi fasistične manifestacije. Glede polemik v zvezi z revizijo Osimskih sporazumov pa je prefekt dejal, da »o vprašanju meja ni govor.«

Zveza Slovencev videmske pokrajine je izkoristila obisk pri videmskem prefektu tudi za to, da ga je spomnila na nujnost ustrezne zakonske zaščite za slovensko manjšino v Furlaniji - Julijski krajini. Prefekt se je obvezal, da bo posredoval vladi dokument z zahtevami in predlogi Slovencev videmske pokrajine v tej zvezi.

Kot smo že včeraj poročali, naj bi se videmski in cedajski fasisti zbrali danes v jutranjih urah v Cedadu, od koder naj bi z avtomobili obšli Nadiske doline. S to akcijo naj bi »opozorili« krajevno prebivalstvo, da v »teh krajih slovenstvo ne bo nikoli dobilo domovinske pravice.«

UNIVERZA / OB SODELOVANJU PETIH NOBELOVCEV IN DRUGIH UGLEDNIH OSEBNOSTI

V Trstu se snuje Magna Charta človeških dolžnosti

Pobudo je dala italijanska nobelovka Rita Levi Montalcini

MARTIN BREČELJ

TRST - Dvajset znanstvenikov in kulturnikov mednarodnega ugleda, med temi pet nobelovcev, od včeraj piše na Univerzi v Trstu prvi osnutek Magne Charte človekovih dolžnosti. Osnutek bo po vsej verjetnosti nared že nocoj, v zadnji instanci pa bo dokument mogoče kdaj sprejela celo sama Organizacija združenih narodov kot nekakšno dopolnilo k Mednarodni deklaraciji o človekovih pravicah.

Zamisel o Magni Charti človekovih dolžnosti se je porodila prof. Riti Levi Montalcini, Nobelovi nagajenki za medicino v letu 1986, prvič pa jo je predstavila v govoru, ki ga je imela ob sprejemanju castne diplome trzase medicinske fakultete 17. maja 1991. Montalcinijeva je tedaj poudarila, kako današnje razmere od človeka zahtevajo, da razmišlja ne le o svojih pravicah, ampak tudi o svojih dolžnostih, in to za ceno svojega lastnega preživetja. Izredno povečanje zmognosti poseganja v naravo, ki ga je človeku omogočil razvoj znanosti in tehnologije, nam narekuje, da se vse bolj zavedamo posledic svojih dejanj in da svoje odločitve pazljivo

Rita Levi Montalcini

Carlo Rubbia

Abdus Salam

pretehtamo v luci temeljnih vrednot. Izvajanja italijanske nobelovke so napravila velik vtis v trzaskih akademskih krogih, rektor Giacomo Boruso in se posebej dekan medicinske fakultete Benedetto De Bernard pa sta si takoj zavihala roka-ve, da ne bi zamisel ostala le pobožna želja. In tako sta zacela plesti mrežo, ki je te dni v Trstu združila nenavadno veliko osebnosti svetovnega formata.

V sejni dvorani univerzitetnega rektorata od včeraj poleg Montalcinijeve razpravljajo: Louis Albu (College de France, Pariz), Noel Brown (UNEP-OZN, New York),

Jean Pierre Changeux (Institut Pasteur, Pariz), Ennio De Giorgi (Oddelek za matematiko na Univerzi v Pisi), Paolo Fasella (Skupni raziskovalni center EGS, Bruselj), Carleton Gajdusek (Nobelov nagajenec ZDA 1986), Sang Soo Lee (Corea Advanced Institut of Science and Technology, Seul), André Lichnerowicz (College de France), Alex Keyanan (predsednik Israael Academic of Sciences and Humanities, Jeruzalem), David Ottoson (Werner-Gren Center Foundation, Stockholm), John Polanyi, Nobelov nagajenec 1986, Toronto), Carlo Rubbia, Nobelov nagajenec

nec 1984, Abus Salam, Nobelov nagajenec 1979, Giorgio Salvini (predsednik Accademie dei Lincei, Rim, Theodor Voneida (North Eastern University Medical School, Ohio, ZDA), Patrick Wall (University College, London), Victor Weisskopf (Massachussets Institute of Technology, ZDA).

Razprava teče za zaprtimi vrati in bomo z njenimi izsledki seznanjeni se le nocoj na zaključni tiskovni konferenci. Vendar so splošne smernice razprave že zdaj znane, saj je pripravljali odbor delno objavil gradivo, ki ga je zanjo pripravil.

Celotno razmišljanje o človekovih dolžnostih

izhaja iz temelnega aksioma o svetosti življenja, razvija pa se v tri glavne smeri. Kot prva je poudarjena nujnost zavarovanja biosfere. Planerati človek je dolzan poskrbeti za to, da ne kvari okolja, se pravi, da zavaruje pogoje življenja. Drugi sklop osnovnih dolžnosti človeka natančneje opredeljuje zahtevo po zagotovitvi dostojnega življenja sočloveku. To seveda med drugim pomeni boj proti lakoti v svetu, pomoč razvitih držav nerazvitim, enakopravno upravljanje naravnih dobrin itd. Kot tretja pa je omenjena nujnost, da pride do odgovornejšega človekovega vedenja v odnosu do prihodnjih generacij. Starejši rodovi bi morali tako rekoc skleniti nekakšno pogodbo z mlajšimi, tako da bi slednje vseskozi obravnavali kot sebi enakopravne.

Seveda je do tu govor o povsem abstraktnih nacelih in postavlja se vprašanje, kako taksnim nacelom dati oprijemljivo in konkretno obvezujočo vsebino. Kaze, da se tega zavedajo tudi osebnosti, ki o njih razpravljajo na Univerzi v Trstu. Na začetku zasedanja je eden izmed udeležencev opozoril, da ta čas nedaleč od Trsta divja okrutna vojna.

ŠKANDAL / V TRST JE PRIHAJALO VSAK TEDEN POL KILOGRAMA KOLUMBIJSKEGA KOKAINA

Tommaso - trinajst oseb aretiranih 40 hišnih preiskav in sodnih obvestil

DRAGO GASPERLIN

se ne bi z njim tako radostno opajale samo bogate družine.

Prav tako pa ni mogoče vedeti, s cim nam bo postregla se nadaljnja raziskava. Kakor je razložil med včerajšnjo tiskovno konferenco visok predstavnik posebnega operativnega oddelka karabinjerjev (ROS) za območje Furlanije-Juljske krajine s sedežem v Vidmu, ki je izpeljal to odmevno akcijo pod geslom »Jolly« v sodelovanju s področno direk- cijo protimafijskega organizma v Trstu, in kakor je razvidno ze iz samega števila ne toliko aretiranih, kolikor in se zlasti naslovnikov jamstvenih sporocil iz sod-nije, bo potrebno se temeljito precesati milansko podzemlje, kjer se je pravzaprav vse

skupaj zacelo.

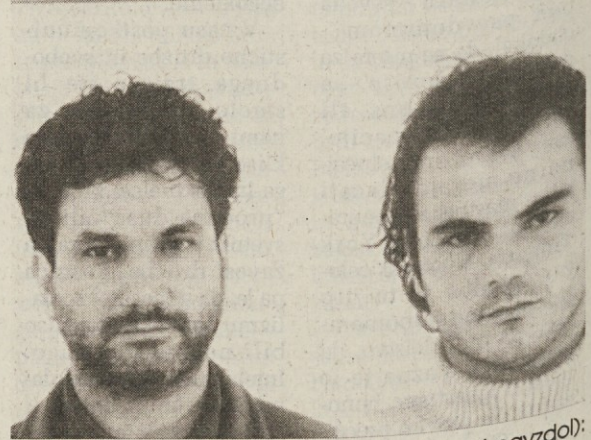
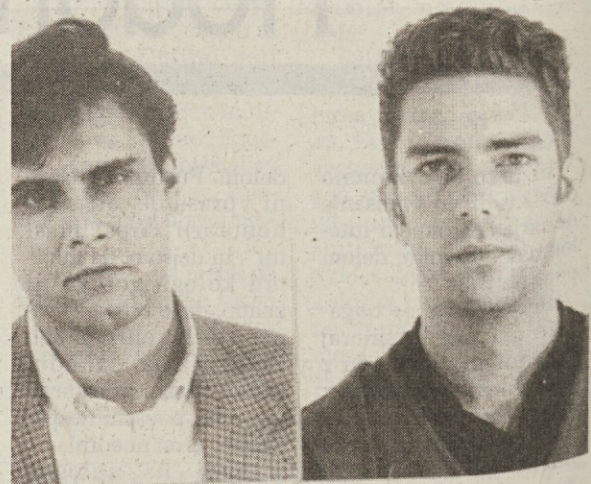
Milancan - ceravno sicilskega porekla - je ze sam prvi igralec kriminalne nadaljevanke, ki se je pricela aprila letos: Claudio Monteduro, 39 let, bivši postni uslužbenec, svojega dne oproscen obtožbe izkoriscanja prostitucije in torej formalno brez madeza, sicer pa dobro znan sodni policiji, torej tudi povezan s krogi milanskega kriminala. Prestizno kavarno Tommaso je prišel upravljat maja lani, zdaj pa je za rešetkami skupaj s štiri leta mlajšo ženo Nadio Musso, ki jo cakata doma dva otroka. V jeci je nadaljnjih šest oseb, ki so jim nadeli lise v Trstu - gradbeni podjetnik Giovanni Andrea Pozzi (zajeli so ga v trenutku, ko je izročal zadnjih deset dekagra-

mov kokaina), 25-letni trgovski agent Roberto Cormons, 29-letni zobni tehnik Paolo Bonazza, 38-letni glasbenik (oboist) Riccardo Albanese in njegov 36-letni brat (gostinec) Fabio Albanese ter 29-letni trgovec Stefano Lorenzetto - pa se peticera, ki so ji stopili na prste v Milanu - avtomehanik Roberto Turco (ze poprej navzkriz s pravico), gostinec Gilberto Martucci, brezposelnež Luigi Turi ter Walter Zagnoni in Mario Loris Salea (oba stara znanca policije).

Kdo med njimi je mamilo dobavljal, kdo ga prenasal k nam, skratka, kdo je imel takšno ali drugačno vlogo znotraj zločinske združbe, nam - razen v Pozzijevem primeru - ni bilo dano zvedeti. Dejstvo je, da je od aprila pa vse do noci med 27. in 28. novembrom, ko so izpeljali skoraj vse aretacije (poslednji dve so v sredo, 2. decembra) in opravili stiriideset hišnih preiskav, priromalo v Trst najmanj 10 kilogramov kokaina; ce upostevamo, da se suce vrednost enega grama okoli 200.000 lir, kot nam je povedal neki odvjetnik, potem je izracun lahek. Velikanski zaslupek so deloma investirali v nepremicnine, deloma pa z njim dalje financirali prekupcevalsko mrežo - slo je za stotine in stotine milijonov lir (o tujem denarju se ne govori). Vprico tega je plen, ki

so ga zasegli preiskovalci, vsaj zaenkrat razmehoma skromen: 15 milijonov lir v gotovini, revolver Smith and Wesson kalibra 38 special, nekaj streliva, dva avtomobila, 150 gramov kokaina in nekaj prenosnih telefonov. Ko smo ze pri telefonih, velja omeniti, da so preiskovalci zločinski tolpi prisli na sled verjetno tudi s pomočjo najso-dobnejših prisluskovalnih aparatov tako zunaj kakor znotraj kavarne Tommaso. James Joyce in druge slovite osebnosti, ki so vanjo redno zahajale, kakor sta na primer se pesnik Umberto Saba in pisatelj Italo Svevo, bi se ob takšni nesnagi naravnost zgrozile.

Navedli smo zveze s Slovenijo in Hrvasko. Kaze, da so v zadevo vpletene vsaj tri slovenska dekleta z onkraj meje, katerim naj bi ravno tako naslovili posebna jamstvena sporocila, uradnega potrdila pa ni bilo od nikoder. Sicer ni treba globlje v notranjstveno sosednjih republik: samo na Koprskem se ljudje ze dolgo casa in vztrajno pritozujejo nad podtalnim trgovanjem z mamili in nad zaskrbljujocim stopnjevanjem zasvojenosti z njo med mladino. Kokain pa se druga opojna sredstva krozijo zelo pogosto v nocnih barih, casinorjih, kakor je to praksa tudi v Italiji in drugje. Marsikdo se resno vprause, ali niso morda kazni za prekupcevalce z mamili v Sloveniji preblage.

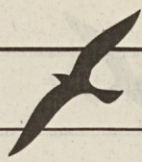

Aretirani v Trstu (z leve proti desni od zgoraj navzdol): Cormons, Pozzi, Bonazza, brata Albanese in Lorenzetto.

Claudio Monteduro, ki je upravljaval kavarno Tommaso, in njegova žena Nadio Musso - oba sedita za rešetkami

RIM / REFORMA VERJETNO ŠE PRED POMLADJO

Župana bomo kmalu izvolili neposredno

Poslanci začeli razpravo o novem volilnem sistemu

VOJMR TAVCAR

RIM - Italijanski volilci bi lahko že spomlad izvolili župane in občinske svete z novim volilnim sistemom. Včeraj je namreč poslanska zbornica začela z razpravo o zakonskih predlogih za spremembo volilnega sistema in - seveda - ne bo zapletov - bi jo lahko odobrila se pred božičem ter jo nato predala v razpravo senatu. Glede na začetek včerajšnje splosne diskusije pa je tudi možno, da se pri marsikateremu členu zatakne in da bo sprejemanje novega volilnega zakona za občine in pokrajine zahtevalo več časa. Najbolj sporni sta namreč vprašanji, ali se župana in stranke, ki ga podpirajo, voli skupaj ali pa ločeno in izbira med proporcijami in večinskimi sistemi.

Reforma volilnega zakona za krajevne ustanove (med drugim gre za prvo reformo volilnega sistema v tem mandatu) je eno od osrednjih vprašanj, ob katerem se v zadnjih mesecih krešejo mnenja v Italiji. K temu sili tudi dejstvo, da so zlasti v zadnjih letih večine, ki vodijo občine, zelo krhke, paraliza upravnega dela razširjena in krize ter predčasna razpustitev svetov pogoste. Vprašanja so se lotile malone vse stranke, ki so

vložile svoje predloge za rešitev problema. Zbornica komisija za ustavno vprašanja je delala stiri mesece na teh predlogih (skupno jih je bilo 18) in izoblikovala enoten tekst, ki sicer ne zadovoljuje vseh, se zlasti, ker komisiji ni uspelo rešiti vprašanja izvolitve župana na način, ki bi bil sprejemljiv za večino.

Predlog komisije (poročevalec je demokratijski Claffi) dokaj korektno spreminja dosedanj volilni sistem. Predvsem predvideva večinski sistem, ki je veljal doslej v občinah z do 5.000 prebivalci, za občine z do 10.000 prebivalci, za srednje in velike občine ter za pokrajine pa proporcijni sistem z zagotavljenjem večine za listo ali koalicijski list, ki zmaga na volitvah. Po predlogu poročevalca Claffija bi večini zagotovili 60 odstotkov vseh mandatov, 40 odstotkov pa bi proporcijno razdelili med strankami opozicije.

Druga velika novost je neposredna izvolitev župana in predsednika pokrajine. Med nasprotnimi tezami je poročevalec izbral srednjo pot in predlaga, naj bi za župana in stranke volili sicer

ločeno, vendar na isti glasovnici. Na tej bi morale biti jasno navedene povezave, predvsem pa, katere koalicije strank so izraz kandidati za župana. Če v prvem krogu nobeden od kandidatov in nobena od koalicij ne bi dobila absolutne večine glasov, bi bil župan izvoljen v balotazi med kandidatom, ki sta si pridobila največje soglasje. V primeru pa, da dva najbolj voljena kandidata ne bi prešla skupaj več kot 40 odstotkov glasov, bi morali volilci v drugem turnusu izbrati med tremi najbolj voljenimi kandidati.

Neposredna izvolitev župana bi pomenila tudi drugačno dinamiko med občinskim svetom in izvršno oblastjo, saj bi svet se vedno ohranil pristojnost izbire glavnih smernic v upravljanju občine, župan pa bi bil z več pristojnostmi kot doslej zadolžen za njihovo uresničevanje in bi lahko sam imenoval in tudi odstranil odbornike. V primeru neresljivega konflikta med županom in svetom in v primeru nezaupnice, bi županu zapadel mandat, obenem pa bi bil razpuščen tudi občinski svet in občani bi si na predcasnih volit-

vah morali izbrati nove upravitelje. Predvideno je tudi skrčenje števila svetovalec in odbornikov, mandat naj bi trajal stiri leta in ne pet kot doslej. Ista pravila so predvidena tudi za pokrajinski svet.

Zakonski predlog tudi znatno dviga prag za izvolitev in število podpisov za predstavitev kandidatnih list. Pomembna novost je tudi v normah, ki naj bi disciplinirale volilno kampanjo, saj naj bi težile k zagotavljanju enake možnosti pristopanja do medijev med volilno kampanjo, omejile bi najbolj drage oblike propagande (televizijska reklama, itd.), uvedle bi obvezno objavo stroškov, ki so jih imelo liste in kandidati za volilno kampanjo.

Če bo parlamentarna pot reforme hitra in uspešna, bodo italijanski volilci lahko že prihodnjo pomlad izvolili upravitelje z novim sistemom. V nasprotnem primeru pa bodo morali z referendumom, ki ga je predlagal Mario Segni, izbrati, ali naj tudi na občine z več kot 5.000 prebivalci razstegnejo sedanji večinski sistem, ki velja za male občine. Segnjev referendum po vseakor ne bi rešil vprašanja neposredne izvolitve župana.

VIDEM / KONFERENCA O INDUSTRIJSKI POLITIKI

Preživljamo krizo strukturne narave

Izbrati je treba nov razvojni model, ki naj bi bil v funkciji mednarodne integracije

VIDEM - S posegom predsednika deželnega odbora FJK Vinicia Turella o finančnem položaju Dezele in o izbirah, v katere je bila le-ta prisiljena pri pravi proračuna za leto 1993, se je včeraj popoldne v Vidmu začela 1. deželna konferenca o industrijski politiki, katere triletno prirejanje je uzaknil pred meseci sprejeti deželni zakon št. 2. Prav ta zakon, ki ga je terjala potreba po normativnem prilagajanju EGS, pa hkrati predstavlja - je opozoril Turella - prehod od sistema posplošeni finansiranj v nov model pomoči deželnemu gospodarskemu sistemu, ki bo slonel na mreži realnih storitev za podjetja in ki jim bo omogočil izdelavo nove razvojne strategije.

Za Turella sedanji težavni gospodarski položaj v Furlaniji-Juljski krajini nikakor ni posledica splosne negativne konjunkturo, ampak je rezultat strukturne krize, ki se je je Dezelna že lotila: od tod odločitev o preustroju deželnih ustanov in o opustitvi javne udeležbe (npr. preko Friulie) pri podpiranju ekonomsko-proizvodnih sektorjev po načelu, ki ga že vsebuje deželni finančni zakon 1993. V zvezi s tem je

predsednik dezelne vlade izrazil tudi pomanjkljivosti, da bodo obveznice teh javnih udeležb na tržnici naletele na povprasevanje.

Za docenta na rimski univerzi La Sapienza prof. Maurizia Di Palmo, ki je vodil pripravo studije oziroma osrednjega poročila za konferenco, pa vzroki sedanje težke faze v deželnem gospodarstvu niso tako preprosto opredeljivi, čeprav se tudi on nagiba k Turellovi tezi. Po optimistični hipotezi so težave plod konjunkturnega upadanja, vezanega na splosne dejavnike in torej "obsojenega" na postopno izboljšanje; po pesimistični predpostavki pa so učinek strukturne krize z izgubo kompetitivnosti in torej z mnogo bolj daljnosežnim propadom dosedanjega razvojnega modela. Za Di Palmo je resnica vsekakor neke v sredi: kriza ni posplošena na ves deželni industrijski sistem (zadeva samo posamezna podjetja), vendar niti samo konjunkturna in torej ciklična, kakršna bi omogočila avtomatično preživetje sedanjega sistema. Zahteva torej tako industrijsko politiko, ki bo sposobna učinkovati na obeh frontah in ki bo do največje možne mere izkoristila

avtopropulzivne sposobnosti industrijskega sistema in fiziološke procese prenove. Di Palmova analiza fiziologije in patologije proizvodne krize podjetij - s posebnim ozirom na nekatera podjetja z državno udeležbo v perspektivi privatizacije - vsebuje tudi meritve in ocene obsega in globine te krize, pri čemer so raziskovalci upoštevali tudi posebno anketo, ki jo je na vzorcu 200 podjetij izvedel Deželni observatorij za bilance.

Po pričevanjih navedenih oddelek za ekonomske zadeve pri predsedstvu vlade Stefana Parisija o italijanski industrijski politiki, docenta na univerzi v Bologni Carla Baldija o smernicah in omejitvah politike EGS in deželnega odbornika za finance Bruna Longa o finančnem kontekstu Dezele v obdobju 1993/95, je včerajšnji del zasedanja zaključil predsednik dezelne uprave in odbornik za industrijo Ferruccio Saro. Med predlogi, ki jih je ponudil v razpravo (nadaljevala se bo danes dopolneno z neposrednim prenosom po deželni RAI) pa je izrazil tudi željo, da bi se tudi pri nas čimprej uveljavil za ekonomsko integracijo neobhodno nadnacionalni podjetniški model.

NOVICE

Jevnikar ostane deželni tajnik SSK

TRST - Novi deželni svetovalec Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar ostaja na svojem mestu tudi kot strankin deželni tajnik. Tako je bil izvoljen na februariskem VII. deželnem kongresu SSK Clani tajništva pa so bili mnenja, da do junijskih deželnih volitev ne kaže zamenjati deželnega tajnika, kateremu so potrdili polno zaupanje. Sprejet pa je bil sklep o ovrednotenju ozjega tajništva in okrepitvi strankne organizacije, da bo kos zelo težavnemu obdobju, v katerem se nahajata tako slovenska manjšina v Italiji kot tudi sama stranka.

S tem v zvezi, kot beremo v tiskovni noti, je bil na seji govor o novih protislovenskih gonjah in o nujnosti razgovorov med slovenskimi komponentami, da bi novi deželni volilni zakon ne izničil ali pa močno oklestil slovenske prisotnosti v prihodnjem deželnem svetu. Ravno tako se mora slovenska manjšina vključiti v široko vsedržavno razpravo o ustavnih in volilnih reformah ter vztrajati pri zahtevi o zajamčenem zastopstvu manjšin v izvoljenih zakonodajnih in upravnih telesih.

Deželno tajništvo je z veseljem vzelo na znanje vest, da je Odbor strokovnjakov za varstvo narodnih manjšin pri Svetu Evrope pred dnevi uradno uvrstil med gradivo za pripravo dodatnega protokola o varstvu manjšin za Evropsko konvencijo o človekovih pravicah tudi osnutek konvencije o temeljnih pravicah evropskih narodnostnih skupnosti, ki ga je pripravila Federalistična unija evropskih narodnostnih skupnosti in ga je pred nedavnim predstavil v Trstu Krokaz za družbeno vprašanje Virgil Scek. Vsaka krepitev »evropskih standardov« zascite je namreč v prid tudi naši skupnosti.

KD o sodnem obvestilu sen. Di Benedetta

TRST - Dezelno tajništvo Krščanske demokracije je vzelo na znanje vest, da je bivši deželni odbornik in zdaj senator Giovanni Di Benedetto prejel sodno obvestilo zaradi domnevne vpletenosti v podkupovalni aferi v zvezi z nekaterimi čestnimi deli v deželi. Ob tem je izrekel priznanje Di Benedetto zaradi dela, ki ga je opravil kot deželni odbornik, pa tudi zaradi dejstva, da je sam spontano dal v javnost vest o sodnem obvestilu. Prav tako deželna KD pozitivno ocenjuje, da se je bivši deželni odbornik odrekel parlamentarni imuniteti, in pričakuje, da bo sodstvo čim prej razčistilo celotno zadevo, tako da bi preprečilo možne spekulacije.

V Pordenonu odprli sejem obrti Alpe-Adria

PORDENON - Do torka, 8. decembra, bo na sejmšču v Pordenonu odprt 18. sejem obrti Alpe-Adria. Na njem razstavlja okrog 100 obrtnikov iz Furlanije in Veneta. Prisotni so tudi nekateri obrtniki iz sosednih držav ter dežel. Med temi tudi Cipkarska sola iz Idrije. Pri mizici vidimo idrijsko kekljarico pri svojem delu. Tudi tak način pomaga k valorizaciji tega izdelka v italijanskem okolju. Se zlasti pomemben je salon obrtnih umetniških izdelkov, za katerega je poskrbela ESA. Med razstavljalci je tudi slovensko obrtno podjetje Ars cretaria Gabriele Ozbic, ki jo sicer vidimo že vrsto let na vseh podobnih razstavah. Pordenonski sejem bo se zlasti v tem predprazničnem času nudil možnost nabave marsikaterega izdelka. Prireditelji pa so pripravili tudi razstavo starih sani. Gre za približno 20 sani iz Italije, Avstrije, Nemčije, Danske, Madžarske in Nizozemske, ki so last zasebne zbirke iz Carmignano di Brenta.

V sejemskih dneh so priredili tudi nekaj posvetov. Jutri zjutraj bo okrogla miza o vlogi ženskih podjetnic na območju Alpe Adria. Sodelovalce bodo tudi podjetnice iz Avstrije, Madžarske in Slovenije. Govorila bo, med drugimi, Ivica Glusic, podjetnica tekstilne stroke iz Vrhnike. Pordenonski sejem obrti je včeraj uradno odprl deželni odbornik Pierantonio Rigo ob navzočnosti predsednika in podpredsednika deželnega sveta Gonana in Spagnola ter deželnega svetovaleca Padovana. V svojem priložnostnem govoru je odbornik podčrtal težavnost trenutke, ki ga preživljata država in seveda tudi Dezelna, ki je morala prav v teh dneh močno skrciti svoje izdatke. Rigo je tudi nastel vrsto ukrepov, ki jih je deželna uprava sprejela v korist razvoja obrtništva. (AWS)

TRST / DOKAJ KORISTNA POBUDA

SDZPI prireja tečaj informatike po zgolj simbolični ceni

Osnove računalništva v 40 urah

BORIS SIMONETA

TRST - Za isto dobroto, za natanko isto uslugo raje odstejemo tri milijone ali 60 tisoč lir? Vprašanje je očitno provokativnega značaja, dilema se sploh ne postavlja, pa vendar tako neuravnoveseno številčno razmerje ni plod domisljije, temveč smo ga zasledili na okopih raznolike tržne ponudbe.

Področje je informatika, bolje rečeno osnovno znanje iz informatike. Dandanes so računalniško poslovanje in obdelavo podatkov uvedle malodane vse ustanove, podjetja, administrativni uradi, pa tudi zasebniki se poslužujejo personal kompjuterjev. Obvladanje tipk na računalniku je dejansko postala nujna za slehernega zaposlenega v službenca oziroma samostojnega podjetnika, kot je svoj čas bilo potrebno osnovno znanje iz stroje-pisja. To velja tembolj za brezposelne in osebe, ki se komaj uvajajo v delovni svet.

Za učenje računalniške abecede se moramo pac prijaviti na tečaj in začeti odkrivati to novo tehnološko dimenzijo, ta ocarljiv in do neke mere tudi skrivnosten svet informatike. Pri tem se nam ponuja kar nekaj alternativnih možnosti, saj tovrstne tečaje prirejajo tako zasebne kot pravno priznane institucije. V vsebinski kvaliteti ne more biti bistvenih razlik, velik pa je razkorak v znesku, ki ga mora slusatelj odšteti.

Pri nekaterih zasebnih organizatorjih ima cena celo šest ničel in skrajni primer oderstva je cena kar tri milijone lir. Isti tečaj osnovne informatike prireja Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje na podlagi najodobnejšega učnega načrta po le simbolični pristopni ceni 60 tisoč lir.

»Letos smo organizirali že dva osnovna računalniška tečaja, ki ju je obiskovalo stiriideset oseb, sprico velikega povpraševanja pa smo se odločili, da priredimo še tretji 40-urni tečaj, na katerega se zainteresirani lahko prijavijo do petka, 11. t.m. Prijavi se lahko kdorkoli in ni nobenih starostnih omejitev. Z ozirom na razpoložljivost laboratorija bodo lekcije od januarja dalje po dvakrat tedensko in sicer ob ponedeljskih in sredo od 18. ure do 20.30,« nam je povedala ravnateljica SDZPI Tamara Blazina. »Poznavanje osnov informatike, ki jih sola ne nudi, spada že v splošno kulturo in postaja pravzaprav predpogoj za delovno zaposlitev. V drugi fazi je nato možno izpopolnjevanje znanja po aplikacijskih programih, za katere se opredelijo in usmerjajo slusatelji. Brez osnovnega tečaja informatike pa ne gre«, je ugotovila Blazinova.

Naj ob vsem tem se pristavimo, da poleg res konkurenčne cene SDZPI zagotavlja tudi lekcijo v materinski.

OBRAČUN / TRŽAŠKA SEJEMSKA USTANOVA

Mačehovski odnos do sejemske dejavnosti

Predsednik Marchio odločno zavrača uvrščanje ustanove med asistiranje in torej odvečne institucije

TRST - Negativni trendi v mednarodni, nacionalni, regionalni in se zlasti krajevni gospodarski in družbeni klimi, ki so globoko zaznamovali iztekajoče se leto, so se odrazili tudi v tržaski sejmski dejavnosti kot neposrednemu izrazu ekonomskih razmer v prostoru, na katerega se specifično nanaša. Ocena institucionalne dejavnosti Tržaski sejemske ustanove, vključno z njenimi finančno-bilancijskimi posledicami mora biti zato letos bolj kot kdajkoli prej osnovana na splošni ekonomsko-politični situaciji, saj bi v nasprotnem primeru zapadli v prisilno shematično ugotovitev, da ustanova sodi med tim. "asistirane"

subjekte in torej med tiste, ki niso samozadostni in zato obsojeni na ukinitve.

S to premiso je predsednik Tržaski sejemske ustanove Gianni Marchio včeraj podal obračun njene letosnje dejavnosti, ki je po uspehu posameznih prireditelj sicer v očitnem nasprotju s komaj opisanimi tezavami. Razlog je za Marchia v dejstvu, da si je sejemska ustanova v nasprotju s prevladujočo asistencialno mentaliteto - »ki je v Trstu okuzila tudi zasebni sektor« - upala prevzeti tudi določene kvote podjetniškega rizika, seveda na družbeno-organizacijskem področju, za katerega je pristojna. Boriti se je treba predvsem proti kulturni

imobilnosti - je prepričan Marchio - ki bi lahko priviedla do nesprejemljivih zaključkov, kot npr. da ustanova ne bi smela prirejati iniciativ, ce niso zagotovljena vsa sredstva, potrebna za njihovo uveljavitev vsaj v deželnem, ce ze ne v nacionalnem okviru.

Zaključek, da je bolje ostati krizem rok, kadar je vseeno mogoče kaj storiti na dostojni ravni, je za Marchia - ki med je drugim znova pozval Dezelno, naj končno poskrbi za obnovo upravnega sveta oziroma predsedniške funkcije, ki jima je že zdavnaj zapadel mandat - popolnoma nesprejemljiva in mora biti zavrnjena kot izraz kratkovidnosti in podjetniške podkulture.

SOCIALA / POSVET ZAVODA ITIS OB 130-LETNICI DOMA ZA OSTARELE PIA CASA

Skrbstvo za ostarele je treba »dehospitalizirati«

Zavod ITIS pripravlja v tem smislu načrt v sodelovanju z izvedenci iz Danske

TRST - Tržaski zavod za socialne posege (ITIS) je v okviru praznovanja 130-letnice izgradnje doma za ostarele Pia casa v Ul. Pascoli včeraj priredil v hotelu Savoia Excelsior posvet na temo: »Tržaska stvarnost in možni vzori: kakšno socialno skrbstvo za ostarele«. V resnici je slo za razpravo okrog načrta, ki ga ITIS pripravlja skupno z danskimi izvedenci, da bi izboljšal usluge in storitve, ki jih nudi ostarelim.

Kot je povedal predsednik ITIS Giorgio Satti, bi moral načrt omogočiti,

da bi okrepili nego ostarelih na njihovih domovih. Danska - kot sicer tudi druge skandinavske države - je v tem smislu lahko res za vzor. Naj povemo le, da je razmerje med številom ostarelih, ki so negovani na svojih domovih, in onimi, ki so po bolnicah ali zavodih, na Danskem približno 4:1, v Italiji pa 1:9. Seveda je treba ob tem pripomniti, da je hospitalizacija ostarelih kakovostno slabša rešitev, saj vsakdo živi najraje doma, poleg tega pa je tudi neprimerno dražja, zaradi česar je zasledovanje

skandinavskega modela pravzaprav obvezno, se zlasti če pomislimo na težave, s katerimi se danes spopadajo državne in sploh javne blaginje.

O tem, kako je na Skandinavskem, so na včerajšnjem posvetu iz prve roke govorili Maria Björström, Ylva Stromgren in Jens Christian Poulsen. Iznesli so tudi vrsto predlogov, kaj in kako bi lahko presadili v Italijo. Deželni ravnatelj za socialno skrbstvo Elio Palmieri je povedal, kako si deželna uprava zamisla ureditev tega področja, v razpravi pa je

prislo tudi do izmenjave nekaterih polmničnih pusic. Za to sta skrbela tržaska občinska odbornica za socialno skrbstvo Rossana Poletti in deželni odbornik za zdravstvo Mario Brancati. Vedeti je treba, da je deželna uprava sklenila neposredno finančno podpreti oziroma omogočiti »danski projekt« ITIS. S tasksnim poseganjem Dezele pa se Polettijeva ne strinja, ker zakon 33 iz leta 1988 prisoja občinam pristojnost za socialno skrbstvo. Pollettijeva poleg tega podčrtuje, da zakon 33 ze

govori o tem, da je treba socialno skrbstvo za ostarele čim bolj dehospitalizirati, zaradi česar naj bi bili projekti, kakršnega zdaj razvija ITIS, vsaj v nekem smislu odvečni.

Brancati je priznal, da bi tržaska občinska odbornica v načelu lahko imela tudi prav, poudaril pa je, da bi na oltarju formalnosti ne smeli žrtvovati pobud, ki so po sebi dobre. Deželni odbornik je v ostalem poudaril nujnost, da pride na zdravstvenem področju do poglobljenih sprememb, kajti dosednji sistem je pokazal svoje meje.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E.d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535725 fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo - mesečna 23.000 LIT letna 276.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6.-12.1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Turistična smer
na ekonomski fakulteti

V letosnjem akademskem letu bodo na ekonomski fakulteti trzaskе univerze uvedli novo, takomenovano turistično smer. Uradno bo smer nosila naziv Ekonomija in upravljanje turističnih služb in bo prevzela nalogo dosedanje Posebne šole za gospodarske operaterje turističnih služb. Studij bo trajal tri leta.

V letosnjem akademskem letu je na razpolago studentom 50 mest. Studentom 1. letnika Posebne šole za gospodarske operaterje turističnih služb je zagotovljen vpis. Tisti, ki so bili že vpisani na to posebno šolo, bodo lahko - v primeru, da bi bila vsa razpoložljiva mesta že zasedena - zaprosili za izjemen naknadni vpis. Ustrezno prošnjo morajo predložiti tajnistvu za studente najkasneje do 31. decembra letos.

Nabrežinski svet
o Kraškem parku

Devinsko-nabrežinski občinski svet je preprčan, da ni mogoče razmišljati o nacrtovanju Kraškega parka, ne da bi upoštevali mnenja neposredno prizadetega prebivalstva. V tem okviru je skupščina odobrila resolucijo, ki se zavzema za ustanovitev koordinacijskega odbora za park. V tem telesu naj bi bili zastopani naslednji dejavniki: KGS (koordinator), deželna uprava, pokrajini Trst in Gorica, zainteresirane občinske uprave, jursarski odbori, združenja kmetovalcev in združenja za zaščito okolja. Svetovalci so pozvali zupana Caldija in občinski odbor, da sprejmeta predlog za ustanovitev koordinacijskega odbora.

ACLI za bosanske
matere in otroke

Pokrajinski odbor ACLI (Ul. Sv. Franciska 4) zbira denar za financiranje prostovoljcev iz vse Italije, ki bodo priskotili na pomoč bosanskim materam in otrokom v desetih zbirnih centrih na Slovenskem bodisi s krojenjem oblačil kakor z vzgojno-rekreacijskim delom. Denar se lahko nakaze na tekoči račun št. 12700340 s pripisom »Pro profughi ex-Jugoslavija«, blago pa je mogoče izročiti neposredno po telefonskem dogovoru - 370408.

Jezikovni tečaj
združenja EUROest

Pri združenju EUROest cultura (Ul. Genova 23) se je s mogoče prijaviteljki intenzivnim tečajem iz madžarskega, kitajskega in japonskega jezika (50 ur, enkrat tedensko po tri ure), dalje k prvostopenjskemu tečaju iz rusine (84 ur, ob torkih in petkih) in k tečaju druge stopnje iz angleščine, francoščine in nemščine. Informacije: vsak dan od 17. do 20. ure in ob sobotah od 10. do 12. ure (tel. 363880-370065).

VZHODNI KRAS / VZPOSTAVITEV POTREBNEGA SODELOVANJA

Rajonski svet in jursarski
odbori skupaj proti Občini

Predvidena tudi srečanja z drugimi krajevnimi dejavniki

Vzhodnokraski rajonski svetovalci in predstavniki jursarskih odborov so končno sedli za isto mizo. Oboji so bili neposredno izvoljeni od ljudstva, oboji se soocajo z nestetimi problemi in do obojih se je Trzaska občina doslej vedla, kot da jih ni, vendar med njimi doslej kljub temu ni bilo pravega sodelovanja. Novi politični odnosi v rajonskem svetu utirajo sedaj pot zblizjevanju in prvi korak je bil sklep nove večine v rajonski skupščini, da vzpostavi redne in tvorne stike z vsemi organiziranimi dejavniki v rajonu, zavezni z jursarskimi odbori.

Predsinocnjim je prišlo do »zgodovinskega« snidenja, do skupnega pretesa najbolj zgornjih vprašanj, ki kalijo spanje opinskih, banovskih, trebenskih, gopajskih, padriških in bazovskih jursarjev in seveda do vzajemne obveze o skupnem nastopanju. Nič čudnega, če je bila Trzaska občina na tem snidenju na zatozni klopi. Jursarji imajo nič koliko razlogov, da so nad njenim dosedanjim zadržanjem ogorčeni in razkačeni.

V občinskih meandrih v bistvu nimajo ustreznega sogovornika. Nedopustno se občinski možje izmikajo odgovornostim, jursarskim odborom onemogajo redno delo, z jursarsko imovino ravnaajo kot svinja z mehomo. Skrajni čas je, menijo jursarski odborniki, in rajonski svetovalci se z njimi strinjajo, da se končno razgibajo vode, da se bo nekaj le premaknilo.

S predsinočnjega srečanja na Opčinah (foto Ferrari)

DELO / NOVA SLUŽBA

Brezposelnim možnost
za hitrejšo pot do dela

Informativni center za brezposelne, ki ga je ustanovila sindikalna organizacija CGIL, obvešča, da bo Služba za zaposlitev v Trstu uvedla nov servis v pomoč brezposelnim. Namen te nove pobude je preprosto: omogočiti srečanje med povpraševanjem po delu in ponudbo dela.

Služba bo delodajalcem, ki se bodo obrnili nanjo, nudila listo kandidatov za vsako specifično delovno področje s kandidatom po poklicno usposobljenosti. V te liste bodo vključeni brezposelni, ki so že najmanj

dve leti vpisani v sezname brezposelnih, in delavci, vpisani v liste mobilnosti (dejansko so bili le-ti odpuseni). Zainteresirani se lahko obrnejo na telefonsko številko 569092 (pokrajinski urad za delo) vsak dan od 12.30 do 14. ure in ob torkih od 15. do 16. ure, da se domeni za kolokvij in za vpis v ta posebni seznam.

Informativni center za brezposelne CGIL poziva mlade in delavce, ki imajo pogoje za to, da se poslužijo službe, saj bi jim lahko le-to odprlo pot v delovni svet.

RAZPRAVA / KROŽEK CHE GUEVARA

Osimo: nerazumljiva
molčečnost na levi

Zanimiva okrogla miza sinoči v gledališču Miela

SANDOR TENCE

Od leve: Vocci, Bordon, Debeljuh, Spetič in Hackova

levica zanemarila ta kocljiva vprašanja, se ni strinjal Stojan Spetič (SKP), ki je rekel, da je bilo okrog teh problematik tudi znotraj levice - posebno v nekdanji KPI - precej soocen in odkritih razprav.

Debeljuh je rekel, da bo morala pri reviziji Osimskih sporazumov nujno sodelovati tudi Hrvaška, medtem ko sedaj kaže, da je le stvar Rima in Ljubljane. Če bi iz tega izločili Hrvaško, bi naredili zelo hudo politično napako, saj bi iz vseh dogovorov izključili dober del Istre

in velik del tam živeče italijanske manjšine. Me ne gre spreminjati, treba jih je nasprotno premoščati.

O tem je spregovoril Spetič, po katerem bi se morale vse demokratične stranke zavzemati za čimprejšnji vstop Slovenije in Hrvaške v Evropsko skupnost, tako da bi meje med državami postale le administrativne meje in nič več. Tisti, ki danes seje razdore in napihuje nacionalistične gonje, si prevzema velike odgovornosti. Spetič močno verjame v Evropo narodov in dežel, ki bi

stremela po pozitivni integraciji raznih področij in tudi tega nasega obmejnega prostora. Narodne manjšine so v vsej tej osimski aferi ostale preveč v senci, kar je negativno, saj gre za zelo pomembne dejavnike, ki jih bodo morali Rim, Zagreb in Ljubljana upoštevati pri bližnjem sklepanju mednarodnih sporazumov in pogodb. To seveda mora veljati tudi za Slovence v Italiji, ki upravičeno zahtevajo evropsko zaščito raven.

Willer Bordon (DSL) je rekel, da je nacionalizem velika katastrofa. Delno se je strinjal z Voccijem o pomanjkljivosti trzaskе levice pri proučevanju zgodovinskih dogajanj, na današnje dogodke pa je treba gledati trezno in konkretno.

Rim je po njegovem pevec površno obravnaval problem vračanja nepremičnin in odkodnim istrskim beguncem, kar je sproti izkoriščala desnica, kateri se je treba zoperstaviti z argumenti in ne s praznimi parolami.

Poslanec DSL je vsekakor preprčan, da so Trzascani glede teh vprašanj dosti bolj odprti in realisti od svojih upraviteljev, čeprav so jih resnici na ljubo prav oni izvolili.

RAZSTAVA / OD PETKA V TRGOVSKEM CENTRU IL GIULIA

Tudi letos prikaz umetniške
obrbi v tržaški pokrajini

Slovenska obrtnica Silva Bogatec je bila imenovana za predsednico tržaškega odbora za pospeševanje umetniške obrbi

BORIS SIMONETA

Tudi letos si bomo lahko ogledali in kupili izdelke umetniških obrtnikov iz trzaskе pokrajine na razstavi, ki jo bodo odprli v petek, 11. t. m., ob 11.30 v trgovskem centru Il Giulia pri Sv. Ivanu. V organizaciji pokrajinskega odbora za pospeševanje umetne obrbi in pod pokroviteljstvom deželnega odborništv za obrtništvo, zavoda za razvoj obrtništva ERSa, Trgovinske zbornice in Trzaskе hranilnice, bo 28 oblikovalcev predstavilo svoje stvaritve, katerih razpon je širok in zajema vse vrste obrtne kreativnosti, od lesenih skrinj z ročno oblikovanimi in-

Silva Bogatec (v sredi) med včerajšnjo tiskovno konferenco

(foto Ferrari)

tarzijami pa do tkanin, kamnitih predmetov, kroznikov in vaz iz gline oz. keramike z bogatimi dekoracijami.

Na včerajšnji tiskovni konferenci je novoimenovana predsednica trzaskęga odbora za po-

speševanje umetniške obrbi Silva Bogatec poudarila vsestranski pomen in tudi umetniško valenco te stroke, ki z ljubeznijo in z znanjem ročno oblikuje amorfno maso in ji navdahne svojo dušo, tako da je

vsak izdelek unikat in ima zato toliko večjo vrednost.

Med razstavljalci bodo tudi slovenski umetniški obrtniki Gabrijela Ozbic, Bogomila Doljak, Pavel Hrovatin in Silva Bogatec.

MANIFESTACIJA / SKLEP MESTNEGA ODBORA

Trst se želi upreti rasističnemu nasilju

Protirasistična in protinacionalistična manifestacija bo prihodnjo soboto

Demokraciji Trst bo prihodnjo soboto, 12. decembra, na dan obletnice pokola na Trgu Fontana, rekel NE rasizmu. V dopoldneskih urah se bo po mestnih ulicah razvil sprevod, za katerega je po sredinem in četrtkovem sestanku dal povod mestni odbor proti rasizmu.

Odbor je ob tej priložnosti objavil tudi tiskovno sporočilo, s katerim je hotel nekako nakazati cilje manifestacije. Val rasističnega nasilja zoper Zide, Rome in priseljence, ki je zajel vso Evropo, se posebej pa

Nemčijo in Italijo, je treba čimprej zaustaviti, sicer Stara celina tvega pravcato »rasistično vojno«. Naziskini in fašisti predstavljajo fizično roko tega nasilja, ki ima svoje teoretike v sredi nekaterih političnih sil, kot so lige. Nasilje se je lahko razpredlo zaradi mlačnosti organov pregona do teh pojavov, obenem pa tudi zaradi nekaterih zakonov, kot je zakon Martelli o priseljenicah, ki predstavlja za Italijo, državo izseljencev, pravcat absurd.

Odbor meni, da je

treba spopustovati različnosti in prav iz razlik crpati novo energijo za bogatenje družbe. Prav zato tu v Trstu zahteva spoštovanje pravic slovenske manjšine v Italiji, proti katerim se vedno bolj glasno znašajo krajevne nacionalistične in fašistične sile. Vsaka manjšina mora imeti možnost za razvoj lastne kulture in za ohranitev lastnega jezika, se več: ob vsaki priložnosti ji mora biti dana možnost za rabo lastnega jezika.

Mestni odbor proti rasizmu želi 12. decembra manifestirati proti

določilom zakona Martelli, ki omejuje prihod izseljencev iz drugih držav; zahteva ureditev taborišč za Rome in druga nomadska ljudstva, kot to predvideva tudi ustrezni deželni zakon; obenem zahteva spoštovanje zakonov proti rasizmu in fašizmu in bolj temeljito obravnavanje moderne italijanske in evropske zgodovine v italijanskih solah, da bi italijanski dijaki izvedeli, kaj sta dejansko bila fašizem in nacizem in kaksne grozote sta prizadela drugače misleci.

STRANKE / SOCIALISTI RAZDVOJENI

Martellijeva
struja proti
vezem z LpT

Predstavitev nove struje dobro obiskana (foto Ferrari)

V Hotelu Jolly se je sinoči predstavila nova komponenta trzaskę PSI, ki se sklicuje na stalista ministra Martellija. Gre za strujo, ki je nastala v hudi polemiki s Craxijem in z njegovo politično usmeritvijo. Dezelna svetovalca Carbone in Tersar ter bivša trzaska odbornica Ariella Pittoni so Craxijevo linijo ocenili kot pogubno za usodo PSI.

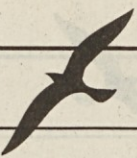
Na Trzaskem ima trenutno stranka dve komponenti: Martellijeva in Craxijevo. Prvo, kot reče, vodita Carbone in Tersar, druga pa združuje

nekdanje reformiste in strujo bivšega zunanjega ministra De Michelisa. Krajevna voditelja te struje sta bivši pokrajinski tajnik Perelli in občinski odbornik Seghe-

ne. V tem trenutku ni jasno, katera od obeh struj ima za sabo večino. Do odločilnega političnega spopada v PSI bo najbrž prišlo na pokrajinskem kongresu, ki bo v začetku prihodnjega leta. Do takrat je pričakovati ostre polemike. Trzaska Martellijeva struja med drugim nasprotuje nadaljnjemu zavezništvu z Listo za Trst.

Zrak
v redu
mesto
odprto

Ker je stopnja onesnaženosti v Trstu se zmeraj znosna, torej pod zgornjim varnostnim pragom desetih miligramov ogljikovega monoksida na kubice meter zraka, tudi danes ne bodo zaprli za promet mestnega središča med nabrežjem in Carduccijsko ulico oz. Trgom Stare mitnice ter med njima in Ul. Gatterri. K zboljšanju je pomagalo zlasti deževno vreme, tu in tam pa nekaj sapice. Za današnji dan so predvideli vremenslovcji spet oblačno s padavinami, zato so lahko avtomobilisti brez skrbi tudi za jutri. Ne samo: ker pristojna služba KZE ob nedeljah ne meri stopnje onesnaženosti, občinski upravitelji ne bodo v ponedeljek razglasili zapore za naslednji dan. In še: ker bo v torek praznik, se bo zgodilo isto, kar pomeni, da bodo spet pogladi merilne naprave sele v sredo in morebitno zaporo odredili kvečjemu za petek. Sploh pa prevladuje splošno mnenje, da takšnih zapor do konca leta ne bo več zaradi bližnjih božičnih in novoletnih praznikov, ki jih pac ljudem ne kaže skaziti...

TRST / OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA KLUBA

Od izmenjave mnenj do tvorne diskusije

Slovenski klub bo v prihodnje vodil Sandor Tence

DAMIANA OTA.

Krožek po meri cloveka, ki se zeli "neobvezujoče" srečevati v družbi somesčanov, in obenem prostor za razpravo o aktualnih temah: ti dve "dusi" naj bi odslej združeval in razvijal Slovenski klub. Po eni strani naj bi torej zadovoljili vse, ki si želijo prostega, sproščenega razgovora v ozihi družbi, po drugi strani pa naj bi nadaljeval svojo dejavnost, usmerjeno v mestno javnost, s ponujanjem tematskih večerov, s spodbujanjem neobremenjenega razgovora o aktualnih vprašanjih.

S srečanja ob torkovem občnem zboru Slovenskega kluba sta se izluščili dve ravni delovanja, obe sta po mnenju sodelujočih važni, ena ne izključuje druge, nasprotno - izmenjava mnenj znotraj skupine ljudi, ki se želijo srečevati, lahko ponudi zanesljivo osnovo za razvoj "diskusijske delavnice" ob klubskih večerih.

Torkov izredni občni zbor Slovenskega kluba je v Gregorčičevo dvorano privabil le skopo stevilo ljudi. To prica o zaskrbljujočem pomankanju zanimanja sirse slovenske javnosti za tovrstno dejavnost. Lahko pa razvijemo še drugo

Skromna udeležba a veliko dobre volje

(foto Krizmančič)

misel, in sicer to, da je malostevilna prisotnost jamstvo o dobri volji in pravi pripravljenosti tistih, ki so se torkovega srečanja udeležili. V casih, ko se ljudje vedno bolj zapirajo v "varnost" domaćih zidov, je lahko tudi malostevilna udeležba dragocena.

Slovenski klub se bo torej še v prihodnjih dneh predstavil mestni in okoliski javnosti: v tork, 15. decembra, bo namreč na vrsti prvo srečanje, posvečeno

temi, ki sedaj morda izvalja v nas se največ vprašanj. Gost bo Bojan Brezigar, odgovorni urednik našega, "novega" Primorskega dnevnika. Se pred prazniki pa je v nactru drugi večer letosnje sezone. Vezna nit klubskega delovanja bo vsekakor iskanje čim zanimivejših tem, ki naj bi spodbudile razmišljanje in izmenjavo mnenj znotraj slovenske narodnostne skupnosti, a tudi izven nje. Se posebej je prišla do izraza

potreba, da se klub obraca tudi na italijansko govoreče somesčane. Večeri oz. srečanja v SK naj bi se ne omejili na zaprt krog ljudi: za stvarnost sožitje je pomembno ne le gojiti zavest nacionalne pripadnosti, temveč spoznavati tudi širše okolje, v katerem živimo.

Pomembno (in neizogibno) je izbirati: razprava, ki se je v tork zvečer razvila na izrednem občnem zboru Slovenskega kluba, je izpostavila tudi ta problem. Živimo pac v času, ko se vse prej cepi in razdrablja, kot pa druži v zanesljive enote. Družbena stvarnost se nam kaže kot mozaik, nejasna slika, v kateri premnogokrat vidimo le zmedo in negotovost. Ob tem si lahko zavestno prevzemamo odgovornosti za določene pobude in damo svoj droben doprinos, da bo slika-mozaik jasnejša, ahko pa izberemo pot trpne opazovalca, ki čaka na doprinos drugih in sesele nato odluci, da izrazi ugodno ali neugodno oceno o opravljenem delu.

Seveda je druga izbira veliko lažja.

Tudi slovensko manjšinsko stvarnost nacenajo družbeni pojavi, ki jih v večinskem narodu negativno ocenjujemo. Ugotavljamo, da živimo v času velikih sprememb, a ne odgovarjamo na vzgibe za preverjanje in iskanje okrog nas. Skupina, ki se je stvorila ob tej priložnosti, zeli spodbuditi glasnejše razmišljanje.

Izredni občni zbor Slovenskega kluba, ki je v članjen v Zvezo slovenskih kulturnih društev, je dal tudi novega predsednika.

Tako bo delo v skupini ljudi, ki so pristopili v novi odbor, usklajeval in vodil Sandor Tence.

Dimitrij Tjulpanov

(foto Paolo Rapalino)

Njegovo sporočanje s publiko gre mimo realnega sveta in se uresniči v dimenziji cutnega in custvenega.

Zgodba seveda je v njegovi gledališki predstavi vsakic drugačna, zato vas vabimo, da si ogledate predstavo in da sami doživite svet, ki vam ga bo Dimitrij Tjulpanov podal. S tem izjemnim gledališkim dogodkom nadaljuje Kulturno umetniško društvo Magnet nadvse hvalevredno gledališko poslanstvo, ki se je doslej uspešno izrazilo predvsem skozi zanimiv ciklus zanimivih in kvalitetnih predstav amaterskih gledalisc.

ILIRIKA MENJALNICA

Obveščamo vas, da bomo dne **7. decembra 92, v ponedeljek** odprli novo poslovno valnico v **Sežani** na Partizanski cesti 37/a, telefon (067)31-410.

.....Se priporočamo!

Naše poslovavnice:

ILIRIKA MENJALNICA, Sloverj Gradec, Glavni trg 9, tel.: (0602) 42-908

ILIRIKA MENJALNICA, Postojna, Ljubljanska 9, tel.: (067) 23-003

ILIRIKA MENJALNICA, Ilirska Bistrica, Cankarjeva 2, tel.: (067) 41-935

ILIRIKA MENJALNICA, Mednarodni mejni prehod Jelšane, tel.: (067) 88-017

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Stiridesetletnica gledališkega dela Mire Sardoč
Anton Pavlovič Cehov
ČEŠNJEV VRT
Režija Boris Kobal
DANES, 5. decembra, ob 20.30 - Abonana red F

KAMEN. . .
razstava kamnitih izdelkov mladih domaćih ustvarjalcev
V dvorani KD Igo Gruden v Nabrezini
Odprtje **11. decembra ob 18. uri**
URNIK: v petek, 11. t. m., ob 18. do 21. ure; v soboto, 12. t. m., ob 18. do 21. ure, in v nedeljo, 13. t. m., ob 10. do 12. in ob 16. do 20. ure.

MARIJIN DOM PRI SV. IVANU
Dr. Jerko Grzincić
Miklavž
PRIHAJA
mladinska spevoigra v treh dejanjih
Besedilo priredila Zora Tavcar Rebula
Orkestracija Aljosa Tavcar
Scenska realizacija Anastazija Korsic
Gost bo sv. Miklavž
Sodeluje otroški pevski zbor Kresnice pod vodstvom s. Karmen
Režija **ADRIJAN RUSTJA** Dirigent **ALJOSA TAVCAR**
Asistent režije HEDVIKA KANDUT
luci in tehnika SANDI in MARKO DE LUISA
Pri Sv. Ivanu v Marijinem domu, Ul. Bradesia 27, jutri, 6. decembra, ob 11. in 17. uri.
Otroci in odrasli toplo vabljeni

KINO
ARISTON - 15.30-17.45-20.00-22.15 »I protagonisti«, r. Robert Altman.
EXCELSIOR - 15.30, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »La bella e la bestia«. Produkcija Walt Disney.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Un cuore in inverno«. **NAZIONALE I** - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Delitti e segreti«. **NAZIONALE II** - 16.30, 18.20, 20.20, 22.15 »Obsessione d'amore«, i. Sharon Stone.
NAZIONALE III - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Pomodori verdi fritti alla fermata del treno«, i. Katty Bates, Jessica Tandy.
NAZIONALE IV - 16.30, 19.00, 21.45 »Casa Howard«, i. Anthony Hopkins, Vanessa Redgrave.
GRATTACIELO - 17.30, 19.40, 22.00 »Ragazze vincenti«, i. Madonna, Gena Davis.
MIGNON - 15.30, 17.10, 18.50, 20.30, 22.15 »Guai in famiglia«. **EDEN** - 15.30, 22.15 »Tutto dentro fino in fondo«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom. **CAPITOL** - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Basic instinct«, i. Michael Douglas, Sharon Stone. Prepovedano mladini pod 14. letom.

VČERAJ-DANES
Danes, SOBOTA, 5. decembra 1992
SABA
Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 16.22. Dolžina dneva 8.52 - Luna vzide ob 13.22 in zatone ob 2.34.
Jutri, NEDELJA, 6. decembra 1992
MIKLAVŽ
VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,7 stopinje, zračni tlak 1004,2 mb raste, veter 22 km na uro južni, vlaga 58-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 14,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI
RODILI SO SE: Luca Dellabernardina, Matteo Aruffo, Giada Qzaranotto, Ilaria Pulitanò, Andrea Furlani, Stefano Giachin, Virginia Cattinelli.
UMRLI SO: 89-letna Margherita Michelazzi, 87-letna Elvira Ursini, 77-letni Fabio Rigo, 64-letna Anna Balbi, 73-letni Nino Relli, 81-letna Maria Pecar, 84-letna Maria Ban, 85-letni Giuseppe Verardo.
OKLICI: finančni straznik Emilio Tralce in knjigovodja Adele

Nasa kolegica
Stanka Sosić - Čuk
je opravila izpizt za didaktično ravnateljico. Ob študijskem in poklicnem uspehu ji iskreno čestitamo učno in neučno osebo Didaktičnega ravnateljstva Nabrezina

3. decembra je z odliko in pohvalo diplomirala na trzaski univerzi pri prof. BRATINI na fakulteti za politične vede in sociologijo

dr. Aleksandra Pangerc

Ob njenem življenjskem uspehu se z njo veselijo in ji čestitajo vsi domaći

OBVESTILO SPORTNIM IN KULTURNIM ORGANIZACIJAM TER DRUŠTVOM

Publast sprejema voščila za tradicionalne božične in novoletne strani na Primorskem dnevniku DO 10. DECEMBRA na tel. št. 7796688 ali pa neposredno v uradih v Ul. Montecchi 6, III. nadstr., od 8.30 do 17. ure vsak dan, razen v soboto in nedeljo.

...pravilčno...ljubezensko...smešno...pustolovsko...zgodovinsko...kuharsko...psihološko

DECEMBRA DARUJ KNJIGO!

Trst, Ul. Sv. Franciska, 20. Urnik: 8.30-13.00, 15.30-19.00

AMATEATER
KUD MAGNET predstavlja **DIMITRIJA TULPANOVA** iz Sv. petrograda (bivši Leningrad) S **PERFORMANCE**, ki temelji na improvizaciji, mimiki in glasbi
Danes, 5. decembra, ob 21. uri v **Domu »A. Sirk«** v KRIZU

OPENSKA GLASBENA SREČANJA
Koncert, ki je bil napovedan za jutri, 6. 12., ODPADE zaradi bolezni in je prenesen na kasnejši datum

Prattichizzo, delavec Milisa Zivanović in gospodinja Dušana Dončić, uradnik Fulvio Novak in studentka Dolores Mahnič, trgovec Mario Urbani in gospodinja Franca Cainero, geometer Giuseppe Del Bono in krznarka Neva Kosuta, zavarovalni inšpektor Vittorio Biocci in gospodinja Daniela Mica, sofer Salvatore Grillo in gospodinja Barbara Scoria.

LEKARNE

Od ponedeljka, 30. novembra, do nedelje, 6. decembra 1992

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Istrska ulica 35 (tel. 727089), Ul. Belpoggio 4 (tel. 306283), Zavile - Ul. Flavia 89 (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za nujne primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Istrska ulica 35, Ul. Belpoggio 4, Trg Giotti 1, Zavile - Ul. Flavia 89.

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za nujne primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Giotti 1 (tel. 635264).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. -tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

PIREDITVE

BRISCIKI - V galeriji Pavla Hrovatina je na ogled razstava umetnin in obrti iz kraskega kamna. Urnik: vsak dan, razen ponedeljka, od 11.30 do 19.00.

V DRUŠTVU SLOVENSkih IZOBRAZENECV v Trstu bo v ponedeljek, 7. decembra, srečanje s pisateljem in publicistom prof. Andrejem Capudrom ob izidu njegove najnovejše knjige **MOZAIK SVOBODE**.

Srečanje bo v Peterlinovi dvorani Slovenske prosvete. Zacetek ob 20.30.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3, vabi danes, 5. t. m., na **VESELO MIKLAVŽEVANJE**, na katerem si bomo izmenjali duhovita darila z osebnimi posvetili. Zacetek ob 18.30.

PREDAVANJE Kako si pomagamo pri isiasu, astmi in prehladu z bioenergetskimi masazami bo v nedeljo, 13. t. m., ob 9. uri v Domu na Brdini, Proseka 109, Općine. Sledijo praktični prikazi. Vabljeni.

OBVESTILO Kako si pomagamo pri isiasu, astmi in prehladu z bioenergetskimi masazami bo v nedeljo, 13. t. m., ob 9. uri v Domu na Brdini, Proseka 109, Općine. Sledijo praktični prikazi. Vabljeni.

OBVESTILO Kako si pomagamo pri isiasu, astmi in prehladu z bioenergetskimi masazami bo v nedeljo, 13. t. m., ob 9. uri v Domu na Brdini, Proseka 109, Općine. Sledijo praktični prikazi. Vabljeni.

OBVESTILO Kako si pomagamo pri isiasu, astmi in prehladu z bioenergetskimi masazami bo v nedeljo, 13. t. m., ob 9. uri v Domu na Brdini, Proseka 109, Općine. Sledijo praktični prikazi. Vabljeni.

OBVESTILO Kako si pomagamo pri isiasu, astmi in prehladu z bioenergetskimi masazami bo v nedeljo, 13. t. m., ob 9. uri v Domu na Brdini, Proseka 109, Općine. Sledijo praktični prikazi. Vabljeni.

OBVESTILO Kako si pomagamo pri isiasu, astmi in prehladu z bioenergetskimi masazami bo v nedeljo, 13. t. m., ob 9. uri v Domu na Brdini, Proseka 109, Općine. Sledijo praktični prikazi. Vabljeni.

OBVESTILO Kako si pomagamo pri isiasu, astmi in prehladu z bioenergetskimi masazami bo v nedeljo, 13. t. m., ob 9. uri v Domu na Brdini, Proseka 109, Općine. Sledijo praktični prikazi. Vabljeni.

OBVESTILA

SPI - ZVEZA UPOKOJENCEV CGIL bo zbirala na vseh svojih sedežih denar za nakup oblačil za 200 otrok iz Bosne, ki so nastanjeni v zbirnem centru v Postojni.

V Skednju zbiramo denar na sedežu zveze v Ul. Servola 30 v uradnih urah.

PRIMOTOR KLUB vabi vse člane in simpatizerje na družabno večerjo v ponedeljek, 7. t. m., ob 20.30 v baru pri dolinski telovadnici.

SKD CEROVILJE-MAVHINJE obvešča vse pridne otroke, da nas bo obiskal sv. Miklavž danes, 5. decembra, ob 18. uri na osnovni soli Miroslav Vilhar v Cerovljah. ZSKD ponuja nekaj kitare - rock, country, pop - za vse starostne stopnje. Vodil ga bo kitarist Nevio Miklavčič. Za informacije in prijave smo vam na razpolago v uradih ZSKD - Ul. sv. Franciska 20 - tel. 635626, vsak dan, razen ob sobotah, ob uradnih urah. Rok za vpisovanje do 18. decembra letos.

SLOVENSKI DEZELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAZEVANJE prireja v solskem letu 1992/93 se dva tečaja: tečaj osnovne informatike MS DOS 5 windows (40 ur) in tečaj windows (30 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 11. decembra na sedežu Zavoda v Trstu, Ul. Revoltella 37, tel. 394515.

SD ZARJA BAZOVICA vabi na SILVESTROVANJE v Motelu Kozina. Igral bo ansambel Happy Day. Vpisovanje in informacije v krožku društva vsak večer, razen ob sredah, od 18.30 do 20.00. Na razpolago je še nekaj prostih mest - pohitite!

KD DEČKA ZVEZDA in Obćinska knjižnica v Salezu obveščata, da bo Miklavžev knjižni sejem odprt v Obćinski knjižnici danes, 5. t. m., ob 15. do 17. ure.

SKD TABOR - Prosvetni dom - Se danes Miklavžev sejem od 16. do 19. ure. Bogata izbira knjig.

SLOMSKOV DOM priredi MIKLAVŽEVANJE iz igrice Aleksandra Mužine v kinodvorani v Bazovici danes ob 17. uri.

ŠOLSKE VESTI

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društva. Z Miklavžem bomo igrali tombolo. Zacetek ob 11. uri, toplo vabljeni.

OSNOVNA SOLA F. S. FINZGAR in otroški vrtec iz Barkovelj prireja MIKLAVŽEVANJE danes, 5. decembra, v dvorani barkovljanskega društ

NOVICE

ZSKD in ZSSDI pripravljata srečanja z Italijani iz Istre

V želji, da bi prispevali k odpravljanju nejasnosti, ki so nastale v zvezi z osimskimi sporazumi predvsem glede vprašanja manjšin, bosta ZSKD in ZSSDI pripravili v prihodnjem tednu kulturno-informativno srečanje o položaju italijanske manjšine v Sloveniji oz. na Hrvaškem. V ta namen so povabili predstavnike Skupnosti Italijanov iz Pirana, ki je številčno najmočnejša v Sloveniji. Na srečanju, namenjenem tako slovenskemu kot italijanskemu občinstvu, bodo gostje predstavili dejavnost in probleme te manjšine, ki je ločena v dveh republikah. Ob tej priložnosti - srečanje bo v četrtek ob 18. uri v dvorani "P. Cocolin" v Ul. Seminario - bodo v soboto odprli tudi razstavo priznane slikarke Fulvie Zudič (v galeriji kina Vittoria) ter ponudili nastop plesne skupine Kiwi iz Pirana (v telovadnici Kulturnega doma).

Orkester iz žilina na županstvu

Komorni orkester iz Zilina, ki je v teh dneh na povabilo SSO na krajsi turneji pri nas (sinoci je nastopil v Gorici, nočjo bo v Cedadu) je bil včeraj na županstvu, kjer je glasbenike pozdravil župan Tuzzi. (Foto Studio Reportage)

Fotografski tečaj Skupine 75

Fotoklub Skupina 75 bo z mladinskim odsekom KD Sovodnje priredil začetniški fotografski tečaj. Odvijal se bo v Kulturnem domu v Sovodnjah in bo obsegal štiri srečanja. Prvo bo v sredo, 9. t.m., naslednja pa 14., 16. in 21. decembra. Prva dva večera bo gorški fotograf Medeot govoril o mehaniki fotoaparata in o fotografskem materialu. Na tretjem večeru bo Marjan Bazato govoril o portretu, na četrtem pa bo Rafael Podobnik govoril v fotografiranju narave. Interesenti dobijo vse podrobnejše informacije pri Silvanu Pittoliju in Tanji Vizintin.

Obvestilo sekcije SGZ za zunanjo trgovino

Zunanjetrgovinska sekcija pri Slovenskem gospodarskem združenju Gorica opozarja člane, da je Trgovinska zbornica uvedla servis (Ufficio Commercio Estero) za posredovanje pri izdaji izvoznih dovoljenj za Hrvaško, Bosno in Hercegovino in Makedonijo. Pri Trgovinski zbornici so na razpolago formulirji za pridobivanje dovoljenj za izvoz kot jih predvideva pravilnik EGS st. 2656/2 in ustrezna navodila. Za vsako prošnjo, ki jo bodo poslali Mincomesu v Rim, bo Trgovinska zbornica zaračunala 4 tisoč lir. Podrobnejše informacije nudijo na sedežu SGZ.

Trgovine jutri odprte

V decembru, času obilnejših nakupov ob božičnih ter novoletnih praznikih, bo kar nekaj sprememb v urnikih trgovin v Gorici. Najpomembnejša je možnost nedeljskega odprtja. Trgovine z raznim blagom bodo odprte že jutri in nato tudi v ponedeljek in torek, 8. decembra, ko bi praviloma zaradi praznika morale biti zaprte. Nedeljski in ponedeljkova zapora v decembru ne bosta obvezni vse do božica. Jestvinske trgovine bodo v tem mesecu lahko vse dni odprte tudi v popoldanskem času. Prav tako tedenska zapora v decembru ne bo obvezna za javne lokale.

Gasilci so praznovali

Tudi v Gorici so včeraj gasilci praznovali dan svoje zavetnice sv. Barbare. Ob tej priložnosti so tudi naredili obracun delovanja, ki je bilo se posebno dragoceno ob nedavnih poplavih, ki so prizadele Gorisko. (Foto Studio Reportage)

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV

vabi jutri, 6. decembra, ob 10. uri v Dijaški dom »S. Gregorčič« (Gorica, Ul. Montesanto 84) na

MIKLAVŽEVANJE

V pričakovanju Miklavža si bodo otroci lahko ogledali predstavo

»Janko in Metka«

v izvedbi lutkarja Cveta Severja.

Miklavž sprejema darila uro pred pričetkom. Ne pozabite na pobudo »Darilo za nasmeh«!

FINANCARSKA ŠOLA / SODNI PRIZIV

O referendumu bo odločal TAR

Težke obtožbe na račun uprave

MARKO MARINCIC

Odbor za varstvo in razvoj goriskega letališča, ki je bil pobudnik referenduma o lokaciji finančarske šole na letališču, je včeraj zelo ostro reagiral na vest, da je komisija treh ti. "garantov" s pretežno vojaško tajnostjo zavrnila zahtevo po referendumu. V tiskovnem poročilu ugotavljajo, da je to le zadnja v vrsti dejanj, ki so bila vsa pod vplivom občinske uprave in katerih skupni cilj je vsiliti gradnjo finančarske šole za vsako ceno.

Zato bodo vložili priziv na Dezelno upravno sodišče zoper sklep komisije, ki je referendum označila kot nesprejemljiv. Priziv, menijo, ima velike možnosti uspeha. Precej razsodb je namreč v podobnih primerih odločno zanimalo, da bi bilo mogoče tovrstne objekte vsiljevati z vojaško tajnostjo.

Nadalje naj bi bila v postopku kršena vrsta določil občinskega statuta: tako določilo o sklicu garantov v 10 dneh od predložitve podpisov (v resnici so jih sklicali tri mesece kasneje); nadalje določilo po katerem je referendum avtomatično sprejet, če ga garant ne zavrne v roku 30 dni od

predložitve podpisov; končno pa tudi določilo, po katerem je referendum možen o vseh zadevah, ki so v pristojnosti občine.

Glavni adut pa je gotovo mnenje prof. Giovannija Battista Verbarija, docenta za administrativno pravo v Trstu, do katerega so se trije garanti oz. goriska občinska uprava obrnili za pravni nasvet. Prof. Verbari je v odgovoru jasno zapisal, da finančarska šola nikakor ne more biti opredeljena kot vojaški objekt in da je torej referendum povsem sprejemljiv. Garant in občinska uprava so povsem spregledali to mnenje!

Zelo kritično je zavrnitev referenduma komentiral tudi mestni odbor DSL, ki poudarja, da bi morala občinska uprava vsekakor omogočiti referendum vsaj iz spoštovanja do deset tisoč občanov, ki so se izrekli proti gradnji na letališču. DSL nadalje ocenjuje kot absurdno in nelogično oznako "vojaškega objekta", ki naj bi jo obrambno ministrstvo dalo finančarski šoli. Občinsko upravo poziva, naj poseže na pristojnih mestih, da se umakne vojaška tajnost, sama DSL pa bo preko svojih parlamentarcev

tudi naredila vse možne korake v to smer.

Piker je v imenu Zelenih Fiorelli, ki ugotavlja, da se je zgodilo to, kar je predvideval: komisija garantov, ki naj bi bila nevtralna, je v resnici izkazala podloznost oblasti in s tem nesposobnost in pomanjkanje vsakršne verodostojnosti.

Slovenska občinska svetovalca Ivan Bratina (DSL) in Bernard Spacapan (SSK) prav tako negativno ocenjujeta zavrnitev referenduma.

Bratina ugotavlja, da sklep ni utemeljen, ker ni slo za gradnjo finančarske šole kot take, temveč za njeno lokacijo na letališču. V nobenem uradnem aktu ni zapisano, da je treba objekt zidati prav tam, celo nasprotno: v zakonu, ki finansira gradnjo, je izrecno omenjena lokacija na avtoportu.

Spacapan nam je prav tako potrdil stališče SSK, ki nasprotuje gradnji vojašnice za ceno izgube denarja za gradnjo cest. Sklep o referendumu je označil kot absurd in v bistvu neodločen, saj se naslanja na vojaško tajnost, ki je nikjer ni. Spacapan tudi meni, da stvar s tem ne sme biti zaključena.

PROSTA CONA / BOLJŠI IZGLEDI ZA OHRANITEV

Po vesteh iz Rima večji optimizem

Sen. Bratina upa, da bo komisija tridesetih že prihodnji teden pozitivno rešila zadevo

Dobre in slabe novice iz Rima glede goriske proste cone si sledijo kot vroča in mrzla voda v skotski prihi. Najnovejše vesti so dobre in so v Gorici prispevale k občutnemu povečanju optimizma glede ohranitve ne samo bencina proste cone temveč tudi Goriskega sklada.

Pozitivne vesti so odjeknile s srečanja predsednika deželne uprave Turella z zunanjim ministrom Colombom v Rimu, o čemer smo včeraj poročali na drugem mestu v našem dnevniku. Colombovo zagotovilo, da je problem goriske proste cone tik pred dokončno rešitvijo, so v Gorici mnogi sprejeli z velikim olajšanjem in upanjem, da tej pozitivni vesti ne bodo sledila nova razočaranja. Vsaj kar zadeva varčevalne

ukrepe finančnega ministrstva in torej klestenje raznih ugodnosti, med katerimi je tudi goriska prosta cona, kaže, da si je med člani "komisije tridesetih", ki preučuje zadevo, utrla pot prepričanje, da bi se crtanje proste cone ne izplačalo niti državi. Res stane ta režim državo nekaj milijard zaradi manjšega davčnega priliva, po drugi strani pa bi kriza goriskega gospodarstva in z njo povezani socialni ukrepi (dopolnilna

Bo bencin ostal poceni? (foto Studio Reportage)

blagajna in drugo) najbrž stali državo precej več.

To nam je včeraj ob povrtku iz Rima, kjer je konstantno sledil delu komisije tridesetih potrdil tudi senator Darko Bratina. Povedal nam je, da naj bi komisija, če bo slo vse po napovedih, najbrž že v prihodnjem tednu zaključila svoje delo in da so izgleди za pozitivno rešitev goriske problematike dokaj ugodni.

Na Trgovinski zbornici z večjim zaupanjem gle-

dajo tudi na Bruselj, ki prav tako pogojuje obstoj goriske proste cone. S tem v zvezi so sicer morali sprejeti omejevalne pogoje, ki jih postavlja ES in sicer postopno zmanjševanje nekaterih ugodnosti po letu 1995, odlej pa naj bi prosta cona ostala nedotaknjena. V to so tako prepričani, da so se sprejeli sklep o tiskanju enotnih bonov za gorivo proste cone za vse občine v pokrajini tudi v letu 1993.

POKRAJINA / RAZPRAVA

Proračun pod mikroskopom

Besedo je imela opozicija

Včerajšnja seja goriskega pokrajinskega sveta je bila v celoti namenjena proračunski razpravi. Do poznih popoldanskih in prvih večernih ur so govorili predstavniki opozicijskih strank, zatem pa naj bi o finančnem in programskem nacrtu spregovorili predstavniki koalicije. Sprico dejstva, da sta že prva dva razpravljalca, republikanec Gandin in zeleni Giorgi govorila okrog štiri ure, je upravičeno pričakovati, da se bo razprava zavlekla preko predvidene roka in da bo do glasovanja prišlo sele na seji, ki je že napovedana za prihodnji četrtek.

Goriska pokrajinska uprava bo v prihodnjem letu upravljala 84, 2 milijardi lir. Od omenjene vsote bo za tekoče stroške (osebje in drugo) slo skoraj 23 milijard lir, vrednost investicij je bila opredeljena na 49 milijard lir, za povračilo posojil bo slo nekaj nad 5 milijard, 7 milijard pa se nanasa na takojmenovane posebne ali krožne postavke. Tako glede preračunov stroškov. Poglejmo od kod bo Pokrajina crpala dohodke. 1, 6 milijarde lir predvidevajo dohodek od davkov, 18, 4 milijarde naj bi dobili iz dotacij Države, Dezele in drugih ustanov, 27, 2 milijardi lir je predviden dotok iz prodaje premoženja, prenosa kapitalov itd, 28, 7 milijarde pa naj bi dobili z najemom posojil. Tako izgleda finančni nacrt, v zelo grobih obrisih, ali v golih številkah, ce

smemo tako reci.

Sicer pa je nacrt pokrajinske uprave v izčrpnem poročilu nakazal predsednik Gino Sacca-vini. Upeštevajoč osnovno ugotovitev, da se tudi v delovanju pokrajinske uprave odraža globoka družbena, politična in gospodarska kriza, ki z drugo besedo pomeni v letu 1993 se bolj skopa finančna sredstva je opredelil tistih nekaj prednostnih vprašanj, ki naj bi jih ta uprava uspešno rešila, ali vsaj začela reševati. To so ekologija (pokrajinski nacrt za uničevanje odpadkov), urejanje prostora (Birs), prevozi (APT) in institucionalna preureditev.

POSVET / NEMŠKA PRISOTNOST V GORICI

O Karlu von Czoernigu in zgodovini Goriške

Zanimiv doprinos k poznavanju preteklosti

Najbrž si Karl von Czoernig, ko je pred več kot sto leti pisal svojo knjigo o zgodovini Goriške, ni predstavljaj, da bo to delo dolgo časa ostalo najbolj temeljit pregled preteklega dogajanja v Gorici in njenem okolju. O njej se govori tudi danes. O Czoernigovi osebnosti je bilo precej govora na simpoziju pred leti. O njem je bil govor prejšnji večer v mali dvorani semenišča, kjer je posvet priredil goriski Inštitut za socialno in religiozno zgodovino. Govorili so prof. Sergio Tavano, prof. Paolo Ziller in prof. Hans Kitzmuller.

Karl von Czoernig je pripadal tisti avstrijski birokraciji, ki je v cesarju

videla posebejlanje države in mu je zvesto služila, ne da bi se brigala za nacionalne probleme, ki so se porajali v državi. Bil je doma s Češke, na kar kaže tudi njegov priimek. Dosegel je zelo visoke funkcije. Bil je glavni direktor programa za izgradnjo železnic v vsej Avstriji. Živel je nekaj časa tudi v Trstu. Kasneje, leta 1863, je prevzel vodenje urada za statistično službo. Njemu se moramo zahvaliti, da so v Avstriji vestno zapisovali vse podatke in da so na podlagi le-teh primerno ukrepali v vodenju gospodarstva.

Ob upokojitvi je prišel v Gorico, kamor so takrat prihajali visoki avstrijski

funkcionarji. Njegov je bil naziv "avstrijska Nica". Napisal je zajetno studijo o zgodovini Goriške. Kmalu je postal eden vodilnih ljudi v takratni nemškogovoreči skupnosti v Gorici. V polemiki z italijanskimi nacional-liberalci je sodeloval v nemškem listu Goerzer Zeitung. Sicer se ni podpisoval. Cisto razumljivo je takrat v Gorici, kot drugod v cesarstvu, živel precej nemškogovorečih intelektualcev, ki so dajali ton kulturnemu življenju. Prav je, da se obelodanijo tudi takšni aspekti goriske zgodovine. Seveda pa je treba reci, da bi bilo treba podrobneje analizirati tudi slovenski delež v tej zgodovini. (mw)

RUPA / PROMETNA NESREČA PRED GOSTILNO OŽBOT

Dva ranjena v silovitem čelnem trčenju

Zaradi nesreče so morali promet z državne ceste preusmeriti skozi Rupo

Posledice silovitega trčenja včeraj popoldne v Rupi (foto Studio Reportage)

V silovitem trčenju med lancio in mercedesom pred gostilno Ožbot v Rupi sta se včeraj ob 14.30 ranili dve osebi. 36-letni Gualtiero Scabini iz Mosa in 67-letna Claudia Appiani, Ul. Rossini 16, lastnica potovalne agencije na Korzu se bosta zdravila po 60 dni v ortopedskem oddelku. Prvi je dobil zlom v kolku, druga pa več zlomov stegenice in drugih kosti. Zdi se, da je Scabini z lancio prihajal iz trzase smeri in je nameraval zaviti v levo, Appianijeva pa je vozila v nasprotni smeri.

GLASBA /

Nova sezona društva Lipizer

Med družtvi, ki na Goriskem skrbijo za živahno in kakovostno glasbeno dejavnost pripada združenju Rodolfo Lipizer nedvomno častno mesto. Mednarodni violinski natečaj si je pridobil evropsko in svetovno uveljavitev, nič manj pomembna pa ni koncertna dejavnost. Kljub finančni stiski, ki se za prihodnje leto napoveduje se bolj ostra, saj usihajo dotacije iz javnih skladov, bo društvo v sezoni 1992/93 poskrbelo za šestnajst glasbenih prireditelj, za vrsto gostovanj po osnovnih in srednjih solah in tudi za nekatere druge pobude s katerimi bi klasično glasbo približali mladini.

Težave bodo, kot kaže, tudi z dvoranami. Na srečanju z novinarji, potekalo je na županstvu, je predsednik združenja prof. Lorenzo Qualli predstavil spored koncertov v novi sezoni, ki bo po obsegu le malenkost skromnejša od lanske, kakovostno pa prav gotovo na višini. Deset koncertov se bo izvršilo v okviru ciklusa večernih koncertov (prvi bo na sporedu že 11. decembra) šest koncertov pa bo v okviru nedeljskih glasbenih matinee (prva bo 13. decembra). O programu bomo o programu poročali v prihodnjih dneh.

PRIREDITVE

MIKLAVŽEVANJE V PEVMI bo danes ob 20. uri v osnovni soli v Pevmi.

KD BRISKI GRIC prireja danes ob 20. uri miklavževanje v domu na Bukovju. Sodeloval bo lutkar Cveto Sever z igrico Janko in Metka.

SKD HRAST vabi na miklavževanje danes ob 19. uri v župnijski dvorani v Doberdolu. Darove sprejemajo od 17. ure dalje.

V SOVODNJAH bo Miklavž obiskal otroke danes ob 18. uri v Kulturnem domu. S seboj bo pripeljal tudi lutkarja Cveta Severja, ki bo predstavil pravljico Janko in Metka.

KD DOL-POLJANE priredi miklavževanje danes ob 19. uri v soli na Palkišu za otroke iz Dola in Jamelj. Otroci bodo predstavili kratko igrico.

MLADINA IN PEVME IN KATOLISKEGA DOMA vabi danes ob 16. uri na miklavževanje v Katoliški dom. Darila sprejema hisnik.

OBVESTILA

KMECKA ZVEZA obvešča, da 10. t.m. zapade rok za prijavo grozdja z zascitnim poreklom DOC, do 15. decembra pa je čas za prijavo vina.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV priredi v nedeljo, 27. t.m., silvestrovanje v gostišču Al Fogolar v Galianu pri Cedadu. Prijave do 16. t.m. na sedežu in pri poverjenikih.

OBČINA SOVODNJE sporoča, da bo 14. decembra ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah predstavitev nacrtu soskega parka.

DRUŠTVO KRVOVALCEV V SOVODNJAH vabi na predavanje o vzgoji otrok, ki bo v ponedeljek, 7. decembra, ob 19.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah. Predaval bo dr. Vili Scuka.

RAZSTAVE

V ČAKALNICI GORIŠKE ŽELEZNISKE POSTAJE je postavljena razstava fotografij Giovannija Viole. Razstava bo na ogled od 8. decembra.

V GALERIJ EXIT, v Favettijevi ulici 16/3, je se danes na ogled razstava grafičnih del in stripov Maura Maurija. Ogled od 17. do 20. ure.

V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE je do 30. decembra prodajna razstava del slikarjev v sklopu pobud za pomoč beguncem iz BiH.

KINO

GORICA

VITTORIA 17.00-22.00 »Casa Howard«. Rež. James Ivory. Igrata Anthony Hopkins in Vanessa Redgrave.

CORSO 17.45-22.00 »Infelici e contenti«. R. Pozzetto in E. Gregio.

VERDI 18.00-22.00 »Doppia personalità«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

TRZIC COMUNALE 18.00-22.00 »Mariti e mogli«. Rez. Woody Allen.

EXCELSIOR 15.30-22.00 »Peter Pan«.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI AL MORO, dr. Alesani, Ul. Carducci, tel. 530268.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341.

DEZURNA LEKARNA V DOBERDOBU LEKARNA PRI JEZERU, Vrtna ul. 2, tel. 78300.

POGREBI

Danes v Gorici ob 10.20 Maria Perini iz splosne bolnišnice v Zagreb.

ILIRSKA BISTRICA / PODJETNIŠTVO

S helikopterjem po denar v banko

Bo Stanislav Čurčič prepričal odgovorne može?

MATJAZ STARE

To da v Ilirski Bistrici izdelujejo prave pravcate helikopterje, je zdaj že stara novica. Marsikaj novega, recimo to, da se zadeve zapletajo, spominja na spektakularne filme, ki dandanasnji polnijo kinodvorane. Brez filmske domisljije se odvija zgodba ilirskobistriskega podjetnika Stanislava Čurčica, ki zaman prepričuje slovenske bankirje v uspešnost poslovne poteze - izdelave helikopterjev po ceni 51.000 US dolarjev.

Helikopterji ameriske družbe Rotor Way, ki naj bi jih sestavljali pri nas, prodajali pa po vzhodni

Evropi, so bili že nekajkrat v časopisih. Po začetni euforiji pa je vse skupaj utonilo v pozabo. Projekt, pod vodstvom ambicioznega podjetnika, se je ob podpori ilirskobistriske občine in nekaterih podjetij, med njimi Slovenijalesa-inzininga, mariborskega TAM-a in Slovenija tem ko sta oba helikoptera, ki ju uporablja ministrstvo za obrambo, opravila že približno 100

ur letenja, se je dokazalo da smo tudi v Sloveniji sposobni sestaviti tak helikopter, ki ustreza mednarodnim kriterijem. To je potrdila tudi ameriska družba Rotor Way in s Stanislavom Čurčicem 1. oktobra letos podpisala pogodbo o prenosu ekskluzivnih pravic za sestavljanje helikopterjev »EXEC 90« in njihovo prodajo na vzhodno evropsko tržišče.

»Prototipna proizvodnja je končana in sedaj bi morali preiti na serijsko montažo. Vendar je za to potrebnih

več stvari. Med drugimi dograjena montažna hala z vsem potrebnim orodjem in odločba Uprave za letenje, s katero bi za montažo, preizkušanje in testiranje pridobili uradno dovoljenje. Ti dve stvari sta povezani. Ustreznega dovoljenja si ni mogoče pridobiti, če ne izpolnjuješ delovnih pogojev, ki jih tovrstna dejavnost zahteva. Za to je potreben denar in tu se zatika,« razlaga Stanislav Čurčič.

Dogovarjanja s Stanovanjsko komunalno banko, preko katere bi lahko pridobil ustrezne kredite iz Sklada za razvoj, so zaenkrat se v slepi ulici. Kljub vsej tehnološki dokumentaciji, podpisanim pogodbam in zanimanju potencialnih kupcev, se banka ne da prepričati. Zahteva garancije v nepremicninah. Le teh v višini dveh in pol milijona nemških mark, kolikor bi jih podjetje Super Way potrebovalo za dokončanje projekta. Do takrat pa bo v bivši ključavničarski delavnici v Zemonu pri Ilirski Bistrici čakal na promocijski let tretji helikopter. Upajmo le, da bo dobil vetra v propele in da ne bo ostal na tleh.

Posneto v Kočevski Reki (Foto: M. Garbajš / REVUIJA OBRAMBA)

SEŽANA / SKRIVNOSTNI SVET

Pod plugom se je odprla podzemna jama

Ko hodite po krasu, pazite, kod stopate

OLGA KNEZ STOJKOVIC

Kraska pokrajina je zelo skopa z obdelovalno zemljo. Ob oranju njive v vasi Nadrozica pri Gorjanskem je domacin to doživel pred letom, ko je s traktorjem oral njivo in se mu je za plugom sredi njive prikazala odprtina. Iz bojazni, da bi se pri nadaljnjem oranju vdrla v se večjo jama, je njivo opustil.

Leto dni je jama čakala na prve raziskovalce. Z raziskovanjem, te po naključju odprte jame so začeli pred nekaj dnevi. Vanjo so se podali komenski in sezanski jamarji. Vhod so morali malo razširiti, da so se lahko spustili vanjo.

Kot so nam povedali so v jami prebili tri nedeljske ekskurzije. Največ

case jim je vzel zasuti rov dva in pol metra dolg ki so ga morali odkopati. Po trimetrskem vhodnem spustu so se zznali pred dvema rovoma. Eden je dolg 15 metrov, drugi je manjši in meri 10 metrov in se rahlo spušča navzdol. Prav v tem delu je najgloblja točka v jami 7 metrov.

Nekoliko drugačen primer se je zgodil blizu Sežane. Pred kratkim je sezanski lovec Slavko R. odšel na lov s svojim psom, a se je domov vrnil brez hisnega ljubljence. Domneval je, da je pes padel v kakšno izmed kraskih jam. Zato mu je na pomoč priskočil jamar Ludvik H. Spustil se je v

vertikalno brezno z globino 50 metrov, a psa ni našel. S prijateljem pa sta odkrila nov vhod v drugo jama, ki jo bo potrebno se odkopati, raziskati in odpraviti meritve. Sodec po padcu kamna se globlino jame suče okrog 20 metrov.

Prav v zimskem času pa bodo jamarji imeli več casa za nova odkritja kraskega podzemlja. Vhod v to jama bi sezanski jamarji radi razširili se pred novim letom.

Takih primerov je na Krasu se veliko, zato opozarjamo prebivalce in obiskovalce, naj bodo previdni. Če odkrijejo novo jama, naj o tem obvestijo jamarje, da bodo ti najdbo raziskali in jama zascitili.

(Foto: Živulović / TRIO)

NOVA GORICA / TELEFONIJA V KORAK S ČASOM

Telefon postaja vse bolj dostopen širšemu krogu prebivalstva ne le v mestih, tudi na podeželju

VALTER PREGELJ

Telefonijska v novgoriski občini je že zelo dolgo perec problem. Z izgradnjo novega telekomunikacijskega centra je novogorisko PTT podjetje v zadnjih dveh mesecih bistveno izboljšalo kvaliteto telefonskih zvez. Iz ocene triletnih investicijskih vlaganj tudi sledi, da bo program za obdobje 1991 - 1993 do konca letosnjega leta uresničen 85 odstotno.

Cepprav znasajo izgube podjetja v devetih mesecih nekaj več kot stiri deset milijonov tolarjev in se po besedah direktorja

Stanka Vidmarja Kogoja nahaja v velikih finančnih težavah, v kaksnih ni bilo se nikoli v zadnjih tridesetih letih, so po tehnološki plati zastavljene cilje na področju telekomunikacij za letos celo presegli. Tako so od oktobra vključili v promet okrog tisoč novih telefonskih priključkov, medtem ko predvidevajo do konca leta vključitev se dodatnih sedemdeset novih naročnikov. S tem se je v kratkem času

zvisala gostota priključkov na sto prebivalcev in trenutno znaša 23 naročnikov (to število je na Madžarskem 16, v Italiji 34, v Avstriji 36). Poleg tega so začeli septembra vključevati v promet nove oziroma razširjene kapacitete avtomatskih telefonskih central, tako Siemensovih FWSd za novogorisko kot tudi SI 2000 za tolmensko področje, katerih prednost pred starimi centralami z dekadnim izbiranjem

(impulzno-kodnim) je v te, da so nove digitalne centrale prilagojene za hitrejše tonsko izbiranje in univerzalno prirejene za druge priključke (telefaks, računalniki).

K navedenim investicijam in obenem tudi k znižanju naročniške cene za telefonske priključke, ki sedaj znaša z davkom okrog 125.000 tolarjev, je med drugim v veliki meri prispevala prodaja obveznic, saj so jih od razpisane emisije petih milijonov nemških mark prodali že za dobre štiri milijone.

BOVEC / PRED ZAČETKOM ZIMSKE SEZONE

Na Kaninu čakajo le sneg

19. decembra poženejo žičnice

MIRAN MIHELIC

Na Kaninu je zadnja odjuga krepko stansala že več kot meter debelo snežno odejo, tako da so najbolj zagnani smučarji morali za nekaj dni odložiti svoj prvi obisk. Do 19. decembra, ko bo kaninska gondolska žičnica in ves sistem sedežnic in vlečnic na najvišjem slovenskem smučiscu začel delovati, bo zagotovo zapadlo dovolj bele opojnosti, menijo turistični delavci v Bovcu.

Vendar niso samo kaninska smučisca zanimiva. Omeniti velja, da je v dolini pripravil motel Encijan v Logu pod Mangartom dve vlečnici s skupno kapaciteto 800

smučarjev na uro. Proge ob njih bodo umetno zasnežili ob prvem mrazu.

Odkar so začeli razmišljati o smučiscih na Kaninu je stara tudi zamisel o povezavi z Nevejskim sedlom v sosednji Italiji. Ze večkrat je bilo receno, da je zamisel naravno in ekonomsko upravičena. Na obeh straneh pripravljata ob ministrstev pooblaščen strokovni skupini predloge za sodelovanje: projektiranje, izvedba in trženje. Prva faza je praktično že v teku na italijanski strani, kjer so pripravili idej

ne projekte povezave smučisc ob meji in tehnične rešitve povezave cez državno mejo. O tem so razpravljali tudi na ministrstvu za pravosodje, da ne bi kasneje prišlo do pravnega neskladja, ko bo začela mesana družba uresničevati naložbe v izgradnjo in prevzemati poslovne korake trženja.

Smučisca v Julijcih ponujajo vse bolj celovito ponudbo. Zelja Bovcanov, da bi leta 2002, ko naj bi tri sosednje države (Slovenija, Italija in Avstrija) skupaj organizirale zimske olimpijske igre, izvedli tudi kakšno tekmo pri njih, se zdi otipljiva. Pogoji so, zamisli tudi, manjka le denar.

Najbolj vneti že nestrpno čakajo na za dilcanje uporaben sneg (Foto: R. Bric)

POSTOJNA / OKOLJE

Kraške vode so zelo občutljiv del narave

Varujemo jih lahko le, če jih poznamo

MATEJA GODEJSA

Zapletena in se ne povsem raziskana je skrivnost kraskih voda zato se moramo do njih, če jih hocemo ohraniti ciste na celotnem območju obnašati skrajno varovalno. Varujemo pa jih lahko le, če jih poznamo. S temi ugotovitvami lahko povzamemo predavanje dr. Petra Habica, strokovnjaka Instituta za raziskovanje Krasa, ki je v sredo potekalo v Postojni.

Okoli 44 odstotkov slovenskega ozemlja je kraskega, naravni viri pitne vode na tem območju pa pokrivajo že več kot polovico potreb po vodi v Sloveniji. Podatek, da skoraj vsako leto zaradi onesnaženosti izpade po en vodni vir, je resno svarilo

bodo opozarjale na vodoskrbno območje.

Nevarnosti odgovorni za okolje v občini poznajo, tako vsaj kažejo njihova prizadevanja. Skupen dogovor s petimi notranjskimi občinami o graditvi regijske deponije na lokaciji, ki jo bo po temeljiti studiji dolocila strokovna institucija, je že eno od njih. Trenutno na dveh najugodnejših (v postojnski in sezanski občini) opravljajo globinska vrtnanja. Obenem uvajajo sistem locenega zbiranja in odvoza od-padkov. V pravi je tudi nekaj sanacijskih programov, med njimi za industrijska odlagališča. Za reševanje nekaterih problemov bodo morala biti odgovorna pristojna ministrstva v Ljubljani.

bodo opozarjale na vodoskrbno območje.

Nevarnosti odgovorni za okolje v občini poznajo, tako vsaj kažejo njihova prizadevanja. Skupen dogovor s petimi notranjskimi občinami o graditvi regijske deponije na lokaciji, ki jo bo po temeljiti studiji dolocila strokovna institucija, je že eno od njih. Trenutno na dveh najugodnejših (v postojnski in sezanski občini) opravljajo globinska vrtnanja. Obenem uvajajo sistem locenega zbiranja in odvoza od-padkov. V pravi je tudi nekaj sanacijskih programov, med njimi za industrijska odlagališča. Za reševanje nekaterih problemov bodo morala biti odgovorna pristojna ministrstva v Ljubljani.

ILIRSKA BISTRICA / STAVKA ZADRUŽNIKOV

Kmetje zahtevajo, župan obljublja: kaj bo prinesel naslednji petek?

DRAGICA PROSEN

Pred ilirskobistrisko občinsko zgradbo se je včeraj ob 9.30 zbralo 65 traktoristov in približno 600 kmetov na stavko. O njenih razlogih smo že poročali. KZ Il. Bistrica je zaradi nakopičenih dolgov, pridelanih predvsem na račun neplačane prodaje kmetijskih proizvodov na hrvaškem trgu, v stečajnem postopku, kmetje pa so ostali brez 15 milijonov tolarjev za oddane prideleke.

Stavkovni odbor se je sestel s predsednikom bistriskega IS Jožetom Rolihom, vendar so zaradi odsotnosti predsednika

obcinske skupščine Staneta Prosenja sestanek prekinili, traktorje pa postavili na vse bistriske vpadnice. Predsednik skupščine, ki je napovedal, da se bo pogovarjal le s predstavniki prizadehtih kmetov ne pa tudi s predstavniki SLS, je prisel sele ob 14. uri. Kmetom je obljubil, da bo skupščina v sredo razpravljala o njihovih zahtevah. Na seji bo tudi stavkovni odbor. Naj ponovimo, da kmetje ne preključijo zahtevajo:

odstop predsednika IS, takojšnje placilo pridelkov, ustanovitev nove KZ ter proučitev možnosti za ustanovitev posebnega upravnega organa za kmetijstvo. Predsednik skupščine je zagotovil svojo podporo pri reševanju kmečkih problemov in da bo skupščina predlagal ugotavljanje osebne odgovornosti za nastali položaj. Kmetje so za izplačilo postavili desetdnevni rok. Če skupščina ne bo sprejela pozitivnih sklepov, bodo naslednji petek (11. decembra) stavko ponovili.

NOVICE

V kamnolomu bo drbilnica apna ne hidrana (popravek)

SOLKAN - V zvezi s člankom Ekološka sanacija novogoriskih podjetij, ki je bil objavljen v včerajšnji številki Republike in Primorskega dnevnika, je direktor SIA (Solkanska industrija apna) Jože Pelicon pojasnil, da ne nameravajo v svoj kamnolom nad Solkanom preseliti hidrane apna, ampak da bodo tam apno drobili, kar je povsem drugo kot hidriranje. Zaradi tega se emisija prahu v zraku in tudi hrup v samem kamnolomu ne bosta povečala. To jim zagotavlja dobavitelj opreme in izvajalec del. Pelicon je v zvezi z omenjanjem prahu, iz obstoječe hidrane v Solkanu povedal, da bodo to uredili do sredine prihodnjega leta. (VC)

Ne bodo stavkali

TRENTA - Nekaj dramatičnega se dogaja v Trenti. Predsednik Turističnega društva Soca-Trenta Ervin Kravanja pravi, da so njihovi razvojni načrti pred propadom, saj jim država ne da dovoljenja za izgradnjo HE Krajcarca po takšni varijanti, ki bi omogočila iz prodaje trenutno odvečne energije, vlaganje v infrastrukturo in odpiranje delovnih mest domačinov z novimi dejavnostmi. Kasneje pa bi krila potrebe okrepjenega gospodarstva v dolini. Država je proti vsemu temu, sama pa nima razvojnega denarja. Pred tem dejstvom so popolnoma nemočni. Lačni bodo kmalu, zato ne bodo delali gladovne stavke. Cestne zapore pa tudi nima smisla delati, saj je in bo cesta cez Vršic zaprta do spomladi. (MM)

Ideje za ureditev trgovskega centra

NOVA GORICA - Ze dobri dve leti se pletejo razprave okrog ureditve strogega centra, ki naj bi s smotnimi posegi v bivalno in arhitektonsko okolje postal območje storitvenih, gostinskih in sploh poslovnih dejavnosti. Po mnenju občinske vlade je potrebno zagotoviti tako z novogradnjo kot adaptacijo ze obstoječih objektov zascitno, funkcionalnost in estetski izgled okolja, obenem pa v največji možni meri upostavati zahteve stanovalcev in specifičnosti samih dejavnosti. Gradnja Trgovskega centra, ki je del srednjeročnega (1986-1990) in dolgoročnega (1996-2000) prostorskega plana novogoriske občine, sicer ze poteka, saj sta bila pred kratkim predana imenu Zdravstveni in Obrtni dom, so pa v nadaljnjem predvidene postopne novogradnje trgovskega gostinskega in dveh trgovsko poslovnih objektov, prizidave k stavbi SDK in sedanjemu kulturnemu domu, ureditev podzemnih garaz ter ustrezna preselitev stanovalcev pritlične (po potrebi se druge) etaze stanovanjskega bloka na Delpinovi 24. Skladno s pozidavo je nujno dopolnjevati omenjeno območje s komunikacijsko in komunalno infrastrukturo. Od osnutka ureditvenega nacрта za Trgovski center se predlog odloka rezikuje v tem, da je v njem zmanjsan program zazidave (tako prizidek k Manufakturi ni primeren), predvidena je delna ozelenitev ravne strehe na nadomestni gradnji marketa Emona in opredeljena je zaključenost in trajanje posameznih gradbenih etap, predvsem v zvezi z granjo podzemnih parkirnih prostorov. Posebej je z odlomkom zascitena ambientalna in arhitekturna vrednost obstoječe trgovske ulice, vključno s paviljon-skim objektom pohištvenega Salona Meblo. (VP)

Izšle so Idrijske kaplje

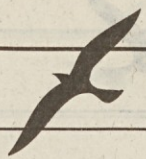
IDRIJA - Te dni so v Idriji spet izšle Idrijske kaplje, ki so jim k naslovu dodali pomenljiv prispis - 20 let poezije. Komunistični režim je namreč pred 20 leti (1972) s perfidno taktiko ukinil revijo za kulturna in obca vprašanja, ki je 6 let izhajala kot privatna publikacija v Idriji, je zapisal v spremni besedi glavni urednik Jože Felc, ki je to funkcijo opravljal tudi vse do ukinitve takratnih Kapelj. Revijo je založila ABC Merkur iz Idrije. V zborniku literarnih prispevkov novih Kapelj, aktualiziranih na današnji čas, sodelujejo nekdanji zvesti sodelavci revije iz ozgeja primorskega in sirsega slovenskega prostora, ki so pri izhajanju revije redno sodelovali. »Sicer pa ostajajo kapljasti to, kar so bili. Nic jim ni treba preklicati in nic spremeniti. V idrijskem kotlu smo pricali kas, ki tolikerim sopotnikom in politikantskim rokohitcem predstavljajo priloznost. Mnogi so jo izrabili. Mi smo bolj ali manj tam, kjer smo bili.«Revija je za 400 tolarjev na voljo v vseh knjigarnah. (RB)

Sodniki tožijo Slovenijo

KOPER - Osem sodnikov koprškega temeljnega sodišca je na sodisce zdručenega dela v Ljubljani vložilo tozbo proti Republiki Sloveniji zaradi nezakonitega sklepa o placah državnih organov, ki ga je vlada sprejela letos maja. Kot dokazujejo koprski sodniki, naj bi vladni sklep sodnika z osmimi leti delovne dobe prikrajšal v zadnjih šestih mesecih za dobrih 160 tisoč tolarjev. Sodniki iz Celja so to razliko v placah zahtevali že pred dvema mesecema, druge od skoraj 600 sodnikov pa je k zahtevku vzpodbudila nedavna razsodba ustavnega sodišca. To je namreč ugotovilo, da je bil sklep vlade nezakonit in da ja treba odpraviti. Sindikat slovenskih sodnikov je zahtevi po vzpostavitvi pravne države ion izplačilu razlike podkrepil tudi s tem, da je za 13. januar prihodnjega leta napovedal stavko slovenskih sodnikov. (FO)

Vsako uro bodo tulile sirene

KOPER - Gasilci Gasilske brigade so po 18-dnevni stavki včeraj ugotovili, da ni bilas uresničena nobena njihova zahteva. V poosebnem sporocilu stavkovni odbor obvesca javnost, da bo vsak dan med 7. in 22. uro dan 5-minutni preizkus signalnih naprav, ce do 10. decembra na bodo uresnicene njihove zahteve. (BV)

MENJALNIŠKI TEČAJI

4. decembra 1992.

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	61,60	62,15	8,72	8,82	6,75	7,00
Avtohisa Ljubljana*	61,50	62,10	8,69	8,89	6,84	7,12
BTC d.d. Ljubljana*	61,80	62,50	8,50	8,85	6,80	7,20
BIC terminal Sezana	61,60	62,30	8,65	8,80	6,75	6,96
Banka Vipra, Nova Gorica	61,75	62,37	8,70	8,79	6,75	7,07
Banka Zasavje	61,20	62,20	8,70	8,74	6,90	7,35
Bela vrtnica	61,60	62,30	8,60	8,90	6,70	7,20
Bobr Fužine	61,60	61,95	8,70	8,85	6,80	7,10
Bobr Trzin	61,60	61,95	8,70	8,85	6,80	7,10
Brdar Koper	61,55	62,25	8,62	8,83	6,73	7,03
Burin*	61,70	62,20	8,70	8,85	6,85	7,15
Capital marketing Vrhnika*	61,00	62,00	8,65	8,80	6,80	7,10
Come 2 Us*	61,40	62,40	8,60	8,80	6,85	7,25
Creditanstalt - Nova banka	61,00	61,85	8,60	8,80	6,90	7,30
Dolenjska banka Novo Mesto	61,00	63,00	8,60	8,80	6,85	7,20
Dom na trgu	61,71	61,99	8,72	8,79	7,00	7,14
Dom - Kaffee*	61,70	62,10	8,74	8,80	6,90	7,07
Emona Globfour*	60,60	61,95	8,60	8,79	6,73	7,02
Euroservis d.o.o. Sezana	61,70	62,00	8,60	8,75	6,80	7,00
Eurotours International*	61,50	62,30	8,65	8,80	6,80	7,20
Feniks Portoroz*	61,50	62,10	8,60	8,82	6,72	7,02
Fiba d.o.o. Koper	61,45	62,05	8,60	8,82	6,70	7,06
Firadas d.o.o. Idrija	61,80	62,85	8,60	8,90	6,75	7,09
Golfturist	61,60	62,10	8,62	8,81	6,80	7,10
Hida*	61,70	61,95	8,71	8,80	7,00	7,10
Hipotekarska banka Koper	61,50	62,30	8,60	8,85	6,85	7,15
Hram Rozice	61,80	62,00	8,60	8,90	6,80	7,30
Hranilno kreditna služba	61,65	62,10	8,70	8,82	6,75	7,10
Ilirika Ilirska Bistrica	61,20	62,35	8,45	8,70	6,70	7,00
Ilirika Slovenj Gradec	61,65	62,10	8,72	8,76	6,80	7,11
Ilirika Postojna	61,70	62,20	8,67	8,77	6,90	7,05
Invest Skofja Loka	61,50	62,50	8,70	8,88	6,80	7,12
Italdesign*	61,76	62,50	8,70	8,80	6,80	6,93
Klub Slovenijales	61,60	62,20	8,65	8,80	6,95	7,15
Komercialna banka Triglav d.d.	61,50	62,38	8,66	8,87	6,86	7,06
Kompas Hertz Bled*	61,60	62,10	8,65	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Idrija*	61,80	62,80	8,60	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Velenje*	61,40	61,80	8,65	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Celje*	61,40	62,00	8,65	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Krško*	61,60	62,20	8,60	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Tolmin*	61,80	62,80	8,60	8,80	6,80	7,10
Kompas Hertz Novo Mesto*	61,80	62,20	8,60	8,80	6,80	7,10
Kompas Holidays*	61,30	62,20	8,65	8,80	6,80	7,15
Kompas Fintrade	61,20	62,29	8,71	8,82	6,70	7,15
Kreditna banka Maribor d.d.*	61,05	62,10	8,65	8,78	6,60	7,20
Libertas Koper*	61,50	61,95	8,61	8,78	6,80	7,00
MA	61,60	62,10	8,65	8,85	6,90	7,20
Media*	61,70	62,00	8,65	8,80	7,00	7,10
Mercator Turist	61,50	62,20	8,56	8,80	6,73	7,07
O.M.D.B.*	61,60	62,00	8,65	8,85	7,00	7,20
Poštna banka Slovenije*	61,05	62,10	8,40	8,74	6,50	6,99
Publikum Ljubljana	61,70	61,98	8,70	8,78	6,80	7,00
Publikum Kranj	61,65	62,29	8,70	8,82	6,80	7,09
Publikum Maribor	61,60	62,10	8,69	8,79	6,72	7,15
Publikum Piran	61,25	62,20	8,45	8,65	6,70	6,90
Publikum Celje	61,50	61,90	8,70	8,82	6,85	7,12
Publikum Dobova	61,40	62,40	8,55	8,85	7,01	7,11
Publikum Krško	61,40	62,40	8,55	8,85	7,01	7,11
Publikum Metlika	61,50	62,20	8,50	8,80	7,00	7,22
Publikum Mozirje	61,50	62,19	8,55	8,85	6,90	7,20
Publikum Novo Mesto	61,70	62,20	8,55	8,80	6,80	7,10
Publikum Sentilj	61,60	62,10	8,69	8,79	6,72	7,15
Publikum Šentjur pri Celju	61,40	61,89	8,65	8,80	6,85	7,19
Publikum Trebnje	61,20	62,29	8,55	8,85	6,85	7,19
Publikum Zalec	61,65	62,17	8,65	8,79	6,85	7,14
Publikum Sevnica	61,50	62,50	8,55	8,85	6,85	7,19
Probanka Maribor	61,00	62,00	8,65	8,77	6,90	7,20
Roja	61,70	62,00	8,68	8,79	6,80	7,10
Simotisk*	61,60	62,00	8,65	8,80	6,90	7,15
SKB banka d.d. Ljubljana	61,77	61,95	8,77	8,80	6,91	7,05
SKB*	61,65	62,10	8,70	8,82	6,75	7,10
Slovenska investicijska banka*	61,50	62,10	8,45	8,80	6,95	7,20
Sonce	61,70	62,10	8,66	8,82	6,90	7,10
Slovenijaturist Ljubljana	61,68	61,99	8,69	8,76	6,87	7,01
Sl. hranilnica in posojilnica	61,70	62,20	8,70	8,80	6,80	7,00
Splošna banka Koper*	61,17	62,39	8,39	8,67	6,68	6,91
Stajerska banka obrti in podj.	61,40	62,00	8,65	8,76	6,90	7,20
Tartarus Postojna	61,34	62,19	8,42	8,66	6,69	6,89
Tentours Domžale	61,60	62,10	8,65	8,85	6,65	7,15
Tourist service Portoroz	61,40	62,20	8,55	8,70	6,85	7,09
Tori*	61,60	62,00	8,70	8,85	6,60	7,20
Tras*	61,60	62,10	8,65	8,80	6,80	7,15
Upimo	61,70	61,90	8,70	8,79	7,03	7,08
Valuta*	61,60	62,10	8,64	8,84	6,80	7,15

Tečaj velja danes: *

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKS, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 237 z dne 4. decembra 1992 — Tečaji veljajo od 5.12.1992 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	66,1562	66,3553	66,5544
Avstrija	040	šiling	100	857,4672	860,0473	867,6274
Belgija	056	frank	100	293,1027	293,9847	294,8667
Kanada	124	dolar	1	74,7357	74,9606	75,1855
Danska	208	krona	100	1554,2046	1558,8812	1563,5578
Finska	246	marka	100	1873,3715	1879,0085	1884,6455
Francija	250	frank	100	1775,3287	1780,6707	1786,0127
Nemčija	280	marka	100	6033,4026	6051,5573	6069,7120
Grčija	300	drahma	100	—	46,1189	46,2573
Irski	372	funt	1	—	159,7006	160,1797
Italija	380	lira	100	6,8540	6,8746	6,8952
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	15,0000	—
Japonska	392	jen	100	76,5337	76,7640	76,9943
Nizozemska	528	gulden	100	5367,9183	5384,0705	5400,2227
Norveška	578	krona	100	1477,2786	1481,7238	1486,1690
Portugalska	620	escudo	100	67,6948	67,8985	68,1022
Svedska	752	krona	100	1407,5928	1411,8283	1416,0638
Svica	756	frank	100	6747,1514	6767,4565	6787,7589
Velika Britanija	826	funt sterling	1	150,1110	150,5627	151,0144
ZDA	840	dolar	1	95,2916	95,5783	95,8650
Evropska Skupnost	955	ECU	1	118,5745	118,9313	119,2881
Španija	995	peseta	100	83,6833	83,9351	84,1869

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 5.DECEMBRA 1992

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. 12. 1992 (prodaja ukinjena):					1.000,000	582,877	604,520	1,187,397
5	60,5156	116,5754%	120,9040%	118,7397%	100,000	58,288	60,452	118,740
2) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15.MARCA. 1993:					1.000,000	568,090	592,564	1,160,653
100	60,5156	113,6179%	118,5127%	116,0653%	100,000	56,809	59,256	116,065

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

4. DECEMBRA 1992			v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni		
A banka	11,00	15,00		
Banka Zasavje	14,00	19,00		
Burin*	12,00	18,00		
Dolenjska banka Novo Mesto	13,00	19,00		
Hida*	10,00	15,50		
Ilirika Postojna	12,50	16,50		
Ilirika Ilirska Bistrica	12,50	17,00		
Invest Skofja Loka	11,00	18,00		
Kreditna banka Maribor*	14,00	20,00		
Tori*	12,00	18,00		
Upimo	13,50	16,50		

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

4. DECEMBRA 1992			v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni		
ameriški dolar	1370,00	1410,00		
nemška marka	875,00	890,00		
francoski frank	254,00	262,80		
holandski gulden	770,00	793,00		
belgijski frank	42,00	43,35		
funt sterling	2160,00	2200,00		
irski sterling	2280,00	2350,00		
danska krona	223,00	230,00		
grška dramma	6,00	6,85		
kanadski dolar	1075,00	1105,00		
japonski jen	10,95	11,30		
švicarski frank	970,00	995,00		
avstrijski šiling	122,75	127,00		
norveška krona	211,00	218,00		
švedska krona	201,00	208,00		
portugalski escudo	9,00	10,00		
španska pezeta	11,50	12,40		
avstralski dolar	950,00	985,00		
madžarski forint	211,00	15,50		
slovenski tolar	13,30	14,00		
hrvaški dinar	1,20	2,00		

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

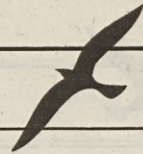
4. DECEMBRA 1992			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	11,00	11,80
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,50	12,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	11,00	11,80
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00	12,00
Italija	Kmečka banka Gorica	13,50	14,20
Italija	Tržaška kreditna banka	13,30	14,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

4. DECEMBRA 1992			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6720,7290	6740,9519	6761,1748
Francija	frank	100	13906,4220	13948,2660	13900,1110
Nemčija	marka	100	17227,2030	47369,3110	47511,4190
Italija	lira	100	53,6790	53,8405	54,0020
Svica	frank	100	53144,8690	53304,7840	53464,6980
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V. Britanija	funt	1	1156,5423	1160,0224	1163,5025

opombe: Povzeto po Reuterju.

MEDPODJETNIŠKI TRG

NOVICE

ES in ZDA podpisale pomembna sporazuma

BRUSELJ - Evropska skupnost in Združene države Amerike so podpisale dva pomembna dokumenta o trgovanju z oljnicami in o kmetijstvu, je povedal predstavnik ZDA. Iz Bonna pa poročajo, da bodo prihodnji teden pripravili množične demonstracije kmetov, ki so proti sporazumu med ZDA in ES na pogajanjih o Splošnem trgovinskem in carinskem sporazumu. Demonstracij naj bi se udeležilo okrog 50 tisoč kmetov. (Reuter)

Uspešni francosko-nemški pogovori

BONN - Osrednja tema četrtkovih pogovorov med nemškim kanclerjem Kohlom in francoskim predsednikom Mitterrandom je bilo francosko nasprotovanje sporazumu med ES in ZDA na pogajanjih o Splošnem trgovinskem in carinskem sporazumu. Oba državnika sta se strinjala, da morajo to pereče vprašanje obravnavati na vrhunškem ministrstskem zasedanju evropske dvanajsterice, ki bo prihodnji teden potekalo v Edinburghu. V petek sta se sestala tudi finančna ministra Theo Waigel in Michel Sapin, ki sta podprla oblikovanje skupnega evropskega denarnega sistema. (Reuter)

Rdeči Kmeri izpustili pripadnike sil ZN

PHONM PENH - Pripadniki Rdečih Kmerov, ki so v terek ugrabili šest vojakov Združenih narodov, so v petek talce izpustili. Tri Britance, dva Filipince in enega novozelandskega vojaka so izpustili po posredovanju indonezijskega častnika ZN, ki je v pokrajino Kompomg Thom, kjer so imeli gverilci zaprte talce, s seboj prinesel pisni ukaz generala Rdečih Kmerov o njihovi izpustitvi. Tiskovni predstavnik Združenih narodov Eric Falt je sporočil, da so vojaki ZN ze odptovali v glavno mesto pokrajine te pokrajine. (Hina)

FLNC ne miruje

AJACCIO - Na Korziki je separatistična organizacija Korziška nacionalna osvobodilna fronta (FLNC) podtaknila kar 27 bomb. Povzročili so izjemno veliko gmotno škodo, vendar pa v terorističnem napadu ni bilo žrtev. Atentat je sledil akciji teroristov v sredo, ko so bombo podtaknili v neko davčno ustanovo v Nici. V napadu so bile ubite tri osebe. (Reuter)

Spopadi v Tadžikistanu

DUSANBE - Najnovejši spopadih med sptimi stranmi v osrednjeazijski državi Tadžikistan so zahtevali nove žrtve. Kot poroča agencija Interfax, so se mestu Kofarnikbon, južno od prestolnice Dušenbe, spopadle radikalne muslimanske skupine z oboroženimi silami nekdanjih komunistov. Po zadnjih podatkih je bilo v bojih ubitih najmanj 60 ljudi. Kot poroča Interfax, so muslimanski borci v Dušanbeju minirali elektrarno in pekarno. O spopadih, ki se vedno potekajo na letališču v tadžikistanski prestolnici, ni uradnih sporočil. (Reuter)

RUSIJA / KONGRES POSLANCEV

Žametni prevrat?

Devet ustavnih sprememb

ALEKSANDER S. TEREHIN

MOSKVA - Sedmi kongres ljudskih poslancev je zavrnil svarilo Borisa Jelcina, da bodo predlagane ustavne spremembe povzročile brezvladje in neposredno škodo Rusiji. Ljudski poslanci so že sprejeli besedila devetih ustavnih dopolnil.

Ce bodo spremembe potrjene z dvotretjinsko večino, bo predsednik države »goli cesar«, brez odločilnega vpliva na vlado, parlament pa bo edini vplivni steber oblasti. To bi pomenilo zametni ustavni prevrat.

Dopoldne so poslanci z večino glasov zavrnil predlog, da bi predsednik Jelcin že v petek predložil kandidata za predsednika vlade.

Poslanci so kot neposlušni učenci zavrnilo željo učitelja in zahtevali, da se Kongres najprej izreče o ustavnih spremembah. Jelcin jih je opozoril, da utegne sprejem ustavnih sprememb pomeniti zasuk za 180 stopinj, ker spremembe minirajo princip razdelitve oblasti in rusijo celotno oblastniško vertikalo.

Jelcin je za močno, samostojno vlado in ne zavrta parlamentarnega nadzora nad ključnimi vladnimi ministri, nika-

kor pa ni za zvezane roke pri imenovanju predsednika vlade.

Sedem od devetih ustavnih sprememb zadeva razmejitve polnomocij predsednika države, vlade in parlamenta. Parlament bi s tem predsedniku odvzel pooblastila za imenovanja in odstavljanja predsednika vlade in ključnih ministrov.

Gre torej za nacelno vprašanje oblasti. Kvazi vsenarodno izvoljeni vrhovni sovjet in njegov predsednik naj bi postala močnejša ali vsaj enakopravna vsenarodno izvoljenemu predsedniku države. Rusija bi se s tem iz sedanje tendence predsedniške vrnila v parlamentarno republiko.

Teoretično je sprejem taksnih ustavnih sprememb povsem mogoč, praktično pa težko. Za izglasovanje je v dokaj zapleteni proceduri potrebna dvotretjinska večina vseh, ne le navzočih poslancev.

To pomeni, da bi opozicija morala nabrati 695 glasov. Na zasedanjih je v povprečju navzočih okrog 900 poslancev, provladni oziroma pro-jelcinovski poslanci pa imajo okrog 300 glasov, kar bi bilo dovolj za blokado.

Sedem let sem užival tišino žüriških tramvajev in na poti v službo prebiral jutranjike, tako kot moji sopotniki. Le kakšen italijanski par, ali pa, zlasti v zadnjem času, nekoliko glasnejša srbsčina sta zmotila tišino.

Zdaj je te »knjižničarske atmosfere« vsaj za nekaj casa konec. Kot da bi Svicarji čez noč ponoreli, kot da bi se nalezli latinskega ali pa bojevitiga balkanskega temperamenta. Mladi in stari, celo otroci so začeli povsod, tudi v nekaj tako tihem tramvaju vneto, včasih prav glasno in zolčno razpravljati. Svicarji so se čez noč spolitizirali.

Le kakšen vrag je zagrabil zadržanega, vase zaprtega in umirjenega prebivalca »najbogatejše dežele na svetu«? Sestega decembra, ko bo tudi Slovenija hitela na volišca, se bodo Svicarji odločali o pristopu k evropskemu gospodarskemu skupnosti, h gospodarski pogodbi, ki naj po 1. januarju 1993 sedmim članicam Efte omogočila pristop k evropski skupnosti dvanajsterice.

Sest do sedemkrat na leto, zadnja leta pa se pogosteje, morajo Svicarji na volišca, kjer neposredno odločajo o življenjsko, pa tudi o manj pomembnih stvareh. Eno od takih ljudskih glasovanj, ki je politično razburkalo Svico, je bil referendum o ponudbi za Svico brez vojske, ali pa odločitev o gradnji predorov skozi svicar-ske Alpe za evropski

tranzit. Toda se nikoli, so si edini vsi komentatorji, se Svicarji niso tako množično in s tolikšno politično ihto vključili v razprave o prednostih in slabostih EWR (evropskega gospodarskega prostora).

V najboljših primerih je na volišca prišlo 30 ali 40 odstotkov upravičencev, ponavadi je »generacija AHV« (upo-kojenci) odločala o tem, ali bo Svica imela vojsko ali ne, ali bodo v posameznih kantonih dvignili davke in ali bodo v vasi zgradili se en vrtec.

Pred nedeljskim referendumom o pristopu k evropskemu gospodarskemu prostoru je na nogah vsa Svica. V politični bitki emocije marsikdaj premagajo razum in za demokratično Svico se dogajajo nezasišane stvari. Podpredsednika vlade Adolfa Ogija je na javni televizijski tribuni znan narodnozabavni muzikant nadrl kot največjega izdajalca domovine, tako da je sicer zmeraj umirjeni svetovljan svicar-ske televizije Erich Gysling moral oddajo prekiniti s filmskim vložkom. Potem bradatega muzikanta ni bilo več videti.

Zagovorniki evropske usmeritve, med katerimi je vseh sedem članov svicar-ske vlade, na javnih shodih dozivljajo marsikaj, od zvizganja in demonstracij do pravih izlivov nasilnega sovratstva.

Bitka se je tako razplamtel, da je pogovore na temo »Evropa da ali

Ruski poslanci so se v četrtek stekli, v petek pa so začeli sprejemati ustavne spremembe, s katerimi hočejo zrušiti predsedniški sistem (Telefoto: FaH)

ŠVICARJI V NEDELJO VOLIJO

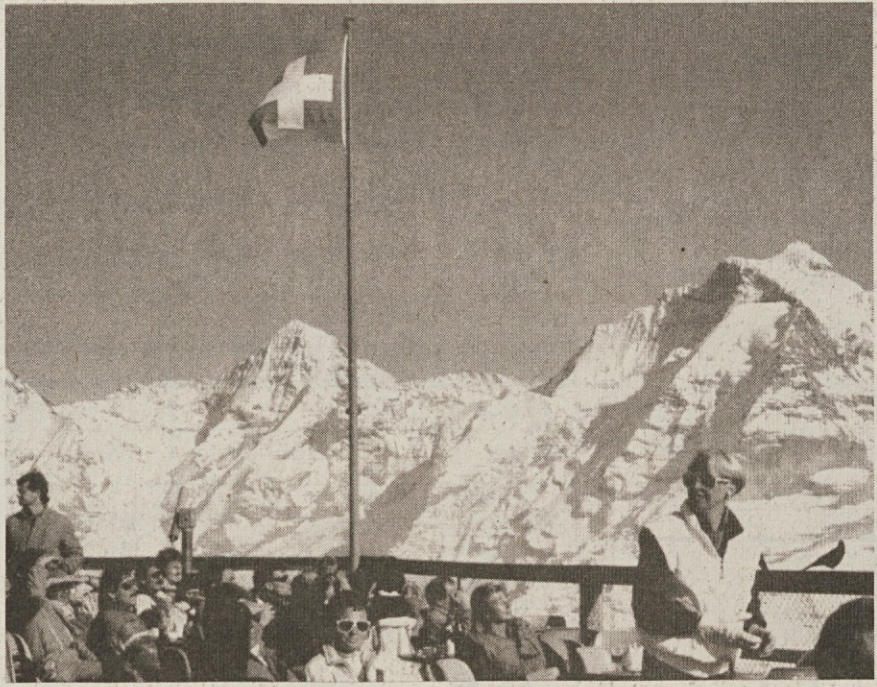
Zaplankani samozadostneži proti racionalnim Evropejcem

ZVONE PETEK

ne« slisati na vsakem koraku, da o televiziji, kjer se vrstijo vse bolj vroce in tudi nestrpne debate med pristasi in nasprotniki svicar-skega vključevanja v Evropo, niti ne govorimo. Casni ki so polni komentarjev in oglasov. Vsakdo, ki ima v Svisi ime, pa naj bo iz politike, gospodarstva, sporta ali kulture, se javno izjasnjuje. Bolj kot se je blizal sesti december, vse manj je bilo kultiviranih, demokracijskih razprav z argumenti, vse več pa strasti

in vse prej kot strpnih spopadov. Raziskave kažejo, da se razpoloženje iz dneva v dan spreminja. Na referendumu je pričakovati zgodovinsko visoko udeležbo. Na volišca bodo sle tokrat prav vse generacije, tudi mladi, ki so sicer politično vse prej kot aktivni, kakšen bo izid, pa je se vedno težko reči. Se pred dobrim tednom je kazalo, da bo prevladala svicar-ska zaprtost in da bo pod parolami »saj nam gre tudi brez Evrope

dobro«, »nocemo da nas preplavijo tujci, nocemo nižjih plac« in demagognimi pozivi nasprotnikov, češ, povečala se bo nezaposlenost, ne bomo več suvereni, Svica zavrnila ponujeno evropsko pogodbo. Zlasti v nemškem delu Svice, pa tudi v Ticinu in gorskih kantonih Graubündenu in Wallisu so raziskave pokazale, da je več kot polovica prebivalcev proti evropskemu gospodarskemu prostoru, medtem ko so v francoskem delu Svice

V. BRITANIJA / DEMOKRACIJA

Politiki od vrat do vrat

Britanski politiki so pred volitvami zelo ljubeznivi

ALJA KOSAK

LONDON - »Ce imate vrhunske mozgane, ste lahko velik znanstvenik. Ce ste talentirani, ste lahko velik kirurg ali glasbenik. Ce pa tega nimate, si morate najti področje, kjer se boste lahko uveljavili. To je politika,« je pred zadnjimi splošnimi volitvami v Veliki Britaniji izjavil premier John Major.

Ko so komentatorji »oglodali« to izjavo, so prišli do zaključka, da je po Majorjevem mnenju politik »vsiljiv nadlezn« z drugorazrednimi moškani in brez talenta. Tudi ce izjeme potrjujejo pravilo, morajo imeti vsi politiki trdo kožo in močno srce, zlasti med volilno kampanjo, ko se kandidati ne borijo le za oblast, ampak tudi za svoj kruh.

Psihično in fizično so zelo obremenjeni, kajti volilcev ne prepričujejo le na shodih, zborovanjih, v intervjujih in zlasti na televiziji, ampak hodijo kar od vrat do vrat. Voditelji političnih strank so med volilno kampanjo na nogah po osemnajst ur dnevno.

V boju proti stresu poslanci redno obiskujejo telovadnice (imajo jo tudi v Westminsteru), nekaj poslancev pa je med

zadnjo volilno kampanjo pod strogim zdravniškim nadzorom jemalo celo hormone (testosteron). Strokovnjaki namreč pravijo, da hormoni povečajo energijo in vitalnost, izboljšajo glas in spolno privlačnost.

Razumljivo je, da se poslanci, se zlasti, ko so na vrsti odločilni nastopi na televiziji, precej ukvarjajo s svojim videzom in obleko.

Modra barva naj bi sporočala, da je politik vreden zaupanja in stano-viten. Britanski strokovnjaki pravijo, da je vtis, ki ga ljudje naredimo drug na drugega, predvsem odvisen od tega, kakšni smo videti in kako se vedemo (50 odstotkov), od načina govora (38 odstotkov) in končno od tega, kaj povemo (7 odstotkov).

Zato so se med zadnjo volilno kampanjo pojavile tudi bistre ideje, da bi bilo najbolje, ce bi politike oblekli v enake majice in suknjice, da bi bili lahko Britanci pozorni samo na to, kaj jim politiki govorijo.

Britanske izkušnje pa vendarle ucijo, da je vtis, ki ga politik napravi na volilca, sicer pomemben, vendar ni pomembnejši od političnih idej in verodostojnosti obljub.

privrženci Evrope v večini in so nemški Svicarjem dali vedeti, da tokrat ne bodo dovolili, da jih preglasujejo.

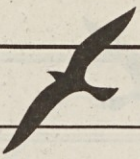
Na precej brezobzirmo in demagognsko kampanjo, ki jo vodi kakih stiri-sto milijonov frankov težki industrialec in Ogijev strankarski kolega Blocher, ki v svojih kemicih tovarnah EMS zaposluje kar 30 odstotkov tujcev, za njim pa stojijo predvsem drobni podjetniki, obrtniki in kmetje ter seveda »zavodni« potomci Wilhelma Tella, se je odločila reagirati najprej vlada, ki v evropskem gospodarstvom prostoru vidi edino možnost za ne več tako trdno svicar-sko gospodarstvo. V bitko so se vključile se velike multinacionalke, ki brez Evrope ne morejo in se ne bojijo konkurence kot številni mali podjetniki.

Clani vlade so bili zadnja dva tedna brez prestanka na poti. Večer za večerom skušajo na političnih shodih z argumenti spodbijati Blocherjeve parole o izdaji domovine, o večjem številu nezaposlenih (ta hip je sstirimi odstotki najnižja v Evropi) in o izgubi suverenosti. Pri tem je najbolj dejaven in po zadnjem televizijskem nastopu tudi najbolj uspešen karizmatični mladi podpredsednik Adolf Ogi, svoje pa so dodali tudi sefi velikih koncernov, ki so naravnost povedali, da se bo nezaposlenost zares povečala, vendar v primeru, ce Svica ostane zunaj

evropskega gospodarskega prostora. Hoffman Larocce zadrzuje sedesetmilijonsko naložbo, na izid referendumu caka s podobno naložbo tudi Sulzer, Alusuide pa bo v primeru, da se Svicarji odločijo negativno, stotine milijonov vredno naložbo, ki jo nacr-tuje v Wallisu, prenesel v »Evropo«.

Podobne reakcije je slisati tudi drugod in posledice je ze cutiti na žüriški borzi, kjer Swiss performance index pocasi pada. Prost dostop do evropskega gospodarskega prostora je za svicar-sko gospodarstvo vitalnega pomena. »Ne« bi Svico potisnil na gospodarko obrobje.

Ofenziva vlade in gospodarstva, pa tudi za Svicarje le nekoliko preveč emocionalni in predvsem nedemokracični nastopi nasprotnikov so tehtnico precej uravnovesili, tako da so pristasi evropske poti za malenkost v prednosti, oboji pa si zdaj poskušajo pridobiti neodločene. V igri je za majhno alpsko državo zelo velik vložek, nikakor pa ne politična svoboda in samostojnost, kot pou-darja Neue Zürcher Zeitung. Noben nasprotnik ne bo Svico resil pred Evropo, tako kot je noben evropski pristasa ne bo izdal. Zaplankanost pa tudi se ni znak patriotizma. Morda imata se najbolj prav smr-klji, ki sta v tramvaju glasno razpravljali o stilu: »Presneti zagamarni hribovci! Na koncu se cez meje ne bomo mogli več brez vizumov!«

SRBIJA / ZAVRNITEV PANIČA

Opozicija ogorčena

Morda bojkot volitev

DRASKO DRASKOVIĆ

BEOGRAD - Zaradi zavrnitve predsedniške kandidature Milana Panića se je na hitro sestel del združene srbske opozicije Depos in pozval tudi druge demokratične opozicijske stranke, naj se pripravijo na morebitni bojkot volitev. Predsednik Demokratične stranke Srbije Vojislav Kostunica je pri tem izjavil, da sta Srbija in Jugoslavija nista ista država, saj za ZRJ veljajo drugačni pogoji kot za »Milosevićevo Srbijo«.

Podpredsednik Srbskega gibanja obnove Milan Komnenić je ocenil, da pomeni odločitev oblasti o prepovedi Paniceve udeležbe na volitvah odkrito grozno Srbiji, kajti svet ne bo s prekrizanimi rokami in naklonjenostjo opazoval tega nadvse očitnega kršenja temeljnih ustavnih pravic. Cedimir Mirković, predsednik Socialdemokratske stranke, pa je izjavil, da se bo njegova stranka skupaj z Zvezo državljanov po vsej verjetnosti umaknila iz volilne tekme. Po njegovem mnenju sedanja oblast v paniki na hitro vleče živčne poteze.

Se najmanj razburjen je bil videti kandidat Milan Panić. V triurnem intervjuju za neodvisno televizijo Studio B je večkrat

poudaril, da se kandidaturi ne bo odrekel in da bo 20. decembra zanesljivo premagal Milosevića. Prepričan je, da bo ustavno sodišče, kamor se je že pritožil zaradi očitne kršitve ustavnega prava, presodilo njemu v prid.

Panić je tudi trdno prepričan, da bo našel skupni jezik s kolegijem obrambnega ministra, ki je od njega zahteval, naj zaradi sodelovanja v volilnem boju zamrzne svoj položaj obrambnega ministra. Panić je odgovoril, da bo imenoval ministra za obrambo, saj kolegij ne predstavlja Generalnega štaba jugoslovanske vojske, ki je neposredno podrejen predsedniku ZRJ Dobrici Čosiću, kolegij pa zvezno vladi.

Opozicijske stranke so v svojih zadnjih nastopih dale prepričljive dokaze o izbrisu velikanskega stevila državljanov iz volilnih seznamov. Z različnimi izgovori so z volilnih seznamov izginili tisti volilci, ki so bojkotali majске volitve in tako imenovani referendum, ki ga je propagirala Milosevićeva oblast. Se večjo osuplost pa zbujajo dejstva, da so z nekaterih seznamov izginila tudi imena nekaterih sedanjih republikanskih poslancev. Seveda gre za opozicijske poslance.

Prvi minister v opoziciji (Telefoto: FaH)

PISMO IZ ZAGREBA

Šminkerska vožnja v večernem tramvaju

BRANKO ŠÖMEN

bos verjel. Beckerja je po tekmi povabil na večerjo, a šampion je povabilo zavrnil. Bajmu je rekel, da tudi v Nemčiji ne večerja z gospodom Kohlom, ker ga politiki ne zanimajo!« Potnik v balonarju se je prijel za ročko, kajti tramvaj je naglo zavrl, zaskripal. »A ti ves, da so to uvoženi tramvaji, ki so nam jih prodali Čehi, ko so v Pragi zgradili metro? To je pravo komunistično vozilo, v katerem se

vozijo reveži...« Potnik v temnem plašču se je zarezal: »Dobro, da sem pustil avtomobil na parkirišču. Ne vidim bele mačke.« Lastnik balonarja ga je potolazil: »Ne skrb, spravil te bom domov in k zeni. Slisiš to? Ta jok mi gre na živce.«

Clovek z otrokom v naročju se je obrnil. Čez eno oko je imel zalepljeno obvezo. »Ne vidim dobro, zato pa slisim, kaj se pogovarjata. Otrok joče, ker je

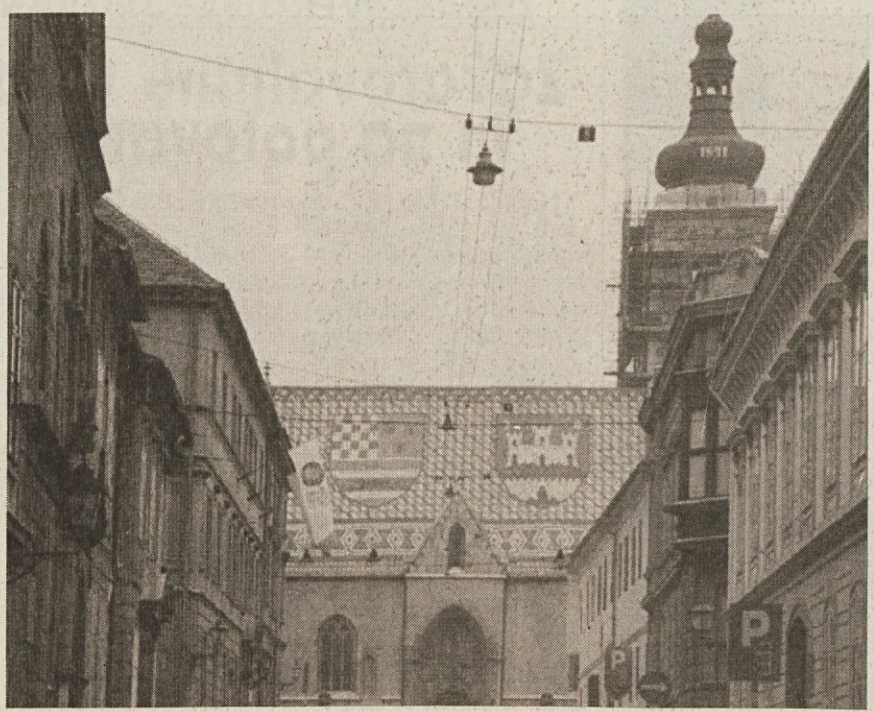
lačen, ker se boji svetlobe. Prišla sva iz sarajevskega mraka in med dvanajstnevno vožnjo zgubila vse. Otrok je izgubil mater, jaz zeno...« Potnik v temnem plašču se je zasmel: »Ne vem, zakaj prihajata v Zagreb?« Potnik v balonarju je dodal: »Ker smo na kapitalističnem Zahodu!« Oba sta se zasmejala. Bosanec je ježno odgovoril: »Kam naj bi sel? V Beograd? V Turcijo?« Zenska z naočni-

ki in obrazom tajnice se je vmesala: »Videla sem film Ladja norcev in bil mi je vsec, a to tukaj je Tramvaj norcev in mi ni vsec. Vidva, gospoda, bi storila bolje, če bi se vozila v svojem beemveju, ta tu pa pa naj bi ostal v svoji Bosni ponosni. V tramvaju clovek ne sreča več normalnih ljudi!« In se je pomaknila naprej, k vratom. Moski z otrokom je vstal. »V Tuzli sem bil diplomirani inženir, v Sarajevu sem delal v bolnisnici, z nekim studentom sva sezigala amputirane cloveske ude, tu pa sem nediplomirani berac.«

Clovek, ki je bil na teniskem dvoboju, ga je zviska pogledal: »In kaj bi zdaj rad? Da ti dam sto mark za vožnjo v toplem tramvaju in da otroku najdes mater!« Moski z jokajočim otrokom se je prerinil proti vratom. »Upam, da bo del izkupička od te humanitarne tekme dobil tudi moj sin.« Gospoda sta se zasmejala: »Ne bodi idealist. Mi smo ta denar dali zaradi zagrebskega sminkerja!« Bosanec je bil ze pri vratih in preden je izstopil, je rekel: »Ce bi vedel, kje ste parkirali avtomobil, bi vam ga ukradel in se z njim vrnil na fronto, da bi vaju postavil na noge, na realna tla, kjer bi se lahko se naprej v tramvaju sminkala!«

P. S.:

Tega dne se je podrazila tramvajska vozovnica. Zdjaj stane 330 hrvaskih dinarjev. (sedem HRD je en tolar)

MAKEDONIJA / TRETJA FRONTA?

Čakanje na Edinburgh

V Makedoniji se pred vrhom ES širi negotovost

SKOPJE - Islamski svet napoveduje priznanje republike Makedonije, v Skopju pa se ne vedo, ali se bodo za takšen korak prihodnji petek v Edinburghu odločile tudi članice ES. V svetovnih medijih in mednarodnih ustanovah se vrstijo napovedi o oživitvi južne fronte, ki naj bi se »danes« začela na Kosovu in »jutri« v Makedoniji. Misija Unproforja raziskuje, ali je makedonski strah pred vojno upravičen ali ne. Doslej se je lahko prepričala predvsem o zamrlem prometu na mejnem prehodu s severno sosedo. Pred grškim konzulatom v Skopju ze dolgo ni več gneče, kakršno je bilo opaziti se pred nekaj meseci. Govorice o tem, da bi konzulat utegnil zapreti svoja vrata, pa so vse glasnejše.

Ker ni natančnih informacij, je dovolj manevrskega prostora za tiho in glasno paniko. Makedonci zanesljivo ni pomiril poziv, objavljen na osrednji televiziji, naj se fanje, rojeni leta 1975, priklasio ustreznim vojskim organom. Tako je bil za marsikaterega poslušalca makedonskega radia z upokojenim polkovnikom Mitkom Vasiljevskim več kot dobrodošel. Moz je namreč eden redkih, ki se mu tretja balkanska vojna

realno ne zdi mogoca.

Morebitni vojni razplet v nekdanji najjužnejši jugoslovanski republiki je v tesni zvezi z bližnjim vrhunskim sestankom dvanajsterice v Edinburghu. Zato je predsednik Kiro Gligorov obiskal britanskega premiera Johna Majorja, saj bo Velika Britanija v vlogi predsedujoče ES odigrala poslednji tango pri razreševanju makedonskega gordijskega voza, za zdaj zapečatenega z libzonsko deklaracijo.

V javnosti ugibajo, kaj bo imenu republike prinesel morebitni kompromis. Omenjajo različne, večinoma že znane inacije: Nova Makedonija, Severna Makedonija, medtem ko Slovanski Makedonii nasprotuje prebivalstvo albanske narodnosti. Iz pogovorov voditeljev strank in predsednika republike pa lahko razberemo soglasje strank o vprašanjih, ki so v nacionalnem interesu. Da bi se republika izognila morebitnim mednarodnim napetostim, so branje do edinburskega srečanja ne bo zasedalo. Najbrž pa se bodo sestali ze med vrhom dvanajsterice. Le ugibamo pa lahko, ali so se stranke in predsednik dogovorili tudi o odhodu sedanje vladne ekipe, ce se bodo edinburski sklepi obrnili v grško korist.

SRBIJA / PRED VOLITVAMI

Za Miloševićem - le déluge!

Srbski predsednik skuša ohraniti oblast v slogu kralja Ludvika XV.

DRAGAN PERKOVIĆ

BEOGRAD - V Srbiji so se cigarete v petek podrazile za 50 do 70 odstotkov, bencin pa za 40 odstotkov. Toda ljudje se ne razburjajo. Podrazitve so namreč za Srbe ze normalna vsakdanjost. Samo novembra se je podrazilo 24 tisoč izdelkov, in to za 30 do 100 odstotkov.

Srbija zivi pod pritiskom hiperinflacije, vlade premiera Božovića pa to ne zanima. Mirno tiska denar, v javnosti pa govori, da je oktobrska inflacija znašala 33, 3 odstotka. Prava številka pa je okrog 300 odstotkov.

Statistika pravi, da je povprečna plača 80.000 dinarjev, kar je po trenutnem črnem tečaju sto nemških mark. Kako lahko ljudje s tem živijo, ni jasno nikomur, saj mora povprečna družina za minimalne življenjske potrebscine in hrano odsteti deset tisoč dinarjev. To pomeni, da se lahko brez stanovanjskih stroškov s povprečno plačo hranijo osem dni. Mnogi se rešujejo s sivo ekonomijo, z vaskim zaledjem, od koder izvira večina mestnega prebivalstva, s prekupčevanjem in s hranjenjem deviz pri zasebnih bankah Jugoskandik in Dafiment, ki dajeta najvišje mesečne devizne obresti na svetu. Trenutno so stirinajstodotne.

Obiskovalci iz tujine ne morejo verjeti, da je bilo pred kratkim se mnogo slabše. Vse, kar se trenutno dogaja v Srbiji, namreč služi predvolilni kampanji in Miloševići

ekipi, da ostane na oblasti. Pred slabima dvema mesecema so delavci iz znane stavkajoče Rakovice javno objavili, da podpirajo zveznega premiera Panića, potem pa so jim iz republike takoj poslali sveže natisnjen denar in zdaj spet vsi v en glas vzklikajo Miloševiću. Kako tudi ne bi, saj so njihove place višje od plac srednjesolskih profesorjev in zdravnikov.

Slobodan Milošević je pred dnevi na poti po vzhodni Srbiji ljudem obljubil, da lahko uporabljajo elektrike, kolikor je zeljio, za povrh pa se ne bo niti podrazila. Ni pa seveda povedal, da to velja samo do volitev 20. decembra. Dlje tudi ne more, saj bo s poostrenim nadzorom nad sankcijami proti Srbiji kmalu zacelo zmanjkovati kurilnega olja in bencina.

A tudi mednarodni nadzor ni vsemogočen. Iznajdljivi Srbi so na meji z Romunijo odprli javno hišo, v katero so pripeljali najlepša dekleta. Medtem ko prijateljice noči zabavajo tuje opazovalce, pa podkupljeni romunski cariniki spušcajo v Srbijo tisto, kar vanjo ne bi smelo priti, od nafte do najrazličnejšega drugega tujega blaga. Taksnih in podobnih možnosti je se veliko. Najlaze je prekupevati iz obmocij Bosne in Hrvaske, ki so pod srbsko okupacijo.

S pogubno politiko sedanjega in zelo verjetno tudi v prihodnje nespremenjenega vodstva Srbija zanesljivo tone v prepad.

NOVICE

Reagan poziva Nato, naj posreduje na Balkanu

OXFORD - Bivši predsednik ZDA Ronald Reagan je v svojem govoru, ki ga je imel v petek na oxfordski univerzi, pozval zvezo Nato, naj posreduje pri razreševanju vojne na tleh bivše Jugoslavije. Zavzel se je za to, da se Srbiji postavi ultimat, naj takoj preneha z bombardiranjem civilnega prebivalstva in osvajalnimi pohodi: V nasprotnem primeru naj bi sile Nata bombardirale srbske vojske cilje. (Reuter)

Sistematično etnično čiščenje

NEW YORK - Ameriška Mednarodna liga za clovekovce pravice je objavila, da ima trdne dokaze o samovoljnih pobojih, sirjenju zločinov in nenehnem kršenju cloveskih pravic v BiH. Kršitve se dogajajo na vseh vojskujocih se straneh, vendar so najhujše na področjih s srbsko kontrolo, so zapisali. Etnično čiščenje ni zgolj rezultat spopada, temveč je politični cilj. V sporocilu Muslimanom iz BiH priporočajo, naj ne dovolijo, da bi jih države, v katere so se zatekli, vrnile, dokler traja etnično čiščenje. (Reuter)

Japonska pomoč nekdanim jugoslovanskim republikam

TOKIO - Japonska vlada se je na poziv svojih veleposlanikov v Evropi odločila, da bo spet pomagala republikam nekdane Jugoslavije. Za to je namenila 4, 4 milijona dolarjev, kar skupaj s pomočjo iz preteklosti znaša ze 24, 5 milijona dolarjev. Japonski veleposlaniki v Evropi so v torek v Londonu prosili svojo vlado na pomoč zato, ker je Nemčija preobremenjena s stroški združitve in ne more dovolj pomagati republikam nekdane Jugoslavije. (Reuter)

Nova mejna prehoda na slovensko-hrvaski meji

ZAGREB - Hrvaska vlada je v petek odločila o graditvi dveh novih mejnih prehodov na meji s Slovenijo, in sicer Miljana - Imeno v občini Klanjac in Jurovski brod - Metlika. Vlada je za projekt, ki ga bo izvedlo javno podjetje Hrvatske ceste, ze odobrila finančna sredstva. Hrvaska vlada je sprejela tudi predlog o ratifikaciji sporazuma med Hrvasko in Slovenijo o prevozu potnikov in predmetov v mednarodnem cestnem prometu, ki sta ga podpisala predstavnika obeh držav ze sredi julija. (G. Gojak)

Nambiar o napadu na letalo Unproforja

BEOGRAD - Poveljniki zascitnih enot ZN za podrocje nekdane Jugoslavije general Nambiar je o cetrtkovem napadu na letalo, v katerem je bil poveljniki Unproforja za BiH, general Philippe Morillon, izjavil, da Morillonovo letalo ni bilo zadeto v medsebojnem obstreljevanju vojskujocih se strani, temvec je bilo cilj napada, poroca beogradskega Radio. (Hina)

Povečana stopnja pripravljenosti v enotah grške vojske

SKOPJE - Od prejšnjega cetrtka je v enotah grške armade povečana stopnja pripravljenosti, je objavila Nova Makedonija. Takšne informacije je potrdila tudi varnostna služba grškega generalštaba in pojasnila, da je to potrebno zaradi zascite pred eventualnimi sabotazami Skopljancev (termin, ki ga grška uradna politika in mediji uporabljajo za Makedonce, op. p.). Atene se z vso mocjo zoperstavljajo mednarodnem priznanju Makedonije s tem imenom, saj so mnenja, da ze sama uporaba imena pomeni ne le sovrazno propagando, temvec se za tem skrivajo tudi teritorialne zahteve po grškem ozemlju. Takšne grške »ocene« so v popolnem neskladju z makedonsko vojskovo mocjo. Makedonci imajo 15 tisoč slabo oboroženih vojakov in so brez letalstva ter oklepni enot, medtem ko ima Grčija 209 tisoč sodobno oboroženih vojakov, 2 tisoč oklepnikov in 427 letal; sem pa ni vseta mornarica. (M. Kos)

NOVICE

Višje dename kazni

LJUBLJANA - Danes v Sloveniji začena veljati zakon o valorizaciji denarnih kazni za kazniva dejanja in gospodarske prestopke. Odslej bodo te kazni desetkrat večje, znasale pa bodo od dva tisoč do pol milijona tolarjev, za prestopke, storjene iz koristoljubnosti, pa do dva milijona tolarjev. Za tiste, ki denarnih kazni ne bodo plačali, se bodo te spremenile v zaporne, vsak dan zavora pa bo »stal« tri tisoč tolarjev. Precej so zvišane tudi kazni za gospodarske prestopke, in sicer: kazen za pravne osebe bo znasala od 30 tisoč do devet milijonov tolarjev, za odgovorne osebe pa od šest tisoč do pol milijona tolarjev. (A. R.)

Uspešna pogajanja o sporazumih z ES

LJUBLJANA - Slovenski veleposlanik v Bruslju dr. Boris Čizej je včeraj obvestil predsednika vlade dr. Janeza Drnovskega, da so se uspešno končala pogajanja med Slovenijo in Evropsko skupnostjo o sklenitvi sporazuma o transportu in finančnem protokolu, so sporočili iz Drnovskega kabineta. Prizadejati je, da bosta sporazuma parafirana prihodnji teden, kar pomeni, da bo slovensko gospodarstvo začelo prihodnje leto poslovati z ES. (A. R.)

Kučan podelil priznanja

LJUBLJANA - Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan je na včerajšnji slovesnosti podelil priznanja za izjemne zasluge pri obrambi svobode in uveljavljanju suverenosti Republike Slovenije. S srebrnim častnim znakom svobode Republike Slovenije je odlikoval posebno policijsko enoto ministrstva za notranje zadeve in postajo mejne policije Holmec. Za podobne zasluge je dobilo častni znak svobode tudi 32 delavcev ministrstva za notranje zadeve ter postaja mejne policije Brnik. Milan Kučan je povedal, da so nekateri predlogi za odlikovanje prispeli prepozno, tako da bo nekaj posameznikov prejelo priznanja iz rok novega predsednika. (B. Z.)

Končan obisk misije Sveta Evrope

LJUBLJANA - Včeraj se je na Univerzi v Ljubljani končal dvodnevni delovni sestanek s svetovalno misijo Sveta Evrope, ki jo je vodil prof. dr. Peter Fischer-Appelt. S predstavniki obeh slovenskih univerz ter ministrstva za solstvo in sport so se pogovarjali o predlogu prihodnjega zakona o visokem solstvu, ki ga je vlada prejšnji teden poslala v skupščinski postopek. Osnovne usmeritve zakona so gostje označili kot približevanje evropskim modelom visokega solstva. (A. K.)

Dušan Šešok se je vmil iz Irana

LJUBLJANA - Minister za industrijo in gradbeništvo Dušan Šešok se je včeraj vmil v večdnevno delovnega obiska v Teheranu. V spremstvu ministra so bili tudi predstavniki Tama, Rudisa, Smelta, Metalne, Slovenskih železarn in Iskre Ponti. V pogovorih z gostitelji, iranskim ministrom za industrijo M. R. Nemađadehom, se je Šešok dogovoril za nadaljnje sodelovanje med državama, sporoča ministrstvo za informiranje. Slovenija je prvih devetih mesecev letosnjega leta v Iran izvozila za nekaj manj kot 41 milijonov ameriških dolarjev in uvozila za dobra dva milijona dolarjev blaga. (A. K.)

Pojasnilo

V včerajšnji številki Republike smo objavili oglas Demokratske stranke, ki vsebuje tudi del citata Jase L. Zlobca, podpredsednika Liberalno-demokratske stranke: "Samo v primeru liberalnodemokratskega mandatarstva je možna koalicija, v kateri bodo skupaj sedeli prenovitelji in demokristjani...". Skličajoc se na Ustavo in njen 40. člen, ki zagotavlja pravico do popravka objavljenega obvestila, je Jase L. Zlobec poslal v uredništvo neokrnjen stavek, ki se glasi: "Samo v primeru liberalnodemokratskega mandatarstva je možna koalicija, v kateri bodo skupaj sedeli prenovitelji in demokristjani, pa se socialisti, demokrati in zeleni povrh."

Stavka slovenskih carinikov?

LJUBLJANA - Konferenca Sindikata carinikov Slovenije se je v sredo zaradi neizpolnjevanja sindikalnih zahtev preimenovala v stavkovni odbor. Zahtevali so: izplacilo razlike v plačah od 1.6. do 30.9. letos v skladu z odločitvijo Ustavnega sodišča, odkup carinskih stanovanj pod pogoji, ki veljajo za vse državljane Republike Slovenije in takojšnjo obravnavo ter sprejem zakona o spremembah Zakona o carinski službi. Če navedene zahteve ne bodo izpolnjene do 11. decembra, bo stavkovni odbor 18. decembra organiziral opozorilno stavko. Če tudi ta ne bo uspešna, pa namerava stavkovni odbor 24. decembra pripraviti splošno stavko. (B.Z.)

Zahteve Sindikata delavcev Temelnjega sodišča

LJUBLJANA - Sindikat delavcev Temelnjega sodišča je v sredo na protestnih zborih obravnaval realizacijo odločbe in sklepa Ustavnega sodišča RS. Sindikat je sklenil, da bo uporabil vse pravne poti za uresničitev odločb Ustavnega sodišča, z opozorilno stavko vred, ki jo napovedujejo za 18. decembra. Med ključnimi zahtevami so navedli tudi izplacilo razlik v plačah od 1. junija do 30. septembra letos. (B.Z.)

Monografija Franca Vecchieta

LJUBLJANA - Izšla je monografija tržaškega umetnika Franca Vecchieta. Umetnik je študiral na grafičnih oddelkih akademij v Urbino, Benetkah in Ljubljani, poleg tega pa se je tudi glasbeno izobraževal in deloval. Knjiga, ki jo je oblikoval Ranko Novak in jo sestavljajo prispevki več avtorjev, je izšla v slovenski in italijanski različici. ZTT jo je založil ob umetnikovi petdesetletnici. Grafik pravi, da to knjižno delo ni ne monografija ne katalog, ampak je sad skupinskega dela. (S.K.)

VOLITVE / VOLILNA KOMISIJA

Začenja se zares

Volitve bodo spremljali tudi številni tuji opazovalci

TANJA ŠTARIC

Dan pred začetkom volitev so na tiskovni konferenci v Cankarjevem domu člani Republiške volilne komisije pogovarjali z novinarji. Spregovorili so o nekaterih osnovnih podatkih o letosnjih predsedniških in parlamentarnih volitvah.

Območje Slovenije je razdeljeno na osem volilnih enot za državni zbor in na 22 enot za državni svet. Volilno pravico ima tri četrtine državljanov, na predčasnih volitvah, ki so se končale v četrtek, pa ni glasoval niti odstotek volilnih upravičencev. Večina bo torej volila v nedeljo.

Glasovalo bo (ali pa so že) tudi približno 5000 slovenskih državljanov, ki živijo v tujini. Kar dve tretjini prosenj je komisija dobila iz Nemčije, 1000 iz Argentine, 500 iz Svice itd.

Po pošti ne bodo mogli glasovati le slovenski državljani, ki živijo v Avstraliji, ker avstralski postarji stavkajo.

Tajnik Republiške volilne komisije Marko Golobc je povedal, da se za mesto predsednika države poteguje osem kandidatov, za 22 predstavnikov lokalnih skupnosti v

državnem zboru 122, za 88 poslancev v državnem zboru pa 1496. Kandidatov za predstavnika madžarske skupnosti v državnem zboru je sedem, za italijansko skupnost pa dva.

Petindvajset list so vložile stranke, kandidira pa tudi deset neodvisnih kandidatov, ki so sami svoja lista.

Uradni začasni rezultati za predsednika države bodo znani v torek zvečer, za državni zbor pa v sredo. Seveda bodo prvi neuradni izidi znani že v nedeljo zvečer.

O pozivih, ki so jih dobivali tudi pokojniki, je tajnik volilne komisije povedal, da gre za administrativne napake v registrih državljanov. »Mrtve duše« v volilnih imenikih ne bodo vplivale na izide, saj se ti računajo na temelju oddanih glasovnic.

V volilne komisije in odbore je bilo skupaj imenovanih 770 oseb, vse komisije pa so politično pluralno sestavljene. Predsednica Republiške volilne komisije Marija Ude - Marincek je povedala, da člani niso nikoli uveljavljali svoje strankarske pripadnosti in do so bile vse odločitve sprejete soglasno.

TRBOVLJE / PREMOGOVNIKI

Rudarji zahtevali trdno energetska strategijo

Dr. Drnovšek dejal, da ne bo naredil prenaplavljenih korakov, saj jih je bilo v energetiki že preveč

ROMAN ROZINA

Vodstvo Rudnikov rjava premoga Slovenije se je v Trbovljah z vladno delegacijo, ki jo je vodil predsednik dr. Janez Drnovšek, pogovarjalo predvsem o prihodnosti rudarjenja v Sloveniji. Rudarji so od vlade zahtevali, da izdela trdno energetska strategijo, saj je rudarjenje nemogoče vsak dan preusmerjati.

Sami bi vztrajali pri t. i. četrti različici, ki jo izvajajo že dve leti; zaprli so že dva manjša rudnika, število zaposlenih zmanjšali za 1.300 delavcev, nižja pa je tudi cena premoga.

Zanje bi bil sprejemljiv izkop najmanj milijon

ton energetskega premoga na leto. Resorni minister Franc Avberšek jim je obljubil, da se bodo o količinah dogovorili prihodnji teden, izdelava načrta strateškega razvoja energetike pa je zahtevnejša naloga. Vlada ne bo vztrajala pri zgolj ekonomskem kriteriju, vendar je tega treba vsaj minimalno upoštevati, da lahko domače rudarjenje sploh upravičimo. Ne misli pa, je rekel dr. Drnovšek, delati hitrih in prenaplavljenih korakov, saj je bilo takšnih zasukov v sodobni zgodovini slovenske energetike že preveč.

Za postopno reševanje se zavzema tudi minister

za energetiko. Poraba energije se je v preteklih letih res zmanjševala, vendar ne zaradi politike bolj racionalne rabe energijskih virov, ampak zaradi gospodarske recesije.

Veliko časa so namenili tudi ekološki problematiki. Dejstvo je, da je domač premog slab in ekološko sporen, zato ga drugi energetske viri, predvsem plin, vse bolj izpodrivajo.

Rudarji so predlagali mešanje domačih vrst premoga s čistejšimi tujimi, saj bi s tem dosegli kakovost, kakršno predpisujejo v številnih mestih sprejeti odloki o varovanju zraka.

Zelene karte - slovnični spor

Slovenski zavarovalni biro je pred meseci dobil mednarodno pravico, da uveljavi slovensko zeleno karto, kar je te dni tudi storil. Zapletlo se je na italijanski meji, kjer so bili policisti, zlasti pa italijanski Avto-moto klub mnenja, da karte ni mogoče upoštevati zaradi slovnične. Spoma je bila namreč druga točka, kjer je Slovenski zavarovalni biro napisan v drugem sklonu, po mnenju Italijanov pa bi moral biti v prvem. Spor je začasnoma odločen, vendar bo o njem odločil evropski svet zavarovalnih birojev. Če bi obveljala italijanska različica, bi morala (po razlagi predstavnikov Zavarovalnice Triglav) vsaj polovica evropskih držav spremeniti svoje zelene karte.

Marjan Krajnc in Max Neuenschwander (Foto: J.S./TRIO)

LJUBLJANA / PRED VOLITVAMI

Za svobodno izbiro

Smith: Ovir za vstop Slovenije v Svet Evrope ni

JANA PETKOVSEK

LJUBLJANA - Skupina predstavnikov parlamenta Sveta Evrope, ki bodo spremljali nedeljske volitve v Sloveniji, je na tiskovni konferenci v slovenski skupščini pojasnila svoje delo med obiskom pri nas. Vodja skupine opazovalcev, britanski predstavnik sir Dudley Smith, je povedal, da je ena od njihovih najpomembnejših nalog nadzorovanje spoštovanja človekovih pravic v državah članicah in v državah, ki želijo postati stalne članice Sveta Evrope.

Zato se je delegacija z veseljem odzvala povabilu predsednika slovenske skupščine Franceta Bucarja.

V zadnjih letih so evropski opazovalci spremljali volitve ne le v evropskih državah, ampak tudi v drugih novonastalih demokratičnih državah.

Svet Evrope se zavzema, da bodo volitve potekale svobodno in po pravilih. V nedeljo bodo volilca po Sloveniji odprta od 7. do 19. ure. »Volilce bomo sprepravili, ali so po njihovem mnenju volitve potekale brez težav in ali so res volili tajno.

Volilne pravice volilcev ne smejo biti ogroze-

ne,« je poudaril sir Smith.

Na vprašanje, kaksno se mu zdi predvolilno razpoloženje v Ljubljani, je britanski predstavnik odgovoril, da so stranke pripravile močno propagando in da vse poteka brez izgrediv. »Očitno si vse stranke prizadevajo, da bi se na prihodnjih volitvah čim bolj odrezale,« je dejal Smith.

Avstrijski parlamentarec Friedrich Probst, ki je bil že večkrat v Sloveniji, je izjavil, da trenutne razmere pred volitvami kažejo, da se je naša država volitev lotila preudarno in jih tudi sodobno organizirala.

Španski parlamentarec Augusto Boderas pa je menil, da je v Spaniji predvolilni čas veliko bolj bučen, saj so mesta dobesedno prepleljena s plakati. Za vstop Slovenije v Svet Evrope Smith pravi, da ni nobenih ovir.

Poleg tega je o razmerah v Sloveniji že poročal podpredsednik Sveta Evrope, ki je bil septembra na obisku v Ljubljani. Smith je poudaril, da pogajanja za vstop Slovenije v Svet Evrope sicer res se potekajo, vendar pa bo verjetno Slovenija brez večjih težav postala članica te evropske ustanove.

SLOVENIJA / OB IZTEKU MANDATOV

Pukl pozitivno ocenil delovanje skupščine

Največji razkol zaradi lastninskega zakona

ANTISA KORLIJAN

Na včerajšnji tiskovni konferenci je podpredsednik republiške skupščine Vitodrag Pukl ocenil delovanje parlamenta v obdobju po prvih večstrankarskih volitvah. To obdobje je razdelil na štiri faze.

V prvi, ki jo označuje predvsem oblikovanje vseh skupščinskih teles, potrebnih za normalno delovanje parlamenta in za komunikacijo med parlamentom in vlado oziroma predsedstvom, je bilo po Puklovih besedah močno občutiti neizkušene poslancev, kar je vodilo v mnoge ocene o ne sposobnosti tega sklica parlamenta. Druga faza je bila povsem v znamenju

priprav na osamosvojitve, njene izpeljave, plebiscita pa tudi desetdnevne vojne in podpis Brionske deklaracije kot vstopnice v Evropo in njene ustanove, čeprav so jo nekateri v Sloveniji imeli za narodno izdajstvo.

Za tretjo fazo je bilo značilno predvsem sprejemanje ustave, ki naj bi bila kompromis med številnimi možnostmi, pa vendar sodoben in človekovim pravicam naklonjen dokument. Zagotavljala naj bi parlamentarno demokracijo in onemogočala npr. vojaški udar ali uvedbo diktature.

V zadnji fazi, ki je napočila v času sprejemanja zakona o lastninjenju,

je nastal ne največji razkol v delu skupščine, saj se je pojavilo nesoglasje glede koncepta lastninjenja.

Pukl je predvsem osvrknil delo zbora združenega dela, kjer naj bi podjetniški lobi eno leto zaviral sprejetje zakona, v tem času pa so se nekateri v podjetjih divje privatizirali.

V tem pogledu je Pukl delo parlamenta v zadnji fazi ocenil kot izrazito neucinkovito in izrekel prepričanje, da v novoizvoljenem parlamentu nevarnosti blokad ne bo, saj bo imela vlada tista stranka ali koalicija, ki bo imela tudi parlamentarno večino.

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE / NOVOSTI

Zavarovalnice v bolnišnicah in na potovanjih v tujino

Nova zakonodaja na področju zdravstvenega varstva prinaša spremembe dosedanjega »sistema nacionalnega zdravstvenega varstva«. Zdravstvene storitve, ki so izvzete iz obveznega, so predmet prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. Izvajalec tega dela zdravstvene zavarovanja so Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in zavarovalnice.

Zavarovalnica Triglav, d. d., se je odločila, da med spreminjanjem sistema zdravstvenega varstva svoje ponudbe za prostovoljno zdravstveno zava-

rovanje ne bo vezala na zavarovanje prispevka pri zdravstvenih storitvah. Ponuja pa tudi dve novi obliki prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja.

To sta zavarovanje zavarovalnice za zdravljenje v bolnišnici in zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini. Za zdravljenje v bolnišnici bodo zavarovanci lahko plačevali stroške zdravljenja za dodatne, nadstandardne storitve, za stroške pri nakupu zdravil in zdravlilsko zdravljenje. Zdravstveno zavarovanje na potova-

njih v tujini povrne stroške, ki nastanejo zaradi nezgode ali bolezni v tujini in za katere je potrebna medicinska oskrba.

S tem zavarovanjem se Zavarovalnica Triglav vključuje v sistem Mercury Assistance, ki je sposoben zastopati zavarovalnice kjerkoli po svetu ter zagotoviti in plačati medicinsko oskrbo in potrebne prevoze.

Obe vrsti zavarovanja lahko sklepa posameznik zase in za družinske članke ali podjetje za delavce. Ponujata pa široko možnost zdravstvenega zavarovanja. (I.S.)

DUNAJ / REVIJA »NEWS«

Zaposluje Haider tudi begunce?

IVAN LUKAN

Jörg Haider

DUNAJ - Mesecnik »News« v svoji zadnji številki poroča, da je na Haiderjevem posestvu v Medvedski dolini na Koroškem zaposlenih sedem ilegalnih beguncev. Stirih sef svobodnjaške stranke baje sploh ni prijavil, trije pa delajo na način, ki ne odgovarja avstrijskim predpisom. Predsednica socialdemokratskih žena na Koroškem, Melitta Trunk, je s tem v zvezi z zahtevala ustanovitev parlamentarnega pododbora, ki naj bi preiskal celotno zadevo.

Haider k obtožbam javno se ni zavzel stališča, njegov odvetnik pa je naznanil, da bo revijo »News« tožil. Haiderjev koroški deželni poslanec Strutz je medtem izjavil, da so vsi begunci vredno prijavljeni ter da gre za gonjo levicarskega magazina. Kot znano, je Haider tisti politik v Avstriji, ki zeli s pomočjo ljudskega referendumu ustaviti imigracijo ter radikalno znižati število tujih delavcev v Avstriji. Če so o obtožbe resnične, bi to bil dokaz več, da skuša Haider na račun tujcev točkovati na strankarskem področju, ne oziraje se, ali pod tako politiko trpi mednarodni ugled Avstrije.

DUNAJ / POVRATEK PREGNANCEV

Avstrija financira projekt za Pakrac

V velik humanitarni projekt bo avstrijska vlada vložila 13 in pol milijona šilingov

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Avstrijska vlada širokogrudno podpira humanitarni projekt OZN v Zahodni Slavoniji. Gre za povratek pregnancev - tako hrvaških kot srbskih! - v krizna področja, ki so zdaj pod nadzorstvom UNPROFOR-a.

Kot je Republika že poročala, je avstrijski državni sekretar Peter Kostelka (SPÖ) zacetek tedna predal dunajskemu generalnemu direktorju predstavništva OZN Giorgiu Giacomelliju 13, 5 milijonov šilingov. To je skoraj polovica stroškov pilotskega projekta, ki bo v prvi stopnji stal okoli 30 milijonov šilingov.

Kaj predvideva ta projekt? V prvi stopnji naj omogoči - v okolici mesta Pakrac, enega izmed prvih žarišč srbsko-hrvaškega spora v Slavoniji - povratek 500 družinam. Območje je zdaj pod nadzorstvom UNPROFOR-a, severni del kontrolirajo Hrvati, južnega pa srbske enote. V celotnem območju je okoli 40.000 pregnanih ljudi. Republika Hrvaška in srbske avtoritete na tem področju so na pobudo OZN sklenile, da omogočijo pregnancem povratek v poprej določene kraje. Zaenkrat

je za to predvidenih pet srbskih vasi na hrvaškem ter dve vasi na srbskem območju. Najprej so bili omogočeni obiski Srbov v hrvaško ter Hrvatov v srbsko kontroliranem področju. V naslednji stopnji bodo lahko podnevi popravljali uničene domove, prenočevali pa bodo lahko v hkrati postavljenih stanovanjskih kontejnerjih.

Naselitveni projekt je letos poleti izdelal "Center OZN za socialni razvoj in humanitarne zadeve". Najprej bo kot pilotski projekt potekal v Zahodni Slavoniji, nato pa naj zajame tudi Vzhodno Slavonijo. Za izvedbo je dunajsko predstavništvo OZN naprosilo humanitarne organizacije "CARE Avstrija". UNPROFOR si je zagotovil logistično podporo, zaščito sodelavcev ter nadzorstvo pilotskega projekta. avstrijska zvezna vlada je sprejela sklep o sofinanciranju akcije.

Nadaljnji predvideni elementi projekta je posebna oskrba pregnancev preko solanih "multinacionalnih" socialnih delavcev. Cilj je zopet ustvariti zaupanje med hrvaškimi in srbskim prebivalstvom. Projekt naj

bi pokazal, da je mogoče obnoviti in nadaljevati z življenjem v etnično mešanih področjih kljub poprejšnjim vojnim dogodkom.

Ko je Republika pri državnem sekretariatu dr. Kostelke sprasevala po nadaljnjih podrobnostih v zvezi s projektom in financiranjem, je s strani sodelavcev državnega sekretarja bilo izpostavljeno, da je treba videti to akcijo tudi kot politično protiutez napram politiki zunanega ministra, "ki se ponavadi raje postavlja z zahtevami po vojaškem poseganju" na področju bivše Jugoslavije. Kot je znano, je od izbruha vojne in zlasti od poletja dalje glede političnih stališč do vojaške eskalacije jugoslovanske krize prihajalo do stalnih napetosti in koalicijski vladi socialdemokrata in ljudske stranke, zlasti med kanclerjem Vranitzkyjem in zunanjim ministrom Mockom. Glede aktualnega stanja teh napetosti žal tudi ozi sodelavci državnega sekretarja Kostelke uradno niso hoteli nič izjaviti, čes zdej nočejo kvariti toliko pomirjenih odnosov v vladi.

MANJŠINA / ZASTOPSTVO

Že 1000 podpisov

Mlada EL zadovoljna

IVAN LUKAN

CELOVEC - Kot poroča glasilo Narodnega sveta koroških Slovencev, »Nas tednik«, je Mlada Enotna lista v prvem tednu zbrala 1000 podpisov za samotojno zastopstvo slovenske narodnostne skupnosti v koroškem deželnem svetu. Podpredsednik Mlade EL Simon Triessnig in tajnik EL Rudi Vouk sta na tiskovni konferenci rekla, da je cilj akcije zbrati 5000 podpisov, podpisi pa naj bi se zbirali še dober mesec in pol. Po zaključni akciji bo Mlada EL predala podpise predsednici koroškega deželnega zbora Susanni Kövöri ter s tem podkrepila zahtevo po samostojnem zastopstvu v koroškem deželnem parlamentu. Mlada EL zahteva, da bi koroškim Slovincem s posebnim določilom tako znizali volilno število, da bi jim, tudi če ne dosežejo osnovnega mandata, pripadal en mandat na osnovi preostalih glasov. Edina omejitev je, da mora narodnostna lista doseči najmanj en odstotek oddanih glasov. Druga možnost zastopstva bi bil za EL

virilni mandat. O zasedbi tega mandata naj bi odločal od narodne skupnosti izvoljen parlament koroških Slovencev. Ta pa je med koroškimi Slovenci sporen.

Predsedstvo Enotne liste pa je na svoji zadnji seji v Celovcu razpravljalo tudi o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

V tiskovni izjavi je zapisano, da je predsedstvo slovenske narodnostne stranke izreklo trzaskim Slovincem svojo solidarnost v njihovem boju za manjšinske pravice. Ostro je predsedstvo zavrnilo vse poskuse nacionalističnih in desničarskih sil v Italiji, da bi se znova začela razprava o poteku italijansko-slovenske meje. »Veljati mora nacelo, da so v Evropi meddržavne meje nedotakljive in da morajo to tudi ostati.« Predsedstvo EL je na seji tudi izrazilo svojo zaskrbljenost v zvezi z obravnavanjem manjšinskega vprašanja na Slovaškem. Tam so na območju, kjer živi tudi medžarska narodnostna skupnost, odstranili vse dvojnečrne napise.

NOVICE

Generalni konzul Jeraj na Slovenski gimnaziji

CELOVEC - Včeraj se je na Slovenski gimnaziji v Celovcu v spremstvu konzula Milana Jazbeca predstavil novi generalni konzul Republike Slovenije Jože Jeraj. V sproščnem daljšem pogovoru z ravnateljem dr. Reginaldom Vospemnikom je bilo nacetih nekaj solskih vprašanj. Generalni konzul Jeraj je izrazil svojo pripravljenost, da v okviru možnosti sodeluje pri reševanju odprtih problemov. Ravnatelj Vospemnik je poudaril brezhibno sodelovanje z manjšinskim solskim oddelkom in z Deželnim solskim svetom. Predstavnik Slovenije spremlja z veliko pozornostjo in simpatijo kulturno-politično življenje koroških Slovencev in zeli poziviti sodelovanje med Slovenijo in Koroško.

Velika Britanija sprejela dodatnih osem beguncev

CELOVEC - Velika Britanija je sprejela dodatnih osem beguncev, ki so bili nastanjeni v begunskem domu pri Vrbi ob Vrbskem jezeru na Koroškem. Kot smo poročali, britanske oblasti nad 170 beguncem iz Bosne in Hercegovine niso izstavili tranzitne vize, tako da so morali sredi novembra skoraj teden dni zaman čakati na slovensko-avstrijski meji na Korenskem sedlu. Koroški deželni glavar Zernatto je sprejem dodatnih beguncev - doslej jih je Velika Britanija sprejela sedem - označil za »začetni uspeh«, beguncem pa je obljubil, da se bo se dalje zavzel za to, da bodo tudi ostali cimpreg dobili tranzitno vizo in se tako lahko kmalu peljali k njihovim sorodnikom in znancom v Angliji.

Novi izraelski veleposlanik

DUNAJ - Sedanji namestnik direktorja v izraelskem ministrstvu za zunanje zadeve, Josef Gowrin, bo postal novi veleposlanik Izraela v Avstriji. Kot znano, je Izrael med predsedniško dobo Kurta Waldheima znizalo veleposlanstvo na raven poslovnega urada.

Nacionalizem spodbujajo tudi mediji

CELOVEC - Avstrijski kardinal Franz König se je na predavanju v Celovcu izrekel za novo »alianso clovestva«, preko katere se naj bi spet vzpostavila raven medsebojnega spostovanja. Evropa je »mesanica narodov in narodnosti«, za to je tudi treba spet vzbujati skupne izkušnje, je dejal kardinal. O problemu narasčajočega nacionalizma po vsej Evropi pa je König kritično menil, da so k temu deloma prispevali tudi mediji.

KOROŠKA / VČERAJ PONOČI

Sneg v zadnjem trenutku rešil začetek zimske sezone

Zaenkrat odprta samo smučišča na Mokrinah

CELOVEC - Včerajšnje močne padavine, ki so v visinah nad 1500 metrov presle v sneg, so v zadnjem trenutku resile

začetek smučarske sezone na Koroškem!

Toda kljub temu bo od danes dalje odprto samo eno smučarsko središče,

tisto na Mokrinah pri Smohorju. Ostali centri bodo sledili v teku naslednjega tedna: Katschberg v torek, 8.

decembra, Bad Kleinkirchheim, Heiligenblut, Turrach in drugi pa šele naslednji konec tedna, če bo zapadlo nekaj snega.

Edino smučišče na Koroškem, ki s snegom nima nikakršnih težav, je Mölltalski ledenik. Tu leži 280 cm snega, od tega skoraj pol metra novega. Zicnice in vlečnice obratujejo, tudi cesta do smučišča je prevozna brez težav.

PRIREDITVE NA KOROŠKEM

Danes, sobota, 5.12.1992

SENTPETER pri Sentjakobu

Višja sola za gospodarske poklice, 8.30 do 12.00 - Dan staršev in občni zbor Združenja staršev;

Jutri, nedelja, 6.12.1992

DOBRLA VAS

Rutar-Lido, 18.00 - Srečanje Društva upokojencev GLOBASNICA

Pri Sostarju, 14.30 - Miklavževanje

SELE

Farni dom, 14.30 - Miklavževanje za otroke;

ob 19.00 Miklavževanje za odrasle;

OBIRSKO

Gostilna Kovac, 10.30 - Miklavževanje SPD »Valentin Polansek«

Mokrine so zaenkrat edino odprto smučišče na Koroškem

Republika

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite v naslednjih krajih na Koroškem:

* Celovec

* Beljak

* Bekštanj

* Bilčovs

* Bistrica ob Zilji

* Brnca

* Borovlje

* Čajna

* Galicija

* Globasnica

* Goselna vas

* Grabštanj

* Hodiše

* Kotmara vas

* Labot

* Loče

* Ločilo

* Miklavčevo

* Področca

* Podgorje

* Psinja vas

* Podklošter

* Rožek

* Selo

* pri Škocijanu

* Svatne

* Šteben

* Šentilj

* Šentjakob

* Škocijan

* Šmarjeta

* v Rožu

* Šmohor

* Šmihelj/Pliberk

* Št. Ilj

* Št. Primož

* Struga

* Tinje

* Velikovec

* Vernberk

* Vrba

* Železna

* Kapla

* Žrelec

NOVICE

**V ZDA se bo spremenila
rasna struktura prebivalstva**

WASHINGTON - V prihodnjih 60 letih se bo rasna struktura prebivalstva ZDA popolnoma spremenila. To ugotavlja studija washingtonske administracije, ki so jo objavili včeraj. Po podatkih urada za demografska gibanja se bo do leta 2050 število Americanov povečalo za 50%, tako da bodo ZDA stele 383 milijonov ljudi. Po ugotovitvah avtorice studija, Jennifer Day, bodo se vedno najbolj plodni Američani azijskega izvora. Trenutno je azijscev v ZDA 3%, čez 60 let pa jih bo že 11%. Povečal se bo tudi delež špansko govorečega in temnopoltega prebivalstva, tako da bodo leta 2050 rasne manjšine dosegle 50% celokupnega prebivalstva.

**Afriško vino iz Zimbabveja
nova nevarnost za Evropo**

HARARE - Evropski vinogradniki so se oddahnil, ker so ZDA umaknile svoje groznje, sedaj pa se na obzorju pojavlja nova nevarnost, afriška konkurenca. Leto 1992 bo za vina iz Zimbabveja izredno, saj take letine ne pomnijo. Na trte, ki so jih Britanci zasadili v svoji nekdanji koloniji Rodeziji, je blagodejno vplivala katastrofalna suša v južni Afriki. Direktor enega največjih podjetij v Zimbabveju Nick Falk je povedal, da je najhujša suša v zadnjem stoletju blagodejno vplivala na kakovost grozdja.

Posiljevalca obsodili

PHOENIX (ARIZONA) - 23-letnega Michaela Allena Pellerja je sodišče v Phoenixu obsodilo na 25 let strogega zapora, ker je posilil neko 33-letno žensko. Posilstva brzkone ne bi odkrili, če ne bi Peller svoje nasilje posnel na videokamero. Ko se je tega posnetka navelical, ga je odvrnil, trak pa je nasel neki delavec, ki ga je hotel pogledati v neki specializirani trgovini. Ko so uslužbenci ugotovili, kaj je na posnetku, so trak izročili policiji, ta pa je izsledila posiljevalca.

**Medved ni posilil
18 norveških krav**

OSLO - Trditev, da je medved v spolnem raptusu posilil 18 krav, ki so jih nasli mrtve severno od Osla, je plod bujne domisljije. Tako je včeraj komentiral pisanje časopisov o tem dogodku profesor na inštitutu za biologijo univerze v Oslu Kaare Elgomork. Teorijo o »posilstvu« pa je časopisom navedel neki drugi biolog z iste univerze.

LA CORUÑA / POŽAR NA TANKERJU SO KONČNO POGASILI

**Ekološka katastrofa v Galiciji
razlita nafta prispela do obale**

Kapitana aretirali pod obtožbo, da je kriv za brodolom, ker na krov ni hotel sprejeti pilota, ki bi tanker pripeljal na varno v La Coruña

LA CORUÑA (SPA- NIJA) - Včeraj dopoldne so končno pogasili plamene na grškem tankerju Aegean Sea, ki je pred španskim pristanom La Coruña nasedel na ceri. Ljudje, ki so v paničnem strahu predsinocnim zapustili svoje domove na obrežju, ker so se plameni blizali obali, celo območje pa je zavil gost dim, so se včeraj začeli vracati.

Oblasti so sedaj ves trud vsmerile v odpravo posledic tega brodoloma, saj je razlita nafta že dosegla galicijsko obalo pri La Coruñi. Plavajoče pregrade, ki so jih takoj po brodolomu namestili, da bi zavarovali priobalno območje, je razburkano morje odneslo. Nedvomno smo ponovno prica pravi ekološki katastrofi, saj je na dlani, da je razgraditev razlite nafte v zimskih mesecih počasnejša kot poleti, ko sonce pospešuje razrojavanje. Na delu so že ekipe, ki mehansko odstranjujejo nafto, ki je prispela do obale. Trenutno se ni jasno, če bodo segli po kemičnih sredstvih. Prav tako oblasti se razpravljajo, če bi obalo čistili z močnimi curki vrele vode in pare. Dosedanje izkušnje na Aljaski so namreč dokazale, da ta metoda res očisti obalo, a povzroči se hujšo ekološko

škodo, ker živi organizmi se lažje asimilirajo tako razkrojene ogljikovodike.

Kapitana grške ladje so španske oblasti priprle že v četrtek, ko so z ladje rešili vseh 22 članov posadke. Kapitana obtožujejo, da je zavrnil pomoč luskega pilota, ki bi ladjo pripeljal na varno v La Coruña in da je sam poskušal zapluti v pristanec.

Zaradi razburkanega morja je tanker zaneslo na ceri. Španske oblasti so prepričane, da se to ne bi zgodilo, če bi bil na krovu pilot, ki pozna vse plitvine in morske tokove pred pristanom.

Gasilci so na obalo pri La Coruñi za vsak primer pripeljali detergente (Telefoto AP)

Se ob zori se je s prizorišča brodoloma vailil gost dim goreče nafte, ki je stanovalce prisilil v beg (Telefoto AP)

IZRAEL / STRAH PRED NACISTI

**Spremenjeni
časi tudi
za Mosad**

JERUZALEM - V petdesetih in začetku šestdesetih let je izraelska varnostna služba Mosad ilegalno scitila nekatere ogrožene židovske skupnosti, ki so bile izpostavljene valu antisemitizma ter je v tem okviru izurila več mladih Židov. V tistem obdobju so agenti Mosada likvidirali vsaj štiri nekdanje naciste, odkrili zločinca Adolfa Eichmanna ter lovili, sicer brez uspeha, tudi druge nacistične veljake, na primer Josepha Mengeleja in Martina Bormanna.

O tem piše te dni izraelski dnevnik Haarec, ki pravi, da danes takšna politika ni več mogoča in trenutno je povsem neizvedljiv predlog sedanjega šefa Mosada, da bi odkrili in »kaznovali« vodje sedanjih nacističnih in antisemitskih gibanj.

Haarec zaključuje z ugotovitvijo, da se sedanje izraelsko vodstvo zaveda spremenjenih okoliščin in je tudi mnenja, da kažejo nekatere vlade veliko zavzetost v preprečevanju pojave rasizma in antisemitizma. Zanimiv je tudi izid ankete, ki so jo opravili v Izraelu in iz katere izhaja, da 75 odstotkov Izraelcev prepričano, da se bo v Nemčiji nacizem spet razvil.

**Drugotna
vloga
ženske
v Alžiriji**

ALZIR - Kljub temu, da je Alžirija ena najbolj odprtih muslimanskih držav, je položaj žensk v tej magrebski državi vse prej kot zadovoljiv. Ženska je predvsem vedno neke pod tutorstvom moskega, najprej očeta in bratov, potem moža, končno pa še lastnih otrok, ce so seveda moskega spola.

Poligamiji se ženska sicer lahko postavi po robu, v večini primerov pa jo mož, ce ženska nasprotuje njegovi drugi ali tretji poroki, kar odslovi in poslje na cesto. Nezakonske matere so povsem izločene iz družbe, ki ne predvideva socialnih struktur, ki bi skrbele za matere in nezakonske otroke, tako da je skrivni splav splošna praksa.

*Dnevnik, ki ga bereš, je bil v celoti pripravljen
s tiskarsko-redakcijskim sistemom*

Apple Computer

prodaja, montaža in servis

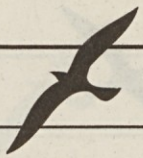
PELLEGRINI

integrirani sistemi za urade

Computer - Copying - Telefax - Telefoni - Software - Oprema

Filiala: TRST - Ul. Padovan 4 - Tel. 040/948460

MESTRE: 041/5310122 - BENETKE: 041/5225004 - RIM: 06/5180732 - PADOVA: 049/8072288 - VICENZA: 0444/511688

POGLED V NEZNANO / MAJHNO ŠTEVILO NARAVNIH PARATALENTOV NE MORE BITI OVIRA ZA USPOSABLJANJE

Parapsihologija in obramba mlade slovenske države

BOJAN RAUTER KOSIC

Parapsihologija je že vrsto let nujen sestavni del civilne in vojaške znanosti. Parapsihološki eksperimenti spadajo med najbolj varovana in najbolj čislana področja sodobnega znanstvenega dela. Izmed številnih parapsiholoških fenomenov so najbolj preučevani: telepatija (prenos misli na daljavo), telekineza (premičanje predmetov z močjo uma), teleportacija (prenos predmetov in oseb na daljavo), psiometrija (paranormalno ugotavljanje zgodovine nekoga ali nečesa na osnovi nekega predmeta), dematerializacija (izničanje materialnega predmeta z močjo uma), »traveling clairvoyance« (dobljanje informacij s tako imenovanim astralnim telesom), in telesugestija (usmerjanje vedenja nekoga na daljavo z močjo misli). Vcasih lahko preberemo kakšno skromno novico o spektakularnih rezultatih, ki so jih dosegli eksperimentatorji katere velikih parapsiholoških sil - morda se se spominjate novice o tem, da je sovjetskim paranormalcem uspelo sesuti v prah celo vrsto tankov, da je Uri Geller v trenutku prenesel neki predmet več tisoč kilometrov daleč ...

Tekmovanje na področju parapsihologije že dolgo časa ni več privi-

legij velikih političnih in vojaških sil. Vanj so enakovredno vključene številne manjše države, med njimi prednjacija Českoslovaška in Nizozemska. Edine države, ki nimajo svojega parapsihološkega instituta, ne civilnega niti vojaškega, so najbrž se zmeraj Albanija in dandanes samostojne države nekdanje Jugoslavije.

Slovenija kot suverena država z moderno ureditvijo in napredno vojsko bi morala tovrstno zaostalo na vsak način odpraviti ter v svoj ustroj čim prej uvesti tudi parapsihologijo, to najmlajšo in najobetavnejšo znanost, znanost prihodnosti. V parapsihologiji (nekateri jo imenujejo tudi psihotronika) se namreč sintetično stekajo in nadgrajujejo vse druge znanosti: fizika, biologija, psihologija, kemija, biokemija, geologija, kozmologija, sociologija itd. Parapsihologija potemtakem igra podobno vlogo kot nekoč filozofija. Toda medtem ko se je filozofija, ta »poprek« posameznih znanosti, razcepila na številne specialne znanosti, je parapsihologija tista »filozofija«, ki znanosti, dozorela za sintezo, ponovno združuje pod eno samo, celostno streho.

Razlogi vključevanja in uporabe parapsihologije v vojaški znanosti so kajpak

bolj praktične narave: priti do nedostopnih ali po normalni poti težko dostopnih informacij, onesposobiti sovražnika, se preden pride do »soocenja«, preplaviti ga z lažnimi informacijami - to pa ne le kot dopolnilo klasičnim oblikam vojskovanja z orožjem, temveč v prvi vrsti za izogibitev krvavim in uničevalnim oblikam »reševanja« konfliktov. Če so torej nekateri med nami se zmeraj tako neumni in kaotični, da morajo napadati, drugi pa v obrambi vracati na enak način, se raje igramo to igrano na manj škodljiv način; efekt bo v bistvu enak, nedolžnim in miroljubnim pa bo prizaneseno. Obstajajo futuristi, ki napovedujejo, da bo tovrstno, parapsihološko, »vojskovanje« najpomembnejši faktor bodočih mednarodnih konfliktov. Obstajajo pa tudi pisci, ki trdijo, da se tovrsten boj že na veliko bje. Menim torej, da bi se slovenska vojska, če že obstaja, morala vključiti v to tekmo že ob svojem rojstvu - sicer pa čim prej, kajti takšen vlak hiti pospešeno in na tem področju ni ne uvoza ne licenc.

Rekli bomo, da je Slovenija majhna dežela z majhnim številom naravno obdarjenih para-

talentov. Tudi v velikih in že utečenih sistemih namreč ne dajo kaj dosti na naravne talente, kajti njihove sposobnosti so preveč slučajne, premalo zanesljive, paleta teh sposobnosti pa je zelo ozka; pretežno so to »muhasti specialisti«. Ko jih testirajo, jih večino odslovijo, obetavnejše pa sprejmejo na dodatno usposabljanje. Toda bistvo tovrstnega usposabljanja ni nekakšno »razvijanje« paranormalnih sposobnosti (kajti »razviti« jih niti ni mogoče), pač pa doseganje in ohranjanje posebnega psihofizičnega stanja, ki paranormalne sposobnosti in moči sploh omogoča oziroma pogojuje. Težišče moderne parapsihologije potemtakem ni na eksperimentih z razpoložljivimi parapsihničnimi silami, marveč v razvoju psihofizičnih tehnik, ki naj bi cloveske paranormalne potencialne se aktualizirale - pa ne le kakega od njih, temveč vse možne hkrati. Prava tekma se bo torej pričela sele tedaj, ko bo znanost dosegla ta cilj; dotlej je vse skupaj kvečjemu nedolžno »ogrevanje«. Prava tekma poteka sedaj v številnih centrih za parapsihično usposabljanje.

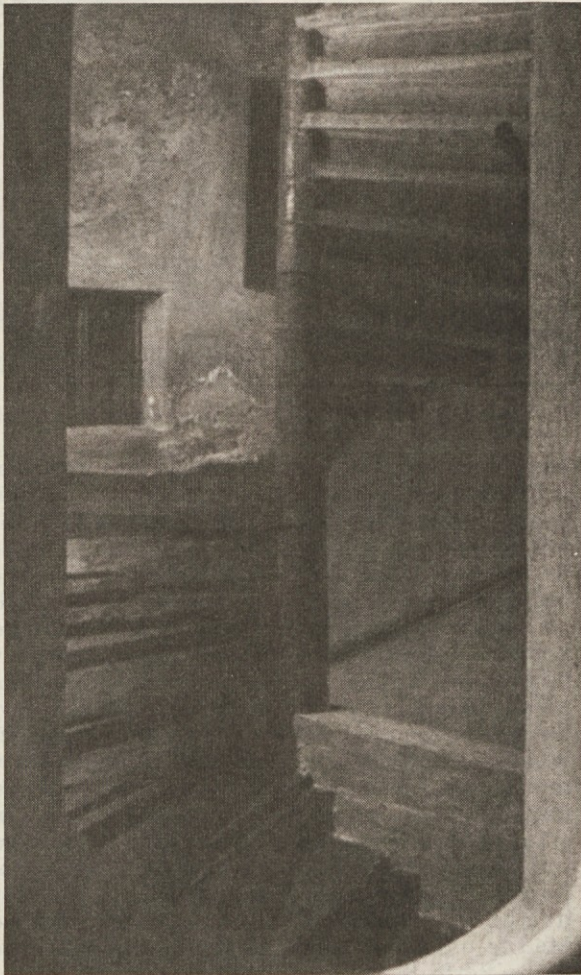
V procesu usposablja-

nja uporabljajo zlasti klasične sprostitvene tehnike izvirajoče iz Vzhoda, »biofeedback« tehniko in tehniko »senzorne depri-vacije«, pa tudi hipnozo in specialne droge. Ampak tovrstne metode so žal bolj malo uspešne; parapsihične sposobnosti, dosežene na takšen način, so ozke in se zlahka izmaknejo kontroli. Med drugim tudi niso trajne, kar pomeni, da je za njihov ponoven pojav potrebno vedno znova uporabljati relaksacijske tehnike, ki pa so praviloma dolgotrajne in vezane na določene prostorske razmere (mir, tišina, udobje, aparature). Skratka, parapsihološki znanosti se ni uspelo odkriti najboljše poti do uresničitve naravnega psihofizičnega stanja, ki bo pogojevalo spontan pojav in razmah celotne palete cloveskih paranormalnih sil ter možnost njihovega kontroliranega udejanjanja.

V tem kontekstu položaj Slovenije ni več videti tako zelo brezupen. Kljub temu, da nimamo s parapsihologijo pravzaprav nobenih znanstvenih izkušenj, se lahko enakovredno vključimo v tekmo iskanja ustrezne metode za udejanjenje paranormalnih potencialov - za tako vključitev se ni

prepozno. Problem iskanja praktične metode je namreč najprej teoretični problem, problem znanstvenega raziskovanja. Morda se bo izkazalo, da smo zaradi dosedanje »kritične« distance do parapsihologije celo v

prednosti. In morda smo v prednosti se zaradi česa drugega. Bodimo torej realni in pogumno investirajmo v parapsihologijo, v to čudovito znanost in prakso prihodnosti. Ne zamudimo se tega vlaka ...

Fotografija Janez Kališnik

ENTOMOLOGIJA / INSEKTI MOČNO ZVIŠUJEJO CENE SADJA

Izjemne sposobnosti razmnoževanja žuželk, ki so odporne na pesticide

Padajoče mušice se hranijo z vsem, kar je zeleno

Povsod v ZDA se bo verjetno podražila hrana, predvsem sadje in zelenjava. George Bush najbrž ne bo edini American, ki ne bo okusil kaksne od zlatih vrst sadja ali zelenjave, ki prihaja iz južnih krajev Kalifornije. Znanost namreč, da Kalifornija združene države v celoti oskrbuje z zalogo sadja in zelenjave. Ze od avgusta pa imajo farmarji v dolini Imperial San Diego hude težave z majhnim insektom, ki praktično uniči vsak posevek.

Roji teh insektov bodo krepko zvišali cene sadja in zelenjave povsod v ZDA, obcutno pa se bo povečal uvoz iz drugih držav. A hkrati to seveda pomeni revščino za kalifornijske farmarje. Insekti ali mušice, ki povzročajo škodo, so majhni, pet jih gre na glavico bučike, a tako številni, da njihovi roji spominjajo na prosojne oblake ali snežne meteze v malem. Delavcem na farmah se vnemajo grla in nosovi, ko jih vdihavajo, zato pri delu na poljih nosijo zaščitne maske. »Ne vem, koliko je vseh teh žuželk,« poroča kmetijski svetovalec Keith Mayberry, ki sodeluje z univerzo v Kaliforniji. »To je tako, kot če bi moral presteti vodne kapljice na nebu.«

Napadi teh nezazelenih škodljivcev niso za Kalifornijo pravzaprav nič novega, saj se vsako leto pojavljajo take ali drugačne žuželke. Vendar pa se farmarji bojijo, da gre tokrat za najbolj uničujočo žuželko, ki je kdajkoli

Fotografija Janez Kališnik

prizadela več milijard dolarjev vredno kmetijsko industrijo ter zvezne države ZDA. Entomologi so jo poimenovali »super-žuželka«, predvsem zara-

di njene odpornosti na insekticide in pesticide, izjemne sposobnosti razmnoževanja, očitno pa tudi brezmejne potrebe po hrani.

Posevki alfe, korenja, zelja, paradiznika in se drugih kulturnih rastlin so bili resno prizadeti. Površina melon se je samo na postrožju Imperiala ze zmanjšala od 17.000 oralov na manj kot 1.000 oralov. Če bo superžuželka se naprej tako uničevala posevke, izvedenci predvidevajo, da bo do pomladi naredila v ZDA za 200 milijonov dolarjev škodo. Te drobne mušice so namreč povzročile za več kot 5 milijonov dolarjev škodo na citronskih nasadih na območju Riversidea in opustošile pridelek melon v zahodni Arizoni. Superžuželka se priljeplja na spodnjo stran listov, kjer začne dobesedno izsesavati rastlinske sokove iz listov, tako, da rastlina ostane praktično brez potrebnega sladkorja. Mušice prenaša veter, kadar piha s hitrostjo štiri kilometre na uro, prenese žuželke nad deset kilometrov daleč v enem samem zračju. Potem mušice samo popadajo in se začno hraniti z vsem, kar je zeleno.

Znanstveniki te žuželke se ne znajo natanko opredeliti. Ze leta 1986 so jih namreč našli v rastlinjakih na Floridi. Od tam so se razširile do Teksasa, kjer so lanskega novembra praktično unicile celoten pridelek zelja. Ta invazija je povzročila med znanstveniki pravi preplah. Ze cez nekaj dni so se mušice pojavile v Kaliforniji. »Rdeca zastava se ni dvignila. Mislimi smo, da gre za neko manj nevarno žuželko in da jo bomo lahko kontrolirali,« poro-

ca Miguel Monray, pomocnik komisarja za kmetijske zadeve na območju Imperiala. Sele sredi letošnjega avgusta so se izvedenci zavedali, da so se pri oceni uničevalca zmotili. Mušica je prava katastrofa za vsako družino, ki se preživlja s kmetijstvom, ugotavlja politik Rusty Areinais.

Zadaj farmarji poskusajo preprečiti uničevalno delo insektov z zakopavanjem celotnih polj s pridelki. Upajo tudi na hladno vreme, ki podaljšuje razmnoževalni cikel. Medtem ko znanstveniki se isčejo morebitno domovino ali izvor teh žuželk omenjajo Iran, Izrael, Pakistan ali pa kakšno področje v Afriki, poskušajo najti in izolirati naravne sovražnike. Drobni črni hrošči so se ze izkazali med eksperimenti pri proučevanju učinkov tople grede.

Pred kratkim je ameriški oddelek za kmetijstvo identificiral parazitiznega metulja, ki pleni to žuželko. Do konca leta naj bi ze izvajali eksperimente na terenu. To sicer nikakor ne bo moglo rešiti letošnjega pridełka, prinaša pa upanje za prihodnje leto.

Do takrat pa bodo roji insektov se naprej zviševali cene sadja in zelenjave na amerškem tržisku, povečeval se bo uvoz tovrstnega blaga iz drugih držav, kar pomeni dodatne ekonomske pritiske na kalifornijske farmarje, ki so ze itak hudo obremenjeni s hipotekami iz preteklosti. (M. K.)

NOVICE

Daljinski nadzor toplotnih postaj varčuje z energijo

PTUJ - V okviru komunalne energetike mesta Ptuj se skoraj eno leto uspešno poteka prva faza projekta lokalnega in daljinskega nadzora ter upravljanja toplotnih postaj. Sistem komunalne energetike mesta in naselja Kidricevo zajema daljinsko ogrevanje, na katerega je priključeno 2430 stanovanj s skupno površino 129.000 kvadratnih metrov. V sistemu obratuje 80 toplotnih postaj, ki so priključene na kotlovnic v Ptuj z napeljavno močjo 21 MW in v Kidricevem z močjo 13 MW. Kot pogonsko gorivo v kotlovnica uporabljajo plin, priključijo pa ju lahko tudi na druge alternativne energente. Letos so avtomatizirali dve znatni toplotni postaji in kotlovnici, vzpostavili centralni računalniški sistem s programsko opremo za nadzor procesa, opravili komunikacijske povezave po lastnih in PTT zvezah, pripravili sistem UKV zvez ter postavili meteorološko postajo za redno spremljanje vremenskih podatkov. Med sedanjim poskusnim obratovanjem sistem dobro deluje. Prve primerljive podatke bodo sicer dobili sele po končani kurilni sezoni, vendar ze sedaj napovedujejo vsaj 10 odstotov prihranek energije. Za nadaljno tehnično realizacijo projekta bodo morali dograditi in spremeniti regulacijsko opremo na ravni toplotne postaje za ohranitev obstoječe elektro in strojne opreme.

Predstavitev MITIS

LJUBLJANA - Komisija za politiko in strategijo nadaljnega razvoja telekomunikacij v Republiki Sloveniji je včeraj obravnavala Globalni načrt modernizacije informacijske in telekomunikacijske infrastrukture Slovenije (MITIS). Načrt vsebuje politiko in strategijo za nadaljni razvoj telekomunikacij na Slovenskem, predvsem kot tehnološko nevtralna studija o tem, katere elemente telekomunikacijske infrastrukture in s kakšno dinamiko jih je potrebno zgraditi, da bodo telekomunikacije lahko opravile svoje temeljno razvojno poslanstvo.

Neznosna lahkotnost trdnin

LOS ANGELES - Ameriški znanstveniki so razvili trdnino, ki je lažja od zraka. Pravijo, da bi kar odletela, če je ne bi obteževal zrak, zaprt v mikroskopskih votlinicah: brzkonje je to najlažja trdnina. Raziskovalci iz kalifornijskega laboratorija Lawrence Livermore so naravi prijazno snov z imenom seagel izdelali iz vrste rjavih morskih alg, ki jih pacifiški ocean po nevihtah v velikih količinah naplavi na obalo. Z zalogami torej ne bi smelo biti težav. Seagel pridobivajo s predelavo agarja, ki ga najprej raztopijo v vodi, nato pa dodajo organsko topilo in emulgator. Ta razprsi drobne kapljice agarja enakomerno po kapljevin. Iz mešanice nastane gel, ki ga z zamrzovanjem osušijo, da se spremenijo v trdnino. Tako je mogoče pridobivati snovi z najrazličnejšimi lastnostmi, ki ustrezajo zahtevam uporabnikov. Inacice seagela segajo od izolacijskih materialov do pocasi topečih se kapsul za zdravila. Lahka različica je bolj znanstvena zanimivost, gostota najuporabnejših vrst pa znaša približno 50 kilogramov na kubični meter, kar je stidesetkrat več od gostote zraka. Te vrednosti so primerljive z gostoto balze, ki se precej uporablja za izolacijo supertankerjev in dušenje zvoka v hitrih vlakih. Seagel naj bi po mnenju izumiteljev nadomestil penaste izolacijske snovi (recimo polivretan in polistiren), vendar bi ga morali neprodušno zapreti, saj se pri temperaturi okoli 50 stopinj Celzija topi v vodi. Po drugi strani pa bi lahko ta lastnost pršla prav v livarstvu, ker bi bilo kalupe mogoče kar sprati z izdelkov.

Najmanjša baterija na svetu

LOS ANGELES - Kemiki s kalifornijske univerze v Irvinu so naredili doslej najmanjšo baterijo s samo 500.000 atomi na grafitni ploščici, ki je kar stokrat manjša od rdečega krvnega telesa. Baterija meri 70 milijardink metra in daje napetost 20 milivoltov, izprazni pa se v približno 45 minutah. Izdelali so jo s pomočjo tunelskega mikroskopa: z izjemno ostro konico naprave so na ploščico nanesli po dva drobna stebrička atomov srebra in bakra v razdalji 50 nanometrov. Ko so baterijo potopili v raztopino bakrovega sulfata, je začela delovati. Napetost se na bateriji pojavi zaradi rahlo različnih potencialnih energij elektronov v obeh kovinah. Energijska razlika vleče ione bakra z bakrovega stebrička proti srebrnemu, kjer se nalagajo. Proces se konča, ko je srebrna elektroda prevlečena s plastjo bakra v debelini dveh atomov. Stebrički prazne baterije so približno enake višine, v začetku pa sta bakrova dvakrat višja od srebrnih. Baterija sicer ne more gnati niti najmanjših elektromotorjev, narejenih z nanometriško tehnologijo; raziskovalci pa iščejo nove kombinacije kovin, ki bi dale večjo napetost.

Nacionalni center za mikrostrukturo in površinsko analizo

LJUBLJANA - Ministrstvo za znanost in tehnologijo je zagotovilo del sredstev za ustanovitev in delovanje Nacionalnega centra za mikrostrukturo in površinsko analizo (NCMP), ki ga ustanavlja Institut Jozef Stefan in Institut za elektroniko in vakuumsko tehniko. Center je ključnega pomena za raziskave, razvoj in analizo materialov v Sloveniji. Sodobni materiali so osnova razvoja družbe in uspešnosti gospodarstva. Preiskav in razvoja materialov si dandanes ne moremo zamisliti brez vrhunske opreme, ki ni le draga, ampak je tudi tehnično in strokovno zahtevna ter hitro zastara. Namen NCMP je koncentracija, dostopnost in vzdrževanje sodobne velike opreme za mikrostrukturno karakterizacijo materialov. Podpora ministrstva za znanost bo omogočila vzdrževanje zahtevane visoke ravni opreme ter izvajanje storitev po ceni, ki bo sprejemljiva za uporabnike. Nacionalni center je včeraj slovesno odprl Peter Tancig, minister za znanost in tehnologijo.

INDUSTRIJA

Avtomobilski plašči za plin

M. E.

V Veliki Britaniji so razvili cenen način predelave gore starih avtomobilskih plasccev v olja in plin ter v druge proizvode. Inženirji iz AEA Technology in družbe Herbert Beven predlagajo sistem, ki razkraja plascce pri visokih temperaturah. Trdijo, da je bolj ekonomičen in cistejši od sežiganja. Pilotno napravo so preskusili v blizini Londona. V peči segrevajo plascce pri temperaturi 1080° C, pri kateri razpadejo v pogonsko gorivo, olja, plin, visoko kvaliteto oglje in jeklo. Ob peči je kondenzator, ki lovi olja, čisti pa tudi škodljive snovi iz odpuha. Pozari v odlagaliscih starih gum, se posebno tisti največji leta 1990 v Kanadskem mestu Haggerville, so pritegnili pozor-

nost zaradi vpliva teh odlagalisc na okolje. Pri požaru v Kanadi je veliko dioksina in aromatičnih ogljikovodikov uslo v atmosfero, raznih olj pa v talno vodo. Samo v ZDA je v takih odlagaliscih kaksne tri milijarde odpadnih plasccev. Velike naprave za njihovo uničevanje, ki so jih preskusali v preteklosti, se niso obnesle niti tehnično niti finančno. Prve naprave MPD (Multipurpose Disposer) so ze predali v neki družbi v ZDA, ki jih bo izdelovala in prodajala v tem delu sveta. Vsaka od teh naprav lahko predela kakih 300 plasccev, to je približno 1.000 kg, v manj kot 9 urah. Povezati je mogoče do 20 takih naprav, ki imajo zmogljivost 14.000 ton na leto. Iz vsake tone pridobijo po 220 kg aromatičnih olj, 240 kg plina, 420 kg oglja in 160 kg jekla. Oglje je dovolj čisto, da ga je mogoče uporabiti za filtre, pa tudi za kurjenje. Olja in plin lahko po ceveh pošiljajo v najbližjo elektrarno ali toplarno. Naprava MPD ustreza vsem ameriskim standardom o čistosti, razen kalifornijskim, ki so najstrožji na svetu. Z nekaj preprostimi izboljšavami pa nameravajo konstruktorji zadostiti tudi njihovim zahtevam. Tudi Britanci postavljajo na noge sklop teh naprav, ki so stekel v letu 1993 in vsako leto pogoltnil 12 milijonov starih avtomobilskih plasccev. Nimamo se na voljo podatkov, koliko se je ta tehnologija uveljavila po drugih državah, kjer imajo podobne probleme z recikliranjem kot Američani in Britanci. Niti v Sloveniji niso izraženi poskusi, da bi kaj kmalu začeli uvajati to tehnologijo predelave odpadnih avtomobilskih pla-

domači šport

DANES

SOBOTA, 5. DECEMBRA 1992

ODBOJKA

MLADINCI

15.30 v Trstu, na 1. maju: Bor Furlani - Volley club TS

DEKLICE

20.00 v Nabrezini: Sokol - Sant'Andrea

NARASCAJNICE

15.30 v Trstu, sola Suvich: Pallavolo Trieste - Sloga; 17.00 v Trstu, Ul. Forti: Nuova Pallavolo Trieste - Kontovel

PLAYVANJE

ZACETNIKI A

18.00 v Trstu, bazen Bianchi: nastopa PK Bor

ROKOMET

MOSKA C LIGA

20.30 v Maranu: San Vito - Kras Trimac

NAMIZNI TENIS

ZENSKA A LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras - Coccaglio

MOSKA B LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras - Borgo S. Pancrazio

ZENSKA C LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras - Lainate

NOGOMET

UNDER 21

16.00 v Fossalonu: Fossaloni - Breg

DEZELNI MLADINCI

14.30 na Proseku: Primorje - Fortitudo; 14.30 v Krmnu: Cormonese - Juventus

POKRAJINSKI MLADINCI

14.30 v Miljah, igrišče Zaccaria: Muggesana - Zarja Adriampex

CICIBANI

15.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Farco - San Giovanni A; 15.00 na Proseku: Primorje - Campanelle

KOSARKA

MOSKA D LIGA

20.30 na Proseku, dom Ervatti: Kontovel - Bor Radenska

PROMOCIJSKA LIGA

18.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom Simek - Alba;

18.00 na Proseku, dom Ervatti: Cicibona Plasteredilizia - Stella Azzurra

DRŽAVNI KADETI

18.00 v Trstu, Ul. Frescobaldi: Inter 1904 - Bor Radenska

NARASCAJNICE

18.00 v Trstu, Ul. Visinada: Inter 1904 - Bor Radenska

DECKI

17.30 v Trstu, Ul. Ginnastica: SGT - Polet

MINIBASKET

TURNIR EWIVA IL MINIBASKET

17.30 v Trstu, 1. maj: Bor - Polet

JUTRI

NEDELJA, 6. DECEMBRA 1992

KOSARKA

MOSKA B LIGA

20.30 v tržaski sportni palaci: Jadran TKB - Porto San Elpidio

PROMOCIJSKA LIGA

11.00 v Trstu, sola Suvich: Inter 1904 - Breg; 11.00 v Trstu, Ul. Frescobaldi: Fiamma basket - Sokol Warm

DRŽAVNI KADETI

11.00 na Proseku, dom Ervatti: Kontovel - APU Videm

DEZELNI KADETI

11.00 v Trstu: Santos - Breg

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 na Proseku: Primorje - Lucinico; 14.30 v Trivignanu, Ul. Aquileia: Trivignano - Juventus

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Bazovici: Zarja - Torreanese; 14.30 v Vizovljah: San Marco Sistiana - Vesna

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Castions di Strada: Morsano - Primorec; 14.30 v Caminu, Ul. Tagliamento: Camino - Kras;

14.30 v Poggio Terza Armata: Poggio - Breg; 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Roianese

3. AMATERSKA LIGA

10.00 v Nabrezini: San Nazario - Gaja; 14.30 v Doberdobi: Mladost - CGS

NAJMLAJSI

10.00 na Proseku, dom Ervatti: Portuale - Primorje B; 10.30 na Proseku: Primorje A - Triestina, 15.00 v Doberdobi: Mladost - Pieris

ZACETNIKI

10.30 v Bazovici: Zarja Adriampex A - Esperia, 12.00 na Opcinah, Ul. Alpini: Opicina - Zarja Adriampex B, 10.30 v Romans d'Isonzu: Pro Romans - Sovodnje

ODBOJKA

MLADINCI

11.00 na Opcinah: Sloga - Nuova pallavolo Trieste

MLADINKE

9.00 v Trstu, sola Galilei: Prevenire - Breg; 11.00 v Trstu, DECKI

9.00 na Opcinah: Sloga - Bor Furlani

DEKLICE

9.45 v Trstu, sola Visintini: Virtus - Sloga

PLAYVANJE

DEZELNO PRVENSTVO

10.00 v Trstu, bazen Bianchi: nastopa tudi Pk Bor

ROKOMET

ZENSKA C LIGA

11.00 v Manzanu: Manzano - Kras

POJUTRIŠNJEM

PONEDELJEK, 7. DECEMBRA 1992

KOSARKA

DRŽAVNI MLADINCI

19.00 na Proseku, dom Ervatti: Jadran Farco - Stefan

DEZELNI MLADINCI

19.00 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco - Cicibona Radenska, 21.00 na Proseku, dom Ervatti: Bor Radenska - Servolana Latte Carso

ODBOJKA

1. MOSKA DIVIZIJA

18.15 v Standrežu: Valprapor Vini Pintar - Acli Ronchi

MLADINKE

19.30 v Gorici: Libertas Gorizia - Posojilnica Sovodnje

NARASCAJNICE

18.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom Insa - Sagrado

KOŠARKA / B LIGA

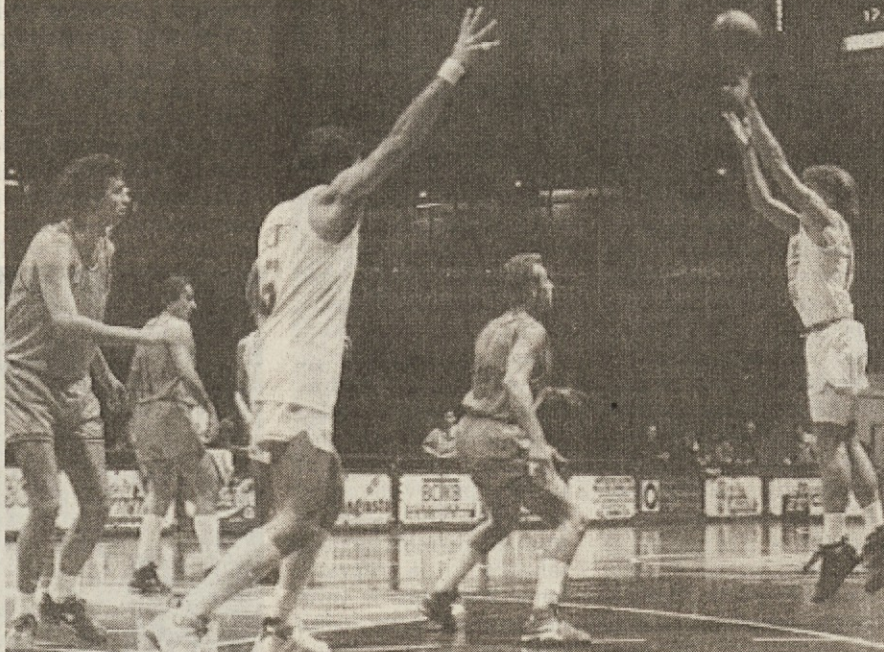
Jadran TKB mora
tokrat nujno zmagati

Nasprotnik je zadnjeuvrščeni Porto Sant'Elpidio

IGOR CANCIANI

Jutrišnje srečanje z zadnjeuvrščeno postavo Porto Sant'Elpidio je za Jadranove kosarkarje poglavitne važnosti predvsem zaradi dveh razlogov: kosarkarji iz Mark so trenutno na zadnjem mestu in torej sodijo v tisti krog ekip, ki so Jadranovi neposredni tekmeči za obstanek v ligi; doslej so »modri bojevnik« igrali kar precej nestalno, jutrišnje srečanje pa je kot nalas za preverjanje forme in potrditev njihovih vrtilin, ki doslej se niso prisle do izraza, če izvajamemo srečanje proti Mestram, ko so bili dejansko v vseh pogledih suvereno boljši od nasprotnikov.

Ena izmed splošnih značilnosti letosnje kosarkarske B-2 lige je, da ni ekipe, tudi med zadnjeuvrščenimi, ki bi ze vnaprej odigrala podrejen vlog, tudi v odnosu do kakovostnejših peterik. In ce je res, da so jadranovci vse dosedanje poraze, z izjemo tistega v Ravenni, utrpeli z minimalno razliko, velja ta podatek tudi za vse preostale postave v spodnjem domu razpredelnice. Med te uvrščamo tudi ekipo Porto Sant'Elpidio, tudi ce tiči na dnu

Umberto Merlin med metom na koš na tekmi z Mestrino (Foto Krizmančič)

in tudi ce je v preteklem kolu na domacem igrišču izgubila z Mestrino. Tega misljenja je tudi Janez Drvaric, ki je o nedeljski tekmi izjavil sledece. »Na splošno lahko recem, da je v ekipi pocutje normalno, to pa velja tudi za zdravstveno stanje posameznikov. Od srede sta v delo ze spet aktivno vključena tudi Cuk in Merlin, tako da bom po dolgem casu lahko spet razpolagal res z vsemi igralci. Pri nekaterih se se cutijo malenkostne posledice starih poskod, niso pa to take stva-

ri, na katere bi se lahko skliceval v smislu neke krnitve mostvenega potenciala. S fanti smo se dogovorili, da moramo odslej na vsak dvo-boj iti tako razpoloženi kot prjšnje nedeljo. Ne smemo si dovoliti podcenjevanja tudi podzvestno ne. Upam, da so igralci to dokončno razumeli in došli v da bo vsak posameznik v sebi temu primerno ukrepal.«

Porto Sant'Elpidio se je na novembrski mini borzi s prihodom trojice novih igralcev Gottija, Di Donne in Chinnija

kar precej okrepil. Glavno ost napada gostov pa sestavljajo se vedno bek Bolognesi, krilo Boggia, ki je tudi prvi strelec moštva ter center Montaguti. Izjemoma bo nedeljska tekma na sporedu po prvoligaskem srečanju Stefanel - Fabriano v tržaski sportni palaci ob 20.30. Pri tem bi se se enkrat zadržali ob pomembnosti tekme za kosarkarje Jadrana TKB in povabili ljubitelje sporta in kosarke pri nas, da kar v največjem številu podprejo naso združeno ekipo.

NAMIZNI TENIS / DANES BOGAT PROGRAM V ZGONIKU

Krasovkam prihaja v goste državni prvak
Tudi moška ekipa proti prvouvrščenemu

Spored bodo dopolnile igralke v ženski C ligi, ki igrajo proti tretjeuvrščenemu Milanu

JASNA JUREČIĆ

lajša ekipa prvenstva, s svežimi izkusnjami prvoligaša in - edina brez tujke. V trenutku stiske se ni našel nihče, ki bi priskočil društvu na pomoč. Prav bi bilo, da bi dekleta cutila vsaj moralno podporo domačega občinstva v tej neenaki borbi.

MOSKA B1 LIGA

Istocasno bodo bili boj Krasovi fantje. V 4. kolu se bodo srečali z najmočnejšo ekipo v svoji skupini S. Pancrazio iz Verone, ki je povratnik iz A-2. Gostje se bodo predstavili s tremi drugokategorijci (pri Krasu Activa sta le dva). Na sobotno tekmo se naši fantje pripravljajo s podvojeno močjo, nov polet pa jim daje gotovost, ker bodo pred domačo publiko nastopili v popolni postavi, torej brata Milic skupaj z vojakom Mersijem. Trenutno se Kras Activa neha na drugem mestu, fantje pa kakovostno zmeraj bolj zorijo. S svojimi igrami so doslej večkrat razveselili navijace, z resnim pristopom pa so dosegali vse višje cilje.

ZENSKA C LIGA

Prav tako na domacem igrišču se bo morala Krasova narasčajnska ekipa uveljaviti proti tretjeuvrščenemu Milanu. Krasovke mu sledijo na lestvici, vendar le z eno samo zmaganom tekmo.

PROMOCIJSKA PRVENSTVA

Kras bo gostitelj tudi v ženski promocijski ligi.

Ekipa B se bo pomerila s S. Giovannijem (VE); A postava bo igrala v Vidmu z Rangersom, Krasovi fantje bodo imeli derbi tekmo s Fincantierjem v Trstu.

IZIDI IN VRSTNI REDI

IZIDI 5. KOLA (A liga): Coccaglio - Scordia 5:1; Muravera - Kras Corium 5:2; Recoaro Bocen - S. Marco Verona 2:5. VRSTNI RED: Coccaglio in S. Marco Verona 6, Muravera, Recoaro Bocen in Kras Corium 4, Scordia 3. PARI: Kras Corium - Coccaglio; S. Marco Verona - Scordia; Muravera - Recoaro Bocen.

MOSKA B LIGA

IZIDI 2. KOLA: Kras A - S. Giovanni (VE) 3:2; Rangers Udine - Kras B 4:1. VRSTNI RED: Kras A in Rangers 4, S. Giovanni in Kras B 2.

D2 MOSKI

IZIDI 2. KOLA: Sakura Gradez - Fincantieri Trst 5:3; Azzurra Gorica - Kras 5:1. VRSTNI RED: Sakura Gradez 4, Fincantieri Trst in Azzurra Gorica 3, Kras 2.

MINIBASKET / NA TRŽAŠKEM

Polet izgubil z Dardijem
Danes »derbi« Bor - Polet

Turnir Ewiva il minibasket Polet - Dardi: 31:69 (20:39)

STRELCI za Polet: Vidali, Svab, Milic, Gustin 12, Grilanc 2, Gregori 7, Ferfolja 1, Zagar, Derganc, Belicic, Sibelja, Kocjančič 5, Bogatec 2, Milojevic, Piccini, Suhadolc Mitja 2, Suhadolc Matjaz,

V drugem kolu trofeje Ewiva il minibasket je openski Polet klonil proti močni ekipi Dardi, ki uvršča v svojih vrstah številne igralce Stefanela. Tekma je bila kljub veliki razliki (ki je predvsem

Turnir
ZSSDI
v šahu:
danes
konec

Danes se v Prosvetnem domu na Opcinah zaključuje deseto jubilejno sahovsko prvenstvo ZSSDI, veljavno za šesti memorial Zlatka Jelinčiča. Prvenstvo prireja sahovska komisija pri ZSSDI, poteka pa po sistemu aktivnega saha, pri katerem ima vsak igralec pol ure za razmišljanje na partijo.

Danes bosta na sporedu zadnji dve kolu, ki se bosta začeli ob 16.30. Po sedmih kolih vodi na skupni lestvici lanskoletni prvak, mojster Božidar Filipovic, ki ima pol točke prednosti pred svojim večnim tekmečem, državnim provokatornikom Egonom Pertotom. Tretje mesto si delita mojster Pino Lakovic iz Gorice in presenetljivi Drago Bajc.

VRSTNI RED: Filipovic 6 točk; Pertot 5, 5; Bajc in Lakovic 5; Bedparzik 4; Benedetic in Fabjan 3; Jelincic 2, 5; Ukmar 1; Bosari 0 točk.

Po zaključku turnirja bo ob 18.30 nagajevanje. Prvi trije bodo prejeli pokale, ostali pa spominske kolajne.

ROKOMET / MOŠKA C LIGA

Kras pri
vodečem

San Vito težak nasprotnik

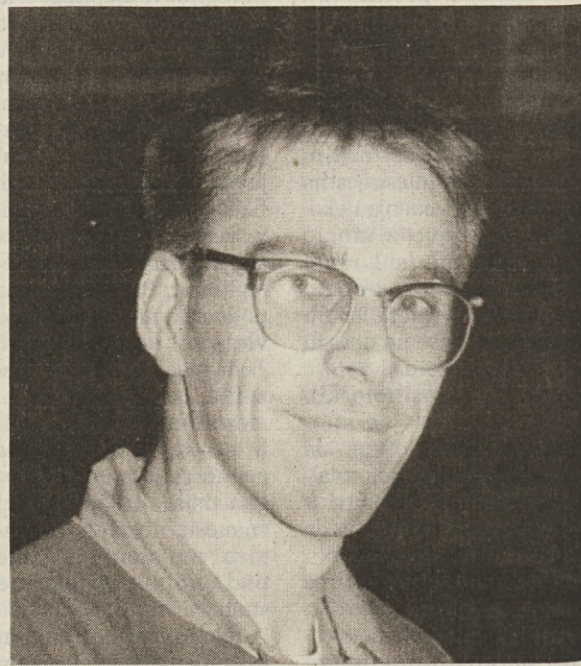
Po daljšem premoru bodo Krasovi rokometaši nocoj spet pričeli s prvenstvenimi tekmami. V okviru cetrtga kola bodo ob 20.30 v Maranu Vicentinu gostovali pri ekipi San Vito, ki je ena izmed boljših ekip prvenstva in odkrito meri na napredovanje. Krasovce torej čaka težka tekma in kljub temu, da bo trener Božeglav tokrat lahko računal tudi na levega beka Rocco, so možnosti Krasove ekipe majhne.

Krasovci so se s San Vitom srečali že na začetku sezone v okviru pokalnih tekmovanj in

visoko zgubili. Ne gre seveda prezreti dejstva, da je Kras od takrat precej izboljšal svojo igro tako da si San Vito predvideva tokrat ne bo uspel privosčiti goleade. V prejšnjem kolu je Kras v gosteh zanesljivo premagal Caldagno, prvenstveni premor pa so nato Krasovci izkoristili za trening in danes ne mislijo poceni prodati svoje kože. (pjotr)

TRENUTNI VRSTNI

RED: San Vito, Epan, Taufers 3, Meran, Kras, Malo, Volksbank, Klausen 2, Mezzocorona 1, Mori, Caldagno 0.

Trenner Krasove ekipe Konrad Božeglav

Strelce
Zarje
čaka
nastop
v Krmnu

Lokostrelce Zarje čaka pomemben nastop. Na nedeljskem dvoranskem tekmovanju v Krmnu si bodo namreč poskušali zagotoviti normo za nastop na državnem prvenstvu.

To je z uspehi na dosedanjih kvalifikacijskih tekmovanjih uspelo le Morenu Granzottu, zato je tekmovanje posebej pomembno za ostale tekmovalce. V Krmnu bodo nastopili Aleksander, Katja in Stojan Razem, Bogdan Stopar in Marko Metlika, medtem ko lokostrelcev Nasega praporja ne bo.

Obvestila

ODBOJKARSKI KLUB

VALPRAPOR

prireja v torek, 8. decembra ob priliki prvenstvene tekme moske odbojarske C-1 lige Petrarca - Valprapor Imsa avtobusni izlet v Padovo. Odhod bo ob 14. s standreskega trga sv. Andreja. Tekma se bo pričela ob 18.30. Prijave sprejema tajništvo društva vsak dan, razen v soboto, od 14. do 16. ure, telef. st. (0481) 521420.

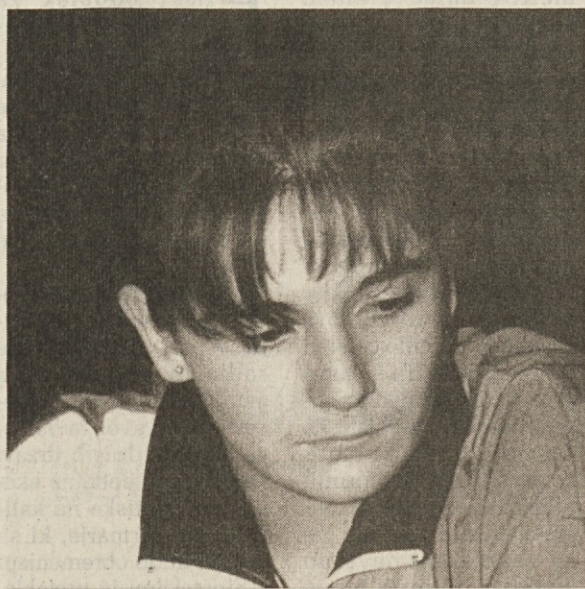
SMUCARSKI KLUB

BRDINA

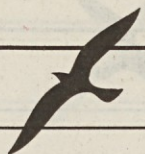
organizira 20. decembra avtobusni izlet v Kranjsko goro ob tekmi svetovnega pokala. Vpisovanje na sedež kluba, Proseška ulica 131, na Opcinah, vsak ponedeljek od 19.30 do 20.30 do 14. decembra. Informacije na tel. st. 212859 in 299573.

SD POLET

organizira telovadbo za otroke v popoldanskih urah v pokritem prostoru na Poletovem kotalkaliscu v Repentabrski ulici. Vpisovanje in informacije na tel. 213420 ali pa od 10.00 do 12.30 na tel. 213403.

Ana Bersan je letos od Bora prišla h Krasu

ALPSKO SMUČANJE / VREME KROJI SVETOVNI POKAL V VAL D'ISEREU ZA MOŠKE

Smuk včeraj razveljavili danes super G, jutri slalom

Dekleta se bodo v ZDA pomerila v veleslalomu in slalomu

ANDREJ DEKLEVA

VAL D'ISERE, STEAMBOAT SPRINGS - Prvo tipanje tekmecev v svetovnem pokalu alpskih smučarjev in smučark je za slalomiste in veleslalomiste ze mimo. Reprezentancam in tekmovalcem je približno jasno, kako dobro so trenirali in kaj lahko od nove sezone pričakujejo, ceprav se jim je morda v Sestrieresu in Park Cityju, na prvih postajah letošnje bele karavane, kje zalomilo.

Videti je, da ta konec tedna se nič ne bo z ognjenim krstom smukacev, ki jim je včeraj v Val d'Iseru močan veter »odpihnil« smuk. Po prvi jakostni skupini, po nastopu katere je bila dirka prekinjena, je bil najhitrejši lanski zmagovalc in tudi letos ze naihitejši na uradnih treningih, American A. J. Kitt z osmimi stotinkami prednosti pred Svicarjem Heinzerjem in nekaj vec pred Norvežanom Thorsenom, 5 sekund in pol pa je za njim zaostal tudi po dolgih letih edini Slovenec, ki nastopa tudi v »netehnični« disciplini, Ales Brezavšek, ki je bil v skupinski tekmovalcev z dna startne liste, ki so jih spustili na start pred najboljšimi.

Alberto Tomba bo jutri v slalomu skušal nadoknaditi zamujeno iz Sestrieresa (Telefoto AP)

Ce francoski prireditelji ne bodo hoteli na vsak način izpeljati smuka, danes nastopita v superveleslalomu tudi dva slovenska tekmovalca - Jure Kosir s startno številko 62 in Ales Brezavšek s startno številko 71. Na startu tudi tokrat ne bo poskodovane Mitja Kunca, ki počiva doma in računa na nastop na veleslalomu čez teden dni v La Villi v Italiji. V nedeljo bo v Val d'Iseru predvidoma se slalom, na kate-

rem bo nastopil tudi Andrej Miklavc.

Dekleta so se vedno onkraj oceana, kjer jih v Steamboat Springsu danes caka veleslalom, jutri pa se slalom. Urška Hrovat in Mojca Suhadolc sta v sredo in četrtek nastopili na veleslalomu in slalomu FIS v Breckenridgeu. Slalom je dobila Norvežanka Berge pred Nemko Vogt in Avstrijko Salvenmoser, Urška Hrovat je bila 18., Mojca Suhadolc pa je odstopila. Rezultat

Hrovatove, ki je na zahtevni progi startala z nekaj strahu po poškodbi kolena, je vsekakor vzpodbuden. Na četrtkovem slalomu je zmagala Nemka Grassinger pred Cobergerjevo z Nove Zelandije in Norvežanko Bergejevo. Obe slovenski smučarki sta tokrat odstopili ze v prvi voznji, Suhadolceva ni premagala začetne strmine, Hrovatova pa je po dobrem začetku odstopila šest vratit pred ciljem. Veleslalomisce v

Steamboatu ni posebno zahtevno, le nekaj bolj strmo od tistega v Park Cityju. Kot je po telefonu privosčili se Scavolini iz Pesara, ceprav so v začetku drugega polcasa ostali brez odličnega Radulovića, ki je dotlej igral sijajno, saj je dal kar 23 točk. Srečanje se je odločilo prav v zadnjih potezah, ko so gostje nerodno izgubili zogo, Mršić pa je ob izteku casa uspešno izvedel oba prosta meta in tako so Zagrebčani osvojili novi točki in dohitehi na 1. mestu prav Scavolini.

KOŠARKA / EVROPSKO KLUBSKO PRVENSTVO

Zagrebska Cibona vse bolj preseneča

V A skupini je premagala še Scavolini in ga tako dohitela na 1. mestu v skupini- Benetton uspešen

ZAGREB - Zagrebska Cibona igra v evropskem klubskem prvenstvu vse bolje. V četrtek so si Zagrebčani v A skupini privosčili se Scavolini iz Pesara, ceprav so v začetku drugega polcasa ostali brez odličnega Radulovića, ki je dotlej igral sijajno, saj je dal kar 23 točk. Srečanje se je odločilo prav v zadnjih potezah, ko so gostje nerodno izgubili zogo, Mršić pa je ob izteku casa uspešno izvedel oba prosta meta in tako so Zagrebčani osvojili novi točki in dohitehi na 1. mestu prav Scavolini.

Medtem ko v B skupini tega pokala Real Madrid nadaljuje mrtvi tek (tokrat je zanesljivo premagal belgijsko moštvo Malinesa), je Benetton v Trevisu z odličnima Kukoćem (20 točk) in Teagleom (23) brez težav premagal Estudiantes, ki je tako se brez točke na zadnjem mestu.

IZIDI 4. KOLA IN VRSTNI RED
Skupina A: Makabi - Paok 85:81, Cibona - Scavolini 76:75, Joventut - Limoges 62:78, Knorr prost. VRSTNI RED: Scavolini Pesaro in Cibona Zagreb 6, Makabi Tel Aviv 4, Paok Solun, Joventut Badalona, Knorr Bologna in Limoges 2.

Skupina B: Real Madrid - Malines 93:76, Olympiakos - Orthez 93:96, Benetton - Estudiantes 77:60, Bayer - Zadar 79:72. VRSTNI RED: Real Madrid 8, Benetton Treviso, Bayer Leverkusen in Orthez 6, Olympiakos, Malines in Zadar 2, Estudiantes Madrid 0.

FALUN / START SP V SKOKIH

Toni Nieminen na prvi tekmi ne bo nastopil

Franci Petek previden

JASNA MILINKOVIC

FALUN - Prirediteljem prve tekme svetovnega pokala v smučarskih skokih povzroča največ preglavic vreme. V svedski pokrajini Dalarna je toplo in piha veter, dež pa je stopil ves sneg. Organizatorji so se odločili, da bodo pripravili samo veliko skakalnice s kritično točko 115 metrov, na kateri bosta danes in jutri obe tekmi. Tekmovalci iz 18 držav, ki se jih je ze pred dnevi v Falunu zbralo 80, sploh niso mogli trenirati. Tudi slovenski skakalci Franci Petek, Samo Gostisa, Matjaz Zupan, Dejan Jekovec in Urban Franc, ki so pod vodstvom Danila Pudgarja in Luka Kopriška v Falunu od srede, so lahko vadili le v telovadnici. Danes bodo opravili samo en skok za trening, kvalifikacijski poskus in nato finalni nastop.

Na zadnjih pripravah na Norveškem je med Slovinci izstopal svetovni prvak na veliki skakalnici Franci Petek, ki je v pripravljalnem obdobju osvojil skrajsto tehniko in bi v

nekoliko okrnjeni konkurenci ze na uvodni tekmi lahko posegel v sam vrh. Pred prvim nastopom pa ni želel vzbujati laznih upov: »Raje bom počakal do prve tekme.«

Na startu bodo vsi, ki v skokih kaj pomenijo, na vrhu zaletišca pa ne bo zmagovalca svetovnega pokala v prejšnji sezoni Tonija Nieminen, ki je psihično izčrpan in v slabi formi. Na izbirnem tekmovalstvu v Rovaniemiju je 17-letni finski sampion zasedel se 38. mesto. Tako bodo Avstrijci, ki so izmed vseh reprezentanc doživeli se najmanj sprememb, saj je koncal sportno kariero samo Andreas Felder, lahko prisli na svoj račun. Za sabo imajo uspešen trening v Trondheimu na Norveškem, v Falunu pa bodo nastopili Andreas Goldberger, Stefan Horngacher, Martin Höllwarth, Heinz Kuttin, Werner Rathmayr in Ernst Vettori. Na uspeh pa računajo tudi druge reprezentance s svojimi najboljšimi tekmovalci.

NOVICE

Na regati tudi Slovenci

PULJ - V tem istrskem mestu se bo danes pričela dvodnevna jadrna regata za pokal Pulj 92. Organizatorji pričakujejo okoli 100 posadk iz Hrvaske, Madžarske, Italije in Slovenije, ki bodo nastopile v razredih evrop, optimist in laser. Prihodnji teden bo v Pulju se ena mednarodna jadrna regata.

Danes z Madžari

MARIBOR - Odbojkarji Vilede igrajo danes zaostalo tekmo srednjevropske super lige. V dvorani Tabor ob 10.30 gostijo madžarsko moštvo Kaposvar Somogy. V desetem nastopu v tej ligi pričakujejo peto zmago in uvrstitev v sredino razpredelnice. Sicer so slabše igre v zadnjih nastopih, pa tudi neuspeh slovenske reprezentance v kvalifikacijah, opazne tudi pri obisku v dvorani, saj tekme spremlja le kaksnih 100 do 150 ljubiteljev odbojke, ki dvorano mnogokrat zapustijo razočarani. Komu je torej namenjena tržno in tekmovalno nezanimiva liga? (M.L.)

V Tivoliju še Kemend

LJUBLJANA - Drevi ob 18.30 bo v tivolski dvorani tekma SBA lige mad Smelt Olimpijo in Kermendom (Madžarska). Ceno vstopnic so zmanjšali s 300 na 200 tolarjev.

Efes Pilsen zmagal

MUENCHEN - V pokalu pokalnih zmagovalcev so kosarkarji Efes Pilsna zmagali se v gosteh, in sicer proti Broceni iz Rige 93:72. Drugi predstavnik iz nekdanje Sovjetske zveze, moskovski CSKA, pa je ze drugič izgubil. Izidi 2. kola - skupina A: Smelt Olimpija - Hapoel Tel Aviv 78:77, CSKA - Zaragoza 76:97, Broceni - Efes Pilsen 72:93; skupina B: Sato Aris - Pitch Cholet 104:72, Benfica - Slobodna Dalmacija 60:70, Hapoel Galil - Budivelnik 100:82.

Apis in Jezica že v finalu

LJUBLJANA - V Steyerju in Budimpešti bosta v nedeljo, ponedeljek in torek zadnja turnirja srednjevropske kosarkarske lige LBS. V skupini B bo mariborski Apis igral z domaćo ekipo Steyer, ne glede na izid pa so si nase kosarkarice ze zagotovile nastop v finalu.

V tej skupini igrajo zagrebska Montmontaza, medtem ko so v skupini A najboljše igralkice Jezice, ki bodo v ponedeljek igrale proti Peci. Kosmetika Afrodita ima težjo nalogo, saj bi morala jutri ugnati Mercurbank (Avstrija) s tremi kosi razlike, v ponedeljek pa se moštvo Tungsrama, da bi se uvstila na finalni turnir.

Le LA Lakers zmagali v gosteh

LOS ANGELES - V nadaljevanju ameriške profesionalne kosarkarske lige NBA so v četrtek le Los Angeles Lakers, za katere igra tudi Vlade Divac, zmagali v gosteh. Lakersi so namreč v Houstonu premagali domače moštvo s 95:89. OSTALI IZIDI: Cleveland - New York 100:90, Washington - Milwaukee 113:95, Utah - Minnesota 110:91, Seattle - Dallars 125:108, LA Clippers - Orlando 122:104.

Diego Maradona lahko še naprej igra za Sevilla

ZUERICH - Argentinski as Diego Maradona lahko se naprej igra za Sevilla: tako je včeraj na posebni seji v Zürichu odločil odbor mednarodne nogometne zveze.

»Zadeva Maradona je koncana,« je dejal glavni tajnik FIFA Joseph Blatter. »Nasa zveza je prejela od banke iz Zaragoze jamstvo za placilo 4, 5 milijonov dolarjev v zvezi s transferjem argentinskega nogometaša. Napoli in italijanska nogometna zveza sta zahtevala, da bi jamstvo prevzela kaka italijanska banka. To pa je nemogoče, ker nobena banka ne bi prevzela tega bremena tudi zato, ker je Sevilla manj poznan klub. Ker pa bodo s 1. januarjem prihodnjega leta začeli veljati novi predpisi EGS, ne bo razlik med bančnim jamstvom ene ali druge države v ES. Maradona zato lahko naprej igra za Sevilla, ker je njegova registracija za ta klub povsem v redu,« je se dejal Blatter

Jugoslaviji prepovedali nastop na kvalifikacijah za SP 1994

ZENEVA - Na včerajšnji seji izvršnega odbora mednarodne nogometne zveze, ki ji je predsedoval Joao Havelange, so dokončno sklenili, da Jugoslaviji (Srbiji in Crni gori) prepovedo nastop na kvalifikacijah za svetovno prvenstvo 1994 v ZDA. Poleg tega je FIFA tudi prepovedala Iraku, da bi igral kvalifikacijske tekme doma. Glede državnih nogometnih zvez bivše Sovjetske zveze so sklenili, da bosta Azerbajdžan in Moldova člana evropske, Kazakistan, Kirgistan, Tadžikistan, Turkmenistan in Uzbekistan pa bodo člani azijske nogometne zveze.

Avstralec Jeff Harding ostal svetovni prvak

SAINT-JEAN-DE-LUZ (FRANCIJA) - Avstralski boksar Jeff Harding je ohranil naslov svetovnega prvaka v srednjetezki kategoriji (verzija WBC), s tem da je v 12 krogih po točkah premagal izbalca, Americana Davida Vedderja. Za Hardinga je bila to ze 23. zmaga v karieri in 17. s K.O.

Kombinatorci v Vuokattiju

PARIZ - Po izjemni sezoni, v kateri je zmagal na olimpijskih igrah in osvojil svetovni pokal v nordijski kombinaciji, bo Francoz Fabrice Guy danes in jutri na uvodni tekmi svetovnega pokala v Vuokattiju na Finskem branil ugled najboljšega kombinatorca na svetu. Ker je se dalec od optimalne forme, Francoz za zdaj nima večjih ambicij. Tekmovalc iz Jure je v pripravljalnem obdobju tri tedne treniral v Skandinaviji. Njegovi najbojvarnejši tekmeči bodo tudi v novi sezoni Japonci, se zlasti Kenji Ogiwara, ki je zmagal na pregledni tekmi pred dvema tednoma v Rovaniemiju in prav gotovo tudi Norvežan Fred Børre Lundberg.

TENIS / FINALE DAVISOVEGA POKALA

Američani na papirju favoriti Švica upa na presenečenje

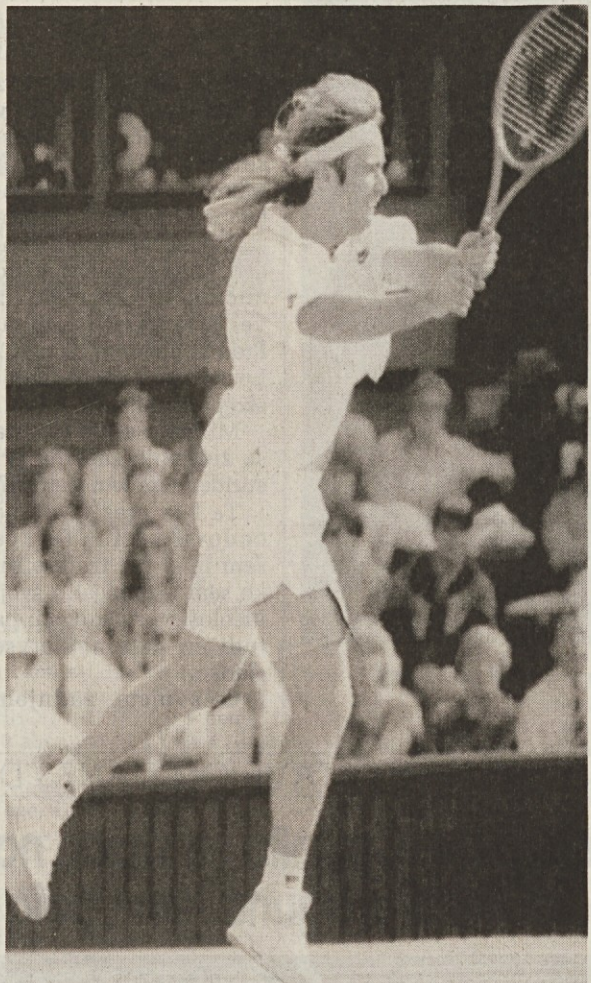
Začetek včeraj ponoči z dvobojem Agassi - Hlasek

JAKA LUCU

FORTH WORTH - Z dvobojem med Agassijem in Hlaskom se je včeraj ponoči v Forth Worth (Texas) začel 80. finale tekmovalca za Davisov pokal, ki se b zaključil v nedeljo. Ekipa ZDA, ki je v 57-ih finalih 29-krat zmagala, se bo tokrat prvič v zgodovini pomerila z ekipo Svice. Jim Courier, Andre Agassi, Pete Sampras in John McEnroe so imena, ki so ze pisala teniško zgodovino in jo pišejo se danes. Courier je letošnje sezono koncal na prvem mestu ATP lestvice, Sampras je trenutno tretji, Agassi deseti, McEnroe osemnajsti, skupaj pa sestavljajo neverjetno spostljivo ekipo. Glavni moz ekipe je letošnji wimbledonski prvak Andre Agassi, ki razen v Parizu in Londonu ni pokazal prav dobre forme, a je prav z nastopi v Davisovem pokalu proti CSFR in Svedski dokazal, da ima do mostvenih tekmovalcev mnogo bolj profesionalen odnos kot do turnirjev na ATP Touru. Na drugi »deski« bo zaigral Jim Courier, ki je bil z zmagama v Melbourneu in Parizu ter s frankfurtskim finalom dalec najuspešnejši tenisac leta. Pete Sampras, ki je prav gotovo bolj talentiran fant kot Courier, dosega na trdi podlagi, na kateri se bo igralo finale, mnogo večje uspehe. Na lanskem finalu v francoskem Lyonu pa je psihicno klonil pod obremenit-

vijo mostvenega tekmovalca in prebučne množice. Navajen samostanskega potovanja in turnirskega razmišljanja je deloval povsem zmeden, ko je Yannick Noah ob evforicni podpori nabito polne dvorane in z lastno življenjsko energijo ravno prav umiril nepredvidljivega Leconta in do ravno pravnje mere spodbudil mirnega Forgeta, da sta odigrala verjetno najboljše dvoboje v sicer ze blestecih karierah. Lani je Americanom manjkalo predvsem duh ekipe, kajti Sampras ni maral Agassija in Agassi ni maral Samprasa. Letos je John McEnroe iz muhastih zvezdnikov naredil pravo družino, ki v vsakem trenutku živi in umira skupaj.

Jakob Hlasek in Marc Rosset sta v švicarski ekipi vse. Oba nastopata v dvobojih posameznikov in parov ter sama odločata, kdo bo njun kapetan. Tretji igravec Claudio Mezzadri je le nekoliko močnejši partner za trening in predvsem prijatelj. Prav Jakob in Marc sta letos v 2. kolu izločila francosko ekipo in s tem končala edinstveno idilo, ki je vladala v njej. Yannick Noah se je namreč takoj po srečanju prijavil za krivca, odstopil s položaja zveznega kape-tana in se posvetil ustvarjanju zabavne glasbe. Ker so Brazilci na domačem pesčenem igrišču predvsem zaradi neznozne vročine najprej

Andre Agassi je postavljen kot št. 1 v ekipi ZDA (AP)

premagali Nemce z Beckerjem na celu in nato v drugem kolu se povsem dehidrirane in s soncarico »omamljene« Italijane (Pescosolido in Nargiso sta kolapsirala kar na igrišču), so imeli Svicarji v polfinalu lahko delo. In ker je Hlasek premagal ze vse svetovne sampiona in bil tudi član najelitnejšega teniskega kluba »top ten«, Rosset pa je na poti do olimpijskega zlata premagal Jima Courierja, Americanom ne bo

lahko. Tekmovanje za Davisov pokal je preveč custvena stvar, v kateri sta ze šestokrat odločali trenutna inspiracija in forma in ne dejanska kvaliteta, da bi lahko vnaprej napovedovali zmagovalca. Hlasek in Rosset se s 35. oziroma 36. mestom ATP lestvice zdita tenisaca iz druge lige, toda v prvem kolu letošnjega tekmovalstva je Stefan Edberg izgubil proti Nestorju, ki je uvrščen na 236. mestu ATP lestvice.

TRST / URADNA PREDSTAVITEV V PONEDELJEK NA ZTT

Jadranski koledar se nam predstavlja

Zbornik in namizni koledar je uredil Miran Košuta

Miklavž nam bo letos prinesel tudi Jadranski koledar, za kar so tudi tokrat poskrbele Knjižne izdaje Založništva tržaškega tiska. V skladu z ustaljenimi navadami je tudi sestava knjižnega paketa, v katerem so zbornik, namizni koledar, roman Igorja Skamperla Sneg na zlati veji, Skrivnost in svetost kamna Pavla Medvesčka in priročnik Sto slovenskih vrhov, ki ga je uredil Stanko Klinar. Jadranski

koledar za leto 1993 bo pospremila v javnost tiskovna konferenca, ki bo v sejni dvorani ZTT v ponedeljek, 7. decembra, ob 12. uri.

Tradicionalno praznično obdobje je treba obeležiti s posebnim dogodkom kot je prav izdaja Jadranskega koledarja z namiznim koledarjem in knjižno zbirko. Tako pobudo opredeljuje Miran Košuta, ki je urednik zbornika in namiznega koledarja. Zbornik, ki bo

nosil letnico 1993, je že 47. po vrsti, sledi pa običajnim, s tukajšnjim prostorom zraslimi usmeritvami. Na zanimiv in ustvarjalen način skusa predstaviti izsek primorske slovenske ustvarjalnosti zlasti iz prostora Furlanije-Juljske krajine.

Glede zbornika kot takega je Miran Košuta zelel poudariti, da bo v tokratnem almanahu prisotnih več avtorjev kot doslej (pravzaprav največ, 47), kar pomeni, da so prispevki krajši, kajti knjiga ni zajetnejša kot v prejšnjih izdajah. Drugo pomembno novost pa predstavlja dejstvo, da je zbornik »teritorialno« boljši uravnotežen in zato ni tako »tržaški«. Kot vselej - to je seveda upanje-preprijanje urednika - bi moral biti zbornik zelo uporaben in koristen, saj prinaša pester izsek najpomembnejših dogodkov iz leta, ki se izteka, potem so v njem primerne zabeležene se pomembnejše obletnice, v zborniku so tudi portreti vidnih osebnosti, in končno, vendar ne nazadnje, Jadranski koledar prinaša tudi ustvarjalne klice večini mlajših domačih avtorjev. Zbornik je bogato opremljen s fotografskim gradivom, pri tem velja se povedati, da je tokratno platnico za zbornik in za namizni koledar izdelal Franko

Vecchiet.

Tudi, pri izbiri knjig, ki jih vključuje v vsakoletni paket, se pri knjižnih izdajah ZTT skušajo držati pravila o odkrivanju oziroma vrednotenju domačih avtorjev. Lani je bila v zbirki kriminala Sergeja Verca Rolandov steber, letos pa so vključili v »darilni paket« roman Igorja Skamperla Sneg na zlati veji, ki je njegov prvenec. Gre za knjigo, v kateri se prepleta več tematik: od otroških spominov na odrascanje pri Sv. Ivanu v Trstu, preko opisa mladostniškega dozorevanja v Trstu, Postojni in Ljubljani, do podajanja dogodkov, ki so vezani na alpinizem. Knjiga je izšla v leposlovni zbirki Devin pri ZTT.

Iz primorskega prostora je tudi druga knjiga, in sicer Skrivnost in svetost kamna. Zgodbe o čarnih predmetih in svetih znamenjih na Primorskem, kot se glasi podnaslov, je prispeval Pavel Medvesček.

Priročnik Sto slovenskih vrhov je seveda namenjen številnim ljubiteljem gora: knjigo Stanka Klinarja je izdala Prešernova družba. Takoj po predstavitvi bo seveda knjižni paket v prodaji: Miklavž vam ga na dom ne bo mogel prinesiti, zato je bolje, če se - kot doslej - obrnete na

Jutri 2 krat vesela igra za otroke

IVAN ŽERJAL

»Miklavž prihaja« - tako se glasi naslov mladinske spevoigre, dela dr. Jerka Grzincica, s katero bo Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu pričel svojo letosnjo sezono, in sicer jutri ob 11. in 17. uri. Spevoigra se odvija v treh dejanjih: najprej se bo občinstvo seznanilo z dogajanjem v nebeskih dvorih, kjer angeli ter »nebeska mojstra« Gerard in Krispin pripravljajo darove za otroke; v drugem dejanju se bomo preselili v moderni pek, kjer se tudi Lucifer in njegovi hudici pripravljajo na Miklavžev obisk otrok; zatem bo v tretjem dejanju končno nastopil glavni junak - sv. Miklavž. Izvirno besedilo je prof. Zora Tavcar nekoliko spremenila in ga prilagodila krajevni slovenski stvarnosti. Nastopili bodo solisti, otroški zbor »Kresnice« pod vodstvom g. Karmina Koren in orkester; dirigent bo Aljoša Tavcar. Delo sta zrezirala Adrijan Rustja in njegova asistentka Hedvika Kandut.

TRST / RAZGOVOR S FRANKOM VECCHIETOM

Kaj si obeta in načrtuje likovna galerija TK

Trenutno je v prostorih galerije na ogled razstava del pokojnega tržaškega slikarja Jožeta Cesarja

NEVA LUKES

Blizamo se obdobju praznikov in tako kot vse trgovine, se tudi Tržaška knjigarna in z njo TK Galerija pripravljata na to obdobje. Nas tokratni obisk je bil namenjen Franku Vecchietu, ki vodi galerijo že deseto leto in bo torej ob koncu sezone slavil že pomemben jubilej. Razgovor je bil zgostec in kratek, saj je Franko, skupno s Segijem Cesarjem ravno pripravil in urejeval razstavo slik pokojnega umetnika Jožeta Cesarja, ki so jo čez nekaj ur odprli.

»Marsikaj bi lahko povedal o tej razstavi, ki smo je zelo veseli in jo bo naše občinstvo prav gotovo lepo sprejelo. Ker pa imava odmerjen čas in tudi prostor v časopisu, bi se zelel za to pobudo le zahvaliti obema Cesarjevima sinovima in zeni Rozici.«

V tem letu je bilo v galeriji že 12 razstav; približno toliko kot lani. V glavnem so se predstavili nasi umetniki, od septembra dalje pa so predstavitev povežali z literarnimi srečanji.

V Trstu je sicer več galerij, nam je povedal Franko Vecchiet, vendar pa je TKG po svoji dejavnosti ena najbolj aktiv-

V TKG so trenutno na ogled dela tržaškega slikarja Jožeta Cesarja (Foto Ferrari)

nih, ki zmore pritegniti na svoje prireditve ne samo slovensko, temveč tudi italijansko publiko. Seveda ima Galerija veliko nacrto. Leto 1992 namerava zaključiti z razstavo tržaškega slikarja Rada Jagodica, predstavnik mladih, ki sicer studira uporabno grafiko v Urbinu.

Tudi za prihodnje leto ima galerija okvirno tudi že izdelan nacrt. Točni datumi se niso določeni, vendar bo prva razstava v prihodnjem letu posvečena skupini starih mladih slovenskih in italijanskih umetnikov. To

je pa tudi edina mlada skupina, ki deluje v našem mestu.

Galerija pripravlja v prihodnjem letu dve razstavi priznanih umetnikov iz Slovenije: razstavljala bosta tudi dva italijanska umetnika iz naše dežele. Ob zaključku sezone pa bo Galerija pripravila retrospektivno razstavo del slikarja Rudolfa Saksida in nato se razstavo del slikarja Rudolfa Saksida in nato se razstavo knjig umetnikov, ki jih sestavljajo le njihove slike, brez tekstov.

Galerija ima razen

tega stalno ponudbo slik raznih del tržaskih umetnikov in umetnikov iz Slovenije, kot tudi razne zanimivosti iz sveta slikarske umetnosti.

Pa ste glede bodočnosti galerije same optimisti, smo ga na koncu se vprašali. »Moram reči, da Galerija dobro deluje, čeprav seveda občuti vse spremembe, ki se dogajajo pri nas v svetu. Če bomo imeli moralno oporo in solidarnost naših ljudi, pa nasplošno tržaškega ambienta, potem bomo lahko našo dejavnost še okrepili.«

TRST / TRETJI ABONMAJSKI KONCERT GM

Klavir in glas s Kogojem med Trstom in Dunajem

Nastopili sta Stelia Doz (sopran) in Neva Merlak (klavir)

IVAN SILIC

Tretji abonmajski koncert Glasbene matice je nosil naslov »Kogoj med Trstom in Dunajem«, kjer je spoznal sodobna ustvarjalna hotenja ob idejno-umetniški naravnosti in delih Arnolda Schönberga ter Albana Borgia. V tem duhu je bil sestavljen tudi spored, v katerem so v glavnem Kogojeva dela dopolnjevala ustvaritve teh dveh skladateljev, dodali pa so se po en samospev P. Merkùja in I. Grbca.

Na koncertu, ki je bil 26. novembra v gledališču Miela, sta nastopili sopranistka Stelia Doz in pianistka Neva Merlak. V njuni izvedbi smo slišali Sest malih skladb za klavir, op. 19 A. Schönberga in štiri samospeve iz zbirke Sedem zgodnjih spevov A. Borgia. Marija Kogoj pa s šest samospevov in zbirke Poslednji spevi, Andantino cantabile iz zbirke Piano, osem skladb iz zbirke Malenkosti za klavir, Fugo v g-duru in v f-molu, ob zaključku pa se štiri samospeve, na sporedu sta bili se Merkùjevo Ljubavno pismo in Grbčeva Dekliška narodna. Samospeve je izvajala sopranistka Stella Doz, klavirske skladbe in klavirsko spremljavo pa pianistka Neva Merlak.

Kogojevi samospevi za pevce niso bleščeci, po vokalnemu tehničnemu zahtevni, po povednem slogu osredinjeni v razmišljujoči svet, v intimno intenzivnega čustvovanja. Pevka se je tega zavedala. V svojih gla-

Pianistka Neva Merlak in sopranistka Stelia Doz na koncertu GM (Foto Ferrari)

sovnihi danostih se je ob smotno zastavljenem sodelovanju pianistke sicer približala značilnostim avtorjeve muzike, vendar bi pričakovali nekoliko bolj nazornega oblikovanja. Solidno je izvedla samospeva Merkùja in Grbca ter zadnje štiri samospeve, medtem ko so sorazmerno najbolj plastično in prepričljivo izzveneli Bergovi samospevi.

Neva Merlak je realizirala najmarkantnejši del večera z vso umetniško odgovornostjo: v prepričljiv odmev je strnila Sest malih skladb A. Schönberga, iz svoje zamaknenosti se je razodeval Kogojev Andante cantabile, vznemirljive so bile občutljive, krhke Malenkosti istega skladatelja, medtem ko sta njegovi fugi dosegli izrazit oblikovalni napon.

TRST / PREDSTAVIL JE LP »DELITTI PERFETTI«

Čudovita štirideseta leta tihega kantavtorja Mimma Locasciullija

ANDRO MERKU

V sredo zvečer je z uspehom gostoval v tržaškem gledališču Rossetti štiridesetletni Mimmo Locasciulli. Kantavtor je ponudil preprosto, vendar učinkovit koncert, ki ga je malostevilno občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Pred koncertom pa sva z Locasciullijem prijateljsko pokramljala.

Mimmo, ali je res, da se življenje začena pri štiridesetem letu starosti? Ta leta prezivljam na čudovit način. Težave sem imel pri tridesetih, ko sem razmišljal o svoji ideološki pripadnosti; pa tudi pri delu ni slo vse gladko.

O svojem zadnjem

koncertu praviš, da so pesmi bistvene vendar menim, da so bile tvoje pesmi vedno take!

Delno je to res. Na LP plošči »Delitti perfetti« je sicer trinajst pesmi iz preteklih let. Nekateri pravijo, da sem jih predelal, sam raje pravim, da sem jih na novo doživel v skladu z zahtevami današnjega časa, ki ne prenese več niti najmanjše olepsave.

V trenutku, ko v Italiji prisostvujemo tako močnemu vpadu podkupovanja in mafije na vsako področje, ali je diskografski svet čist?

Tudi v dejavnosti diskografskih hiš se prav gotovo zrcali splošna

podoba današnje italijanske stvarnosti. In vse se ne istoveti z mafijo, ki predstavlja le kriminalni organizirani pojav sredi vesolja zlorab, nekulturnosti, neolike, nečednosti, nepostenosti, ki jih je enako zapaziti tako v zasebnem kot v javnem življenju.

Danes je zgoda tema razizem.

Z velikim nezaupanjem gledam na tiste umetnike, ki so zajahali protestni val, prav tako sem nezaupljiv do vseh, ki so zelo radodarni z lepimi izjavami: ti pojavi so izredno hudi in zahtevajo stvarne posege: vse lepe izjave pa ne pomagajo prav nič!

TRST / PREDSTAVE OD DANES DO 23. DECEMBRA

Na oder gledališča Cristalla se vrača narečna komedija uspešnica dvojice Carpinteri-Faraguna »Due paia di calze di seta di Vienna«

Komedija »Due paia di calze di seta«, ki jo je napisala dvojica Crpinteri-Faraguna, je prav gotovo ena največjih uspešnic gledališča Contrada. Zato so jo po premieri, ki je bila že leta 1986, večkrat ponovili tudi v naslednjih sezonah. Sedaj se delo, ki povsem odraža svetovno-nazorsko naravnost in komicno zilico avtorske dvojice, ki med drugim ze vrsto let oblikuje ponedeljkovo »Cittadello« v dnevniku Piccolo, ponovno vrača na oder gledališča Cristallo. Prva ponovitev narečne komedije bo jutri,

nakar se bodo predstave zvrstile do 23. decembra.

Ritem komediji daje gledovanje po francoski poohade, dogajanje pa je situirano v mescansko hiso trgovskega Trsta v letu 1919, ko je za propadlo avstroogrsko cesarstvo. O političnih dogodkih komedija govori nekritično, saj se veliko bolj posveča usodi malih ljudi, kakor so jih zarislale »Maldobrie«.

Delo, ki ga je posnela televizijska mreža RAJ3 in ki si ga je doslej ogledalo že nad 40 tisoč oseb, je režiral Francesco Marcedonio.

Jutri zborovska revija Zveze cerkvenih pevskih zborov

Letosnja revija je že 27. zaporedna prireditve, ki jo organizira ZCPZ. Čeprav gre že za tradicionalno prireditev, bo tokratna imela nekakšno slovesnejšo pobudo, saj se bodo z njo začele prireditve ob 30-letnici organizacije. Ta pomembni jubilej bo Zveza proslavila 17. marca prihodnje leto, vendar je že vse delovanje ubrano na to temo. Na jutrišnji reviji, ki bo v tržaškem Kulturnem domu, pričela pa se bo ob 16. uri, bo nastopilo devet zborov. Gre za zore v različnih zasedbah, katerih nastope bosta povezovala Marija Mamolo in Igor Strajn.

Letos niso podelili nagrad natečaja G. Viozzi

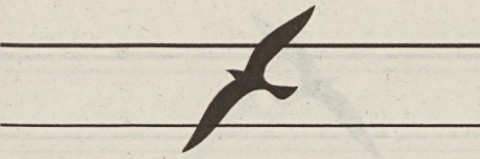
Nobena od skladb, ki so jo skladatelji držav in dežel delovne skupnosti Alpe-Jadran poslali strokovni žiriji (sestavljali so jo Svcir Robert Michaels, Avtrijec Walter Schneider in Italijan Marco Sofanopulo, tajnik pa je bil Aristide Buffilini), ni po njeni oceni zaslužila nagrado. Zato se je odločila, da ne podeli nagrad, pač pa dvema prejetima skladbama da posebno priznanje. V kategoriji A (skladba za ženski zbor in orgle) pa je žirija pohvalila in nagradila z milijonom lir delo »Proprium Missae - Hebdomanda XXIV«, ki ga je posla bavarski skladatelj Andreas Boltz.

Deželni seminar ZSKD o ljubiteljski kulturi

Zveza slovenskih kulturnih društev prireja v nedeljo, 13. t. m. deželni seminar o ljubiteljski kulturi. Na seminarju se bodo srečali vsi predstavniki naših kulturnih društev in skupin, da bi prosto spregovorili o zahtevah in potrebah, o smernicah in izbirah na področju ljubiteljske kulture. ZSKD vabi vse predstavnike naših društev in skupin k polnostevilni udeležbi. Če bo ob tem enodnevem snidenju prisoten vsaj en predstavnik vsake društvene stvarnosti, bosta razprava in soočenje plodnejša in zato koristnejša za vse sogo-vojnike. Da bi si olajšala organizacijsko breme in omogočila cimboljše pogoje dela, ZSKD prosi predstavnike vseh društev in skupin, da bi svojo udeležbo pravčasno javili uradom zveze v Trstu, Gorici in Cedadu.

Spevoigra »Srce in denar« v tržaškem Kulturnem domu

Prihodnjo nedeljo, 13. decembra, ob 16. uri bo na odru Kulturnega doma v Trstu zaživela spevoigra Vinka Vodopivca »Srce in denar«. V igri, ki jo je režiral Aleksij Pregarc, dirigent pa je Hilarij Lavrenčič, nastopajo solisti, zbor, orkester in plesalci, vsega okrog 100 oseb. Prireditelj - Slovenska prosveta - opozarja, da bo to zaradi velikih tehničnih zahtev edino gostovanje na Trzaskem.

GLEDALIŠČE

Slovenija

LJUBLJANA

OPERA SNG LJUBLJANA

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 19.00 uri Strauss: Netopir.

9. decembra ob 19.00 uri Verdi: Nabucco. Blagajna je odprta med 11. in 13. uro in od 16. do 19. ure, rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uri.

KUD FRANCE PRESEREN

JUTRI: ob 22. uri teatarski uprizoritev songov Bertolda Brechta s sloganom "Včasih smo mislili, da nam gode resnico preteklost, zdaj vidimo, da nas uci peti o lažeh sedanosti". Izvajali bodo songe Bertolda Brechta, kakor so jih uglasbili Kurt Weill, Paul Dessau in sam Brecht. Pela in igrala bosta Barbara Levstik in Ivan Rupnik, instrumentalista sta Erno Sebastian (harmonika) in Jure Zadnikar (tolkala); predstavo je zreziral Eduard Miller.

V PRIHODNIH DNEH: 9. decembra ob 21.00 uri predstava Gledališca Ane Monro Tarzan v epizodi Veliki mrhovinar. Cena vstopnic 400 SIT. Rezervacije na tel. 061/33 22 88.

GLEJ

V PRIHODNIH DNEH v ponedeljek, 7. t. m., ob 21.00 uri predstava Gleja in Grapefruitu Balkan Santa Claus, parapolična paraajejbančija. 8. decembra ob 21.00 uri ponovitev predstave Balkan Santa Claus. Cena vstopnic 300 SIT. Rezervacije med 11.00 in 13.00 uro na tel. 061/216-679.

MARIBOR

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

JUTRI: ob 19.30 uri Carmen (za red Zeleni, prvič pet vrst parterja za red Univerza). Cena vstopnic 525, 315 in 210 SIT. Blagajna gledališca je odprta ob delavnikih med 11. in 16. uro in uro pred predstavo. Tel. 062/221-206.

POSTOJNA

KULTURNI DOM

JUTRI: ob 20.00 uri predstava Gledališca Lepjenke Postojna Kaligulove sanje. Cena vstopnice 500 SIT. Informacije in rezervacije na tel. 067/21-077.

JESENICE

GLEDALIŠČE TONE CUFAR

JUTRI: ob 20.00 uri minimalističen spektakel Življenje zvezd; rezirata, igrata, pleseta in Vas razveseljuje Nataša Ravnik in Jakob Jaba Kenda. V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 19.30 uri predstava Presernovega gledališca iz Kranja Ray Cooney: Zbezi od zene. 11. decembra ob 19.30 uri premiera H. Ibsen: Nora.

VELENJE

KULTURNI CENTER IVAN NAPOTNIK

V PRIHODNIH DNEH: 9. decembra ob 19.30 uri premiera Gora Glivič: Plakat, Amaterskega gledališca Velenje, ezija Marija Kolar.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER

V PRIHODNIH DNEH: 10. decembra ob 17.00 uri premiera La scarpeta di visnu, Gledališke skupine O.S. v italijanskem ucnem jeziku.

ROGAŠKA SLATINA

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 10.30 uri predstava Cehov: Snubac, gostovanje Gledališca Loza iz Kopra, rezija Brane Kraljevič, igrado: Barbara Jakopic, Izток Jereb, Milos Battelino.

LENDAVA

V PRIHODNIH DNEH: 9. decembra ob 19.30 uri gostovanje Gledališca Loza iz Kopra s predstavo Cehov: Snubac. Predstav je za izven. 10. decembra ob 8.00 in 10.00 uri Cehov: Snubac (zaključeni za solji).

Furlanija-Juljska krajina

TRST

KULTURNI DOM

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v torek, 8. t. m., ob 16. uri (abonma red G) ponovitev predstave A. P. Cehov, Česnjev vrt, ob 40-letnici gledališkega dela Mire Sardoč. Ob jubilejntki nastopajo: Maja Blagovic, Lucka Pockaj, Adrijan Rustja, Vladimir Jurc, Alojz Svete, Stojan Colja, Lidija Kozlovic, Gornir Lesnjak, Anton Petje, Tone Gogala, Alojz Milic, Milu Kjuder in Vesna Hrovatin. Rezija Boris Kobal.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Stalno gledališče FJK

DANES: ob 20.30 ponovitev dela Vittoria Franceschija Jack lo sventratore (Jack razparac). Izvajata Stalno gledališče FJK v sodelovanju z Nuova Scena Teatro Testoni in InterAction. Rezista Nanni Garella. V glavni vlogi Alessandro Haber. Predstava v abonmaju, odrezek st. 4 - Red II. sobota. Ponovitev jutri ob 16.00 uri.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

DANES: ob 20.30 Carpinteri & Faraguna Due paia di calze di seta di Vienna v izvedbi La Contrada. Rezija Francesco Macedonio. Nastopajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Orazio Bobbio. Ponovitev jutri ob 16.30.

GORICA

KULTURNI DOM GORICA

V PRIHODNIH DNEH: 15. decembra bo predstava SSG, P.A. Cehova, Česnjev vrt. 22. decembra: B. Slade, Ob letu osorej. Gostovanje Cankarjevega doma iz Ljubljane. Predstave se bodo odvijale v teatru G. Verdi v Gorici (ul. Garibaldi 4), s pricetkom ob 20.30. Informacije v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20) tel.: (0481) 33288.

VIDEM

GLEDALIŠČE PALAMOSTRE

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 9. decembra, ob 21. uri bo na sporedu Opera Omnia, il ritorno di Butterfly v izvedbi gledališke skupine Banda Osiris.

GLASBA

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 20. uri (Gallusova dvorana) Big Band RTV Ljubljana, vsakoletni decembrski koncert, tokrat z odličnim nizozemskim trobentačcem Ack van Rooyenom. Vstopnice 700 in 500 SIT. 8.12. ob 18.30 (Gallusova dvorana) Edina ljube-

zen Jakoba Gallusa Krajna - koncert Ljubljanskih madrigalistov. Dirigent: Matjaz Seck. Govornika: Barbara Gracner, Jerner Sugman. Vstopnice 200 SIT.

9.12. ob 19.30 (Gallusova dvorana) koncert pianista Alexisa Weissenberga. Vstopnice 600 in 350 SIT.

Informacije na tel. 222-815, prodaja vstopnic vsak delavnik od 13. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 14. ure.

LJUBLJANSKA STOLNICA

JUTRI: ob 20.00 uri pricetek tradicionalnega ciklusa Božični koncerti v ljubljanskih cerkvah s slavnostnim koncertom, ki se bo pričel s krajšo sonato baročnega skladatelja H. Biberja za osem trobent in timpani. Prireditve pripravlja Društvo za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra. Koncerti se bodo vrstili vsako decembrsko nedeljo in se zaključili 3. januarja v Franciskanski cerkvi.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 19.30 Antologija slovenske glasbe za klavirski trio - Trio Lorenz (ob 35-letnici umetniškega delovanja). V sodelovanju z RTV Slovenija. Vstopnice 200 SIT. : 8. in 9. decembra ob 19.30 uri Revija odraslih ljubljanskih pevskih zborov in vokalnih skupin. Gosta srečanja ženski zbor Rotovz Maribor in moški zbor Trta Zitaru vas.

MAGISTRAT

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 20. uri koncert v poklon Maksu Pirniku, skladatelju in učitelju ob njegovi devetdesetletnici. Nastopil bodo Godalni kvartet Muzika, kontrabasist Zoran Marković, pianist Bojan Gorisek in Moški komorni zbor Zorko Prelovec iz Idrije. Vstopnina je 200 SIT, za študente in dijakke 100 SIT.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

V PRIHODNIH DNEH: 8. t. m. ob 19.30 uri nastop folklornega ansambla Metelica iz Sibirije. Informacije: Klemen Ramovš Management, tel. 061/221-752.

OPERA SNG LJUBLJANA

V PRIHODNIH DNEH: 12. t. m. ob 20. uri bo koncert basista Franca Javornika v okviru Cikla Mojstri pevci, ki ga organizira Festival Ljubljana. Informacije in rezervacije na tel. 061/221-948.

MARIBOR

UNION

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 20. uri nastop folklorne skupine Metelica iz Sibirije. Informacije: Koncertna poslovalnica Maribor, tel. 062/212-297.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 11.30 uri (Velika dvorana) Ljubljanski kvintet trobil - za sole.

Ob 20.00 uri (Velika dvorana) Ljubljanski madrigalisti (za abonma in izven). Dirigent: Matjaz Seck. Program: Gallus, Martin. Informacije, rezervacije in narocila na tel. 065/25-608.

MURSKA SOBOTA

GRAJSKA DVORANA

V PRIHODNIH DNEH: 10. t. m. ob 19. uri koncert Ljubljanskega kvinteta trobil. Nastopili bodo: Tibor Kerenček, trobenta, David Spec, trobenta, Metod Tomac, rog, Ales Snofl, pozavna, in Damjan Jures, tuba.

METLIKA

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 11.30 uri koncert Ljubljanskega kvinteta trobil.

ČRNOMELJ

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 19.00 uri koncert Ljubljanskega kvinteta trobil. Izvajalci: Tibor Kerekes- trobenta, David Spec- trobenta, Metod Tomac- rog, Ales Snofl- pozavna, Damjan Jures- tuba.

BLED

GRAD GRIMSCE

V PRIHODNIH DNEH: ob 19.30 uri koncert Ljubljanskega kvinteta trobil.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

KULTURNI DOM

JUTRI: ob 16. uri V Zborovska revija v organizaciji Zveze cerkvenih pevskih zborov.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

Do 13. decembra bodo na sporedu koncerti posvečeni 300-letnici Tartinijevega in 200-letnici Rossinijevega rojstva.

DANES: ob 11. uri koncert Giuliana Fontanelle (violina) in Monice Bertagnin (klavir). Na programu Tartini in Beethoven.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališca Verdi na Trgu Unità in v Muzeju Revoltella eno uro pred pricetkom koncerta.

GLEDALIŠČE MIELA

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 12. decembra, ob 21. uri v okviru prireditve All frontiers, celovečerni koncert angleškega pevca, pianista in kitarista Petra Hammila.

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 17. decembra, ob 21. uri: koncert dua Kenny Drew in Niels O. Pedersen. Večer organizira Trzaski jazzovski krozek.

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 18. decembra, ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matice - Violina pri Kogoju ter sodobnih. Izvajata Tomaz Lorenz (violina) in Alenka Seck (klavir). Na programu Kogoj, Dallapiccola in Britten.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopila bo skupina L'Homme Armé.

NAPOVEDUJEMO: 25. januarja 1993 koncert Francesca De Gregorija; 26. in 28. marca musical My fair lady s Sandrom Massiminiem; 29. in 30. aprila koncert Giorgia Gaberja.

MILJE

GLEDALIŠČE VERDI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 22. uri celovečerni koncert angleške rock skupine K-Creative. Po koncertu se bo zabava nadaljevala s plesom.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 9. decembra, koncert Stanislava Bunina, ki je bil napovedan za 27.11. Na sporedu Bach, Schumann in Chopin.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 - Koncert I - Praska operna gala;

Koroski simfonični orkester pod vodstvom Ivana Parika. Ponovitev jutri ob isti uri.

R. PRIREDITVE

LJUBLJANA

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 21. uri bo Večer tibetanske kulture - predstavitev raznih sol tibetanskega budizma.

8. t. m. ob 22. uri bo Povolični benefit balkantanz. V najboljši tradiciji decembrskih balkan partijev v Klubu K4. Dobicek večera in honorar DJ-jev bo namenjen fondu za nabavo solskih potrebnin za mlade begunce. Informacije na tel. 061/113-282.

KAPELICA—GALERIJA K4

JUTRI: pricetek Dnevov gay in lezbicnega filma. Projekcije bodo ob 19.00 in 21.00 uri. Prireditve bo potekala do 13. decembra. Informacije na tel. 061/113-282.

KULTURNICA VALENTIN VODNIK

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 20.00 uri, v okviru Včerov v Vodnikovi domačiji, predavanje z diaprozitivni Egipt- Tutankamon. Program bo vodil prof. Frelih Marko. cena vstopnice 250 SIT. Informacije na tel. 061/558-973.

FILOZOFSKA FAKULTETA

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 19.00 uri, v okviru humanističnega simpozija, predavanje Nede Pagon iz zgodovine imaginic 18. stoletja. Vstopnine ni.

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 11.00 uri (dvorana Valzor IV) predstavitev knjige Staneta Klemenca: Gore. Predstavitev fotomonoografije bosta vodila Tone Frelih in Tone Skarja.

KINO DVOR

V PRIHODNIH DNEH: 10. decembra okrogla miza in filmska predstava v organizaciji Ljubljanske skupine Amnesty International. Okrogla miza bo organizirana na temo kršitev človekovih pravic stateselcev v Ameriki. S to pririditvijo se slovenska Amnesty International vključuje v mednarodno kampanjo Amnesty International, ki poteka od oktobra letos pod naslovom 500 let pozneje.

KRANJ

FOTOKLUB JANEZ PUHAR

V PRIHODNIH DNEH: 9. decembra ob 18.30 uri podelitev nagrad in projekcija izbranih diaprozitivov natečaja na temo o naravi in na prostoto temo.

Furlanija-Juljska krajina

GORICA

DIJASKI DOM

Zveza slovenskih kulturnih društev prireja v nedeljo, 13. t. m. deželni seminar o ljubiteljski kulturi. Na seminarju se bodo srečali vsi predstavniki naših kulturnih društev in skupin, da bi prosto spregovorili o zahtevah in potrebah, o smernicah in izbirah na področju ljubiteljske kulture.

Koroška

HODIŠE

Podniško naselje v Plešerki ob Habnerskem jezru

JUTRI: Nacionalno valovanje. Kam plavajo pisatelj? Srečanje pisateljev narodnostnih skupnosti v organizaciji Slovenske prosvetne zveze.

CELOVEC

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 14.30 uri Gregor Strniša: Samorog, gostovanje Drame SNG iz Ljubljane.

ZA NAJMLAJŠE

LJUBLJANA

OPERA SNG

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m.: ob 15. uri Sneguljica - balet vaših sanj. Ponovitev predstave, ki ste jo dolgo čakali. Predstava traja 1 uro. Informacije na tel. 061/331-950 med 9. in 11. uro.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 20.00 uri premiera lutkovne igrice Hudci in pastir. Igro je napisal in režiral Jan Zakonjšek, po motivih slovenske ljudske pravljice. Gledališka blagajna je odprta v sredo, četrtek in petek in uro pred predstavo. Informacije na tel. 061/314-795.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 10.00 in 16.00 uri otroška igrice s prihodom Miklavža: Medvedek na obisku.

Cena vstopnice za otroke od 150 do 200 SIT, za odrasle od 200 do 300 SIT. Vstopnice so že na volje pri gled. blagajni med 17. in 19. uro, pa dve uri pred predstavo. Tel. 061/312-860.

VITESSKA DVORANA KRIZANK

JUTRI: ob 16.00 in 18.00 uri Trnuljica - lutkovna predstava z obiskom Miklavža. Nastop gledališca Jaz in ti. Cena vstopnice je 250 SIT. Informacije in rezervacije na tel. 061/226-544.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 10. decembra, ob 17. uri premiera pravljice La scarpeta di Visnù v izvedbi gledališke skupine osnovne sole z italijanskim ucnim jezikom.

MURSKA SOBOTA

GRAJSKA DVORANA

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 17. uri Oh, te princeze (za popoldanski abonma), gostuje Lutkovno gledališče iz Ljubljane.

8. t. m. ob 17. uri (izven) Oh, te princeze. Gostuje Lutkovno gledališče iz Ljubljane. ZKO obvesča abonente, da je se zmeraj možen vpis lutkovnega abonmaja in sicer 7. in 8. decembra od 16. ure v grajski kapelici.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE CRISTALLO

JUTRI: ob 11. uri »Povem ti pravljico«. Na sporedu bo Andersenova pravljica L'accharino magico (Vzignalnik) v izvedbi gledališke skupine Archivolt iz Genove. Primavera. Vstopnice pri blagajni gledališca Cristallo pol ure pred pricetkom predstave.

Koroška

ŠKOCIJAN

DVORANA KASSL

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 19. uri premiera ekološke pravljicne igre Vike Grobovsek Do tiste zvezice, tam je moje. Izvajata Mladinska gledališka skupina Škofjan.

RAZSTAVE

LJUBLJANA

PIONIRSKA KNJIZNICA OTON ZUPANCIC

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 11.00 uri otvoritev razstave Vse je ostalo v Bosni. Na razstavi bodo predstavljena likovna in literarna dela bosanskih otrok iz zbirnih centrov v Sloveniji. Razstavljena dela so rezultat natečaja, ki ga je razpisalo Društvo za razvijanje preventivnega in prostovoljnega dela. Razstava bo na ogled do 19. decembra.

KUD FRANCE PREŠEREN

V PRIHODNIH DNEH: 8. decembra ob 20.00 uri bo otvoritev razstave paravanov in svetil Petra Lovrina. Razstavo si boste lahko ogledali do 19. decembra, vsak dan, razen v ponedeljek in nedeljo, od 15.00 do 24.00 ure.

JAKOPICEVA GALERIJA

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 7. t. m., ob 13.00 uri otvoritev razstave arhitekta Tomaza Velene. Razstava, ki je nastala v sodelovanju med Ahitekturnim muzejem in FAAG-solo za arhitekturo, si boste lahko ogledali do 31. decembra.

NARODNA GALERIJA

Do 31. decembra je odprta razstava Metamorfoze. Razstava otroških glinastih kipcev, ki so nastali po vzgledu gotoske plastike iz stalne zbirke Narodne galerije. Galerija je odprta od torika do sobote ob 10. do 18., v nedeljo pa od 10. do 13. ure. Vstopnina je 100 SIT, za študente, dijakke in upokojenke 60 SIT, za učence v skupinah pa 30 SIT. Informacije: tel. 061/219-716.

MODERNA GALERIJA

V spodnjih prostorih galerije je odprta razstava Studentske grafike iz zbirke Akademije za likovno umetnost. Izbor obsega grafične liste slusateljev Akademije v letih 1966 in 1972.

MALA GALERIJA

Do 13. decembra je odprta razstava slikarja Mitje Tuska. Galerija je odprta od torika do sobote med 10. in 18. uro, ter v nedeljo med 10. in 13. uro. Vstopnine ni. Tel. 061/214-106.

GALERIJA LABIRINT

Do 22. t. m. so na ogled dela trzaskega slikarja Avgusta Cernigoja. Odprta vsak dan, razen ob nedeljah, od 10. do 19. ure.

GALERIJA TIVOLI - MEDNARODNI GRAFICNI LIKOVNI CENTER

Do 12. decembra je na ogled razstava slik in instalacij korejske umetnice. Baik Soon-Shil. Galerija je odprta od torika do sobote med 10. in 16. uro, v nedeljo med 10. in 13. uro. Vstopnina je 40 SIT, za študente in upokojenke 20 SIT. Tel. 061/225-632.

CANKARJEV DOM

V galeriji CD bo do 12. decembra na ogled razstava slik seulskega slikarja Cho-Boo-Sooa. Odprto od 12. do 20. ure, v nedeljo od 10. do 18. ure. Vstopnina 100 SIT, študentje in dijaki 50 SIT. Tel. 061/158-121.

Goče, akvarij življenja

Najlepša vas na svetu je tudi vas prijaznih ljudi — V njej je več vinskih kleti kot hišnih števil — Pogovor z domačini

Med Podnanosom in Vipavo se cesta odcepi proti Gocam. Vas leži na položnem hrbtu vrhov, ki dele Vipavsko dolino od Braniške doline. Vasica vas bo v trenutku prevzela in z vso svojo slikovitostjo pahnila v zgodovino svoje ga jutra. Namreč Goče so že okrog leta 1000 omenjene kot rimska naselbina, v letih okrog 1300 pa so zapisane v cerkvenih knjigah.

Goče so bile nekoc mesto, tako pač govore ustni viri, zdaj so vas, ki ima okoli 230 prebivalcev in 87 hišnih števil. Imajo krajevno skupnost, župnijski urad in cerkev sv. Andreja, stiri letno osnovno solo, likovno galerijo in tisto, kar je največ, med ljudmi živi patina casa, na katerega pozabljamo oziroma ga vidimo samo se na fotografijah. Zakaj akvarij življenja? Predvsem ker so Goče vas ekološkega sklada, ki prikazuje prebivalce in vse, kar imajo, v obliki nekakšnega proteusa. Če zapišemo, da imamo Vipavski Kriz, bi za Goče lahko trdili, da so Vipavska Zvezda. Natanko nad vasjo se prva prikaže večernica, ki je zacetek večerne svetlobe. V Gocah je toliko svetlobe

ko tudi teme, je nekakšno enakonočje sveta. Kajti kraj ima več vinskih kleti, kot pa je hišnih števil. V kletih hranijo vrhunska vina. Naj omenimo samo stare sorte pinelo, zelen, pikolit...

Da so Goče živele pred Veneti in da so kraj sonca, moči, ljubezni, življenja in radoživosti, smo se prepricali v pogovoru z domačinom, samostojno kulturno delavko Boženko Lasič. V njej je zagnanost in pokončnost Slovenke, ko govori o narodu, ki se je vedno upiral na tem delčku planeta Zemlja in vsem dokazoval ter dokazal, da ga nihče ne more pregnati v drug, se bolj surov svet.

Med kongresom oblikovalcev v Ljubljani ICSID, so svetovno priznani oblikovalci pritrjevali, da so Goče najlepša vas na svetu. Kaj pravite vi o tem?

»Ti gospodje in gospe niso povedali nič novega. Mi domačini se zavedamo lepote in bogastva kraja, v katerem živimo. Močna vas Goče se je v letih okrog 1600 ze zacela siriti. Sistematično se je širila v obliki andrejevega kriza, zgolj zaradi figurlike. Kajti tu ni bilo ideologije, ki bi prepre-

cevala življenje in prepod vasi. Goče so bile namreč protestantska vas. In se danes se marsikaj čuti kot nekaj prepovedanega ali celo izobčenega. Vendar svet in življenje sta dvoje nasprotij, ki vedno neke najdeti skupni imenovalci sobivanja.«

Iz Goč so že po prvi svetovni vojni moze odhajali na delo v Ameriko, nekateri so

hodili v bližnjo Italijo. Zene in otroci so ostali doma. Kakšno je bilo življenje takrat?

»Po ustnih virih in zapisih, ki jih imam, so bile Gočanke tiste zene, ki niso nikoli dovoljevale, da bi hiša propadla ali prišla v roke drugemu gospodarju. Če je bilo pri hiši deset otrok, se je mati neprenehoma zavzemala in spodbujala vse, da so

ostali tam, kjer so pogostje njihove korenine. Velika ženska navezanost na prednike je že od nekdaj sevala v tem kraju in ni naključje, da je na enem izmed hišnih vhodov v Gocah namesto znaka IHS znak IHM, M kot Marija.

Nasprotno pa je bilo po moški liniji. Tistemu, ki mu pač ni slo vse od rok, se je odločil in prodal imetje ter odšel v drug kraj. Naj omenim, da smo v nekaj letih izgubili kar dvanajst fantov. Preprosto so odšli v druge kraje, k svojim dekletom in ženam. Vendar jih nekaj le ostaja doma. V Gocah imamo najmlajše, ki so stari nekaj več kot leto dni, in najstarejše vascane, ki jih imajo čez 95 let.«

Kaj pa sonce in ljubezen?

»Sonce je dar, ki nas Vipavce razveseljuje celo leto. Vendar se mi vinogradniki, tudi sama imam vinograd, najbolj veselimo casa pred martinovanjem, ko je trgatav; tedaj vidimo, kaj smo pridelali, in razmislimo, kakšno bo vino. To so nenehna vprašanja in zgodbe o nas samih. Jesen je bolj dobra kot slaba. Prinaša nam novo življenje, sočasno pa delamo obratno skozi letne case. Grozdje in

Domačin Jože Živic pri zganjekuhi

Obe fotografiji: Loni Kos

njegovo nadaljevanje v kakovostno vino je prehod narave iz enega dela v drugi, ki mu preprosto rečem življenje. To je najlepše obdobje. Čeprav je jesen, je za nas ze kar pomlad.«

Ulice v Gocah so ozke, naselje je strnjeno v enotni ritem dihanja, ki je prepredeno z nenehnim iskanjem tistega, kar je nekoc bilo, in med nemirom, ki je v mestih in krajih brez duše in nemira srca. Goče utripajo z nemirom srca. Nemir je cutiti v topli tišini, ko ti govorita in prisepetavata rahel vetr in samotna senca prastarih hiš, ki lega cez kamen. Kamen, ki je živ in govori, varuje kraj, ljudi, jih spominja na svoje rodove in premisljuje o mnogem. Ravno tako je premisljeval domacin Jože Živic, ko smo ga zmotili pri zganjekuhi.

»Danes kar gre. Spominjam pa se let 1930 do 1935, ko je oče nenehno

hodil v Nanos in podiral drevesa; da je lahko odplacel davke, ki so nam jih naložili Italijani. Sam sem hodil na trg v Vipavo in prodal vino. Nekega dne, ko oče niso placali davkov, se nam je zgodilo, da so nam italijanski finančarji zapecatili klet. Oče so rekli, da njim ne bo nihče pecatil vinske kleti. Vzeli so nož, prerezali pecatno vrstico, in klet je bila odprta. Taksni smo Gočani. Nikomur se nismo dali, niti predali. Moj prednik, sam sem pri svojih dvainšedemdesetih letih ze peti rod v Gocah, je dobil naslov, von Živic. Po listino je sel na Dunaj. To je bilo v casu Marije Terezije, takrat smo bili se dežela Kranjska.«

Oci Jožeta Živica so modre, kot je modro nebo nad Gocami, in malček zelene, kot je zelena vsa Vipavska dolina, pa vseeno, ob katerem letnem casu jo

opazujete. Pravijo celo, da imajo Goče pozitivno sevanje, ki prihaja iz zemlje. Zemlja je vinorodni flis, ki mu domačini pravijo maslni soudan; ko jo preorjejo, se sveti v masno modri barvi, to je barva dobre rodnosti zemlje.

Med potjo po ulicah je ob vhodu v hiso stara pec za peko kruha. Stefka Vovk je pekla stiri orehove potice. »Krst bomo imeli v vasi. Pec je velika, in sem spekla se šest hlebccev kruha.« Za Stefko pravijo, da je prava mojstrica za peko potic in kruha. V Gocah je bilo letos toliko orehov, kot ze dolgo ne.

Se marsikaj se je v Gocah zgodilo v letosnjem letu. Zvrstilo se je veliko dogodkov, ki nosijo patino casa. Goče so tih kraj, nekakšno faraono vo oko nad Vipavsko dolino. So kraj, ki diha v akvariju odmaknjene življenja, pa vendar tuzemskega.

Goška domačija

RECEPT

Gobji zrezki

SESTAVINE:

800 g jurčkov, lisičk, 2 večji čebuli, šopek peteršilja, 100 g masla, 2 zemlji, 2 krompirja, 2 jajci, sol, poper, sardelna pasta, soljina omaka, jajce, moka in drobtinice za paniranje, maslo za pečenje
CAS PRIPRAVE: 30-40 minut

Sveze jurčke in lisičke dobro očistimo in grobo narežemo. Dve veliki čebuli zrežemo na kocke in drobno sesekljamo veliko peteršilja. Cebulo, peteršilj in gobe dušimo na maslu v ponvi. Tik preden se gobe prično peči, dodamo dve namočeni in dobro ožeti zemlji brez skorje in vse skupaj se krajši cas dušimo. Zmes, ki ji dodamo se kuhan krompir, dobro zmeljemo. Nato jo dobro premešamo in ji ohlajeni dodamo se jajce. Če je premeška, lahko dodamo se zemeljne drobtine. Zacinimo s sardelno pasto in z nekaj kapljicami soljne omake, posolimo in popopravimo se na koncu. Iz mase oblikujemo ne pretanke zrezke, jih povajamo v moki, stepenem jajcu in drobtinah ter na maslu lepo rjavo zapečemo.

(Slavko Adamlje)

ZELENI RECEPT

Zelenina juha s koromačem

SESTAVINE:

250 g zelene z listi, 1 glavica koromača, 3 žlice sončničnega olja ali masla, italijanska kumina, koriander, 2 žlici cele moke, 1,5 l vode, lovorov list, 1 žlica koromačevih lističev, sol

Zeleno narežemo na kocke, njene in koromačeve lističe pa nasekljamo. Za juho jih potrebujemo eno žlico, drugo pa posušimo in shranimo. Italijansko kumino in koriander minuto prazimo na olju, dodamo zeleno in narezan koromač in dušimo tri minute, nato primešamo moko. Medtem segrejemo vodo in strešemo vanjo popraženo zeleno s koromačem, dodamo lovorov list, solimo in kuhamo se tri minute; zelena in koromač naj ostaneta cvrsta. Na koncu potresemo po juhi nasekljane zelenine in koromačeve lističe.

Juho lahko pripravimo tudi brez koromača, del vode pa lahko zamenjamo z mlekom.

(Neva Miklavčič Predan)

MALE ŽIVALI

Zaščitna cepljenja

DR. JOŽE VIDIC

Pri psih in mackah poznamo vrsto obolenj, ki jih je potrebno preprečevati s preventivnimi cepljenji. Gre predvsem za virusna obolenja, ki se po navadi zelo hitro prenašajo z živali na žival. Posledice so največkrat zelo hude in se lahko končajo s poginom.

Edina učinkovita zaščita je cepljenje zdravih živali, s čimer si te pridobijo naravno odpornost. Cepljenje moramo ponavljati vsako leto. Mlade pse in macke moramo cepiti prvič med 7. in 9. tednom starosti, vakcinacijo pa ponovimo po petih tednih. Ker sta trenutno v Sloveniji precej razširjeni pasja kuga in parvoviroza, priporočamo se cepljenje psov okrog petega meseca starosti.

Pse moramo nujno cepiti proti pasji kugi, kužnemu vnetju jeter, leptospirozi in parvovirozi, vsakoletno cepljenje proti pasji steklini pa predpisuje tudi zakon. Proti tej bolezni, ki je nevarna tudi

za človeka, morajo biti cepljeni vsi več kot štiri mesece stari psi.

Macke moramo vakcinirati proti macji kugi, proti kužnemu kaslju in proti levkozi. Za macke ni predpisano obvezno cepljenje proti steklini, je pa zelo priporočljivo.

Sodobne vakcine so za živali navadno neškodljive, reakcije nanje se pojavljajo le izjemoma.

Glavne kužne bolezni

Pasja kuga je zelo nevarna nalezljiva virusna bolezen in napada zlasti pse med 3. in 5. mesecem starosti, pred njo pa niso varne tudi odrasle živali. Bolni pes zgubi apetit, postane otožen, driskav, ima povišano telesno temperaturo, iz oči in nosu pa se mu začne cediti prozorna tekočina, ki se kasneje zagnoji. Virusi lahko prizadenejo prebavila, pljuca, kožo ali pa živčni sistem. Živčna oblika pasje kuge je neozdravljiva.

Parvoviroza ali **hemoragični gastroenteritis** je najpogostejša

nalezljiva bolezen psov v Sloveniji. Značilno je, da živali zanjo zbolijo kar naenkrat, bolezen ima tudi nadvse hiter potek. Mladi psi pogosto poginejo že 48 ur po začetku obolenja. Tipična za to bolezen sta bruhanje in krvava griza. Vzrok pogina je ponavadi izsušitev organizma - dehidracija. Poleg prizadetosti črevesja lahko pride zaradi virusov tudi do akutnega vnetja srčne mišice. Posledica tega je nagla smrt mladičev že kmalu po rojstvu.

Macja kuga je kužno in pogosto smrtno nevarno obolenje mack. Znaki zanjo so bruhanje, driska ter spremenjena krvna slika. Potek bolezni je navadno tako hiter, da lastniki pogin pripisujejo zastrupitvam.

Kužni kaselj mack povzroča virus. Pri mackah pride do vnetja nosu in sapnika, žival se slini, kašlja, kihava, odklanja hrano in postane otožna. Brez veterinarske pomoči se bolezen pogosto konča

AVTOMOBILIZEM

Fiat prihaja

MARKO LENASSI

Minili so casi, ko se je po Sloveniji vozilo največ fiatovih avtomobilov, vključno z Zastavinimi »ficki«. Potem se je »bum« fiat kar nekoliko polegel. Fiate 1.300 so zamenjale zastave 101 in kasneje yugi, po zatonu fickov pa so se pojavili poljski fiati 126 (priljubljene »bolhe«), teh pa je med fiati na naših cestah se vedno največ.

Ker so pri Crveni zastavi s Fiatom dobro sodelovali, se Italijani posebej za Slovenijo niso zanimali, saj imamo dve tovarni avtomobilov (Revoz in Cimos), zelo radi pa smo se vozili tudi v golfih, ki so v zadnjih letih prihajali iz sarajevske tovarne TAS in bili zato dokaj poceni, saj zanje ni bilo treba placovati carine.

Od vseh fiatovih tovarn (poleg znamke Fiat se Lancia in Alfa) so se pri nas v zadnjem casu se najboljše prodajale alfe. Verjetno je kupcem vseč prav družinsko-sportni značaj alf. Lancio pa je bilo pri nas skoraj nemogoče kupiti, saj ni bilo uradnega in pooblaščenih servisov, tako da so imeli tisti redki, ki so si lancio le umislili, veliko težav s servisiranjem.

Vse to se pozna tudi na ljubljanskem avtomobilskem sejmu. Fiatov je malo (seveda mednje ne šteje zastava 101 in yuga). Cene za fiato so relativno ugodne, saj je potrebno za lepo ohranjene ena 45, letnik

1985 odsteti 6.600 mark. Fiat 127 (za tega vas večina niti ne ve, kako izgleda), letnik 77 je stal 2.300, fiat 128 pa le 2.100 mark, vendar je bil letnik 76. Za ritma, letnik 82 pa je bilo potrebno placati 3.500 mark. Najdražji fiat na sejmu je bila skoraj nova tempra. Zanj je bilo potrebno odsteti 23.200 mark. Uno 60 S, star tri leta pa je stal 10.500 mark. Tudi alf ni bilo veliko, kar me je kar malo presenetilo. Tako je bilo treba na primer za alfo 33, letnik 85 odsteti 8.000, za dobro ohranjeno giulieto (predhodnico alfe 75 in alfe 155), letnik 83 pa 6.500 mark.

Tako kot na cestah je bilo tudi na sejmu na ogled največ »bolhic«, vendar je bilo zanimanja zanje bolj malo. Lastniki pa so jih tudi zelo različno cenili. Najcenejša, ki sem jo na sejmu videl,

je stala 1.000, najdražja pa kar 2.300 mark.

Obiskali smo tudi nekaj trgovin z rabljenimi avtomobili v Italiji. Tu je položaj popolnoma drugačen. Po Italiji se vozi največ fiatov, zato so avtomobili tujih znamk v trgovinah s stariimi avtomobili redki. Čeprav bi pričakovali, da bodo cene starih fiatov v Italiji ugodne, ni tako. Pa ne zaradi cen. Vsi avtomobili so namreč skoraj novi (najstarejši, ki sem ga videl, je bila alfa 33, letnik 86) in zaradi tega tudi sorazmerno dragi. Tako je potrebno za una 45, letnik 87 odsteti 4,8 milijona lir, leto mlajša lancia Y10 pa je v Trstu stala kar 7,5 milijona lir.

Tudi fiatova panda (tudi panda je tako kot Y10 majhen mestni avtomobil) ni bila prav poceni, saj je stala 6,9 milijona lir, bila pa je letnik 89. Tipo letnik 89

je stal 9,8 milijona, najdražji od vseh avtomobilov, ki sem jih videl, pa je bila lancia thema 16v turbo, ki je pri sosedih zelo cenjen avtomobil. Zanj je bilo treba odsteti kar 27 milijonov lir. Če to preračunate v marke, vidite, da tudi v Italiji avtomobili iz Fiatove hiše niso prav poceni. Ko k ceni pristujete se carinske dajatve (kar je cesarjevo, je pac cesarjevo) in težave z uvozom, lahko hitro izračunate, da se splaca malo počakati in najti pravi fiat na ljubljanskem sejmu ali kupiti avto prek oglasa v casopisu.

Težav s fiati in lanciami bo pri nas vse manj, saj smo končno dobili uradnega uvoznika za te avtomobile.

Zanimivo pa je, da smo edina država na svetu, ki je imela prej uradnega zastopnika za Ferarria kot za Fiat.

JUTRI

6. decembra

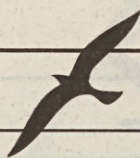
Jutri nam bo Miklavz prinesel med drugim tudi nov slovenski parlament in predsednika države.

Toda odrasli bodo, drugače kot otroci, se nekaj casa (recimo do uradnih rezultatov) na trnih. Ko bodo otroci ze veselo mlaskali, odpirali vrečke in zavoje ter se veselili novih igrac, bodo starejši sele spuščali svoje listice v kartonaste skatle. In pravzaprav je kruto, da se jim niti sanjalo ne bo, kaj so si za darilo pripravili, čeprav so bili zraven. V teh skatlah, lepo zalepljenih in zapecatenih, bo skrit usoda nam vsem drage Slovenije za cela stiri leta.

Kar nekaj dni bo treba počakati, da bo jasno, ali smo imeli srečno roko.

Kakor koli se bo obrnilo, to, da so nasi vrli politiki prepustili v teh viharjih casih odločitev tudi Miklavžu, niti ni tako narobe. Znana je legenda o tem, da je ta svetnik rešil momarje iz viharja, obudil tri umorjene dijake in obdaril z doto tri uboga dekleta. Kar primerno za ta čas. Ne nazadnje je upoštevan zaščitnik popotnikov in colnarjev.

Da mirno plavala bi naša barka ...

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

08.00	Radovedni Tacek: Zoga
08.15	Loncek, kuhaj: Hladna sadna rizota
08.30	Oscar Junior: Boter Dolgas, 9/11 del ceske nanizanke
08.35	Utonilo je sonce: Ne jokaj, Mihi, 4/6 del slovenske mladinske nadaljevanke
09.15	Klub klobuk, ponovitev
11.10	Zgodbe iz skoličke, ponovitev
12.00	Poročila
15.25	Ostrzkove prigode, 5/6 del italijanske nadaljevanke, VPS 1535
16.15	Novosti zalozb: Od obzorja do obzorja
16.25	Marijana, 5/13 del francoske risane serije, VPS 1625
17.00	TV dnevnik I
17.10	Dober tek, Kuharski nasveti Paula Bocuseja, 13/22
17.35	Alpe-Donava-Jadran
18.35	Da ne bi bolelo: Kako ravnamo z zdravlili
19.30	TV dnevnik II, vreme, sport, Utrip
20.10	O praznikih, 1. oddaja: Sveti Miklavž
20.15	Ona in On
21.35	Hilton, Bangkok, 5/6 del avstralske nad., VPS 2135
22.20	TV dnevnik III, vreme, sport, VPS 2220
22.50	Popolna tujca, 7/28 del ameriške humoristične nanizanke, VPS 2250
23.20	Zastrupitve v Blackheathu, 3., zadnji del angleške nadaljevanke, VPS 2320
00.15	Modra svetloba, ameriški film, VPS 0010

SLOVENIJA 2

14.10	Video strani
14.20	Tok tok, ponovitev
16.15	Sova, ponovitev: Bagdad Café, 8/15 del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Zastrupitve v Blackheathu, 2/3 del angleške nadaljevanke
17.40	Poglej in zadeni
18.25	Domaci ansambl: Kvintet Gorenjci in Miha Dovžan
18.55	Cirkuski festival v Monte Carlu, 2. del zabavne oddaje
19.30	TV dnevnik ORF
20.00	G. Puccini: Tosca, posnetek iz Rima
21.55	Ko sem zadnjikrat videl Pariz, ameriški film
23.50	Video strani

KANAL A

10.30	Ris, risanke in spoti
11.00	Kosarka: Slovenija-Italija, posnetek
12.20	Rally DHL-Hertz, posnetek
20.15	Dnevno informativni program
20.32	Verdi, 9. del italijanske nadaljevanke
21.20	Intervju
21.50	Podobe iz New Yorka
22.07	Dnevno informativni program
22.20	Poročila v angleščini: Deutsches Welle
22.40	BMX: Tone in Simon Stojko
00.30	Astroloska napoved
00.50	Erotična uspavanka
01.00	MCM

KOPER

18.00	Globus
-------	--------

RAI 1

6.00	Variete: Telethon (vodita Daniele Piombi, M.T. Ruta)
11.50	Il mercato del sabato
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Rubrika: Check up
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Poldanski Telethon, vmes (14.45) sportna sobota, avtomobilizem, IP v odbojki
16.50	Disney club
18.00	Vesti in lota
18.15	Variete: Telethon
19.25	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme in dnevnik
20.25	Sportne vesti
20.40	Variete: Scommettiamo che?
23.00	Nočni dnevnik
23.15	Variete: Telethon Gran Finale (vodita Piero Badaloni, Elisabetta Gardini), vmes (24.00) dnevnik in vreme
2.00	Film: Indagine a Chinatown (krim., 1982, r. Wim Wenders)

RAI 2

6.10	Metropolitan Police
7.00	Aktualno: Mattina 2, vmes (8.00, 9.00, 9.40) kratke vesti
9.45	SP v smučanju
11.00	Nan.: Lassie
12.00	Aktualno: Scrupoli
13.00	Dnevnik
13.20	Dribbling in vreme
13.55	Sto ključev za Evropo
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Zanimivosti o filmu Dov'eri quella notte?
16.05	Izzrebanje lota
16.10	TGS Parquet, vmes IP v odbojki, 17.45 kosarka, nato Hunter
19.35	Vreme in dnevnik
20.15	Sportne vesti
20.30	Film: Rischio assoluto (krim., ZDA 1990)
22.05	Nan.: L'ispettore Sarti
23.15	Dnevnik in vreme
23.30	Aktualno: Senza scrupoli (vod. E. Sampò)

RAI 3

6.30	V kioskih in Drobci
11.15	Koncert RAI 3
12.00	Film: L'avventura di Mister Bliss (kom., 35)
13.25	Dok.: Pred 20 leti
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Okolje Italija
15.15	Samo za sport
18.00	Sportni tehnik: Scusatelo l'anticipo, vmes SP v smučanju
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Deželne vesti
19.45	Video box
20.30	Nan.: Perry Mason - Per un attimo amore
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Harem
23.45	Resnične zgodbe
0.40	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.30	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.00 dalje vsakih 30 min. vesti
10.00	Nad.: Marcellina, 10.30 Ines, Celeste
11.25	Variete: A casa nostra
11.40	Kratke vesti
13.00	Nad.: Sentieri
13.30	TG 4 vesti
14.00	Variete: A casa nostra
14.30	Nad.: Sentieri
15.10	Variete: Buon pomeriggio
15.15	Rubrika o lepoti
15.45	Nad.: Amanda, Febbre d'amore
17.30	TG 4 vesti
17.40	Aktualno: Lui, lei l'altro (vod. M. Balestri)
18.00	Kviz: La cena è servita
19.00	TG 4 vesti
19.35	Nad.: La signora in rosa, 20.30 Cristal
22.30	Parlamento in
23.15	TG 4 nočne vesti
23.30	Film: Che fine ha fatto Baby Jane? (dram., ZDA 1962)

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.30	Nan.: Casa Keaton
9.10	Aktualno: Sabato 5, Nosolomoda, Antepima
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Kviz: Lingo
13.55	Aktualno: Arca di Noè
14.30	Aktualno: Forum, 15.00 Amici
16.00	Otroski variete: Topo Gigio in risanke
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: Paperissima (vod. Ezio Greggio)
22.30	Nan.: Casa dolce casa
23.00	Proza: Le balene restino sedute (i. Alessandro Bergonzoni), vmes (24.00) nočni dnevnik
1.30	Striscia la notizia

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Nan.: Lepotica in zver
14.00	Otroski variete
16.00	Variete: Unomania
16.05	Glasba: TopVenti
16.35	Variete: E' pericoloso sport
16.50	Aktualno: A tutto volume
17.25	Variete: Mitico
17.50	Film, vmes Studio sport
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: Sotto il vestito niente (krim., It. 1988)
22.30	Film: La vergine, i, toro e il capricorno (kom., It. 1977)
0.15	Odprti studio in sport

TMC

8.30	Nan.: Batman
9.00	Rubrika: Snežni planet (pon.)
9.45	Nan.: Get Smart
10.15	Risanke
10.50	SP v smučanju: moski superveleslalom
12.15	Rubrika o motorjih
13.00	Sport Show, vmes kosarka NBA, 16.30
13.30	tenis: Shoot Out
18.50	Gamesmaster
19.25	Vremenska rapoved
19.30	Vesti: TMC News
19.55	Nan.: Maguy - La crisi cardiaca
20.30	SP v smučanju: ženski slalom
21.30	Film: Una pillola per due (kom., 1990, r. G. Wiseman, i. Guy Marchand)
22.25	Glasba: Viaggio al centro della musica (Anna Oxa)
23.45	Film: Il clan dei Barker (dram., ZDA 1970, r. Roger Corman, i. Shelley Winters, Robert De Niro)
1.25	Aktualno: CNN News

ITALIA 7

7.30	Risanke
11.15	Gremo v kino
11.30	Nad.: Aspettando il domani
12.00	Glasba in show
12.30	Borsaffari
13.10	Nan.: I Campbell
13.40	Aktualno: USA Today
14.00	Nad.: Aspettando il domani, il tempo della nostra vita
15.15	Otroski programi
17.20	Risanke
16.45	Dok.: Ciovek in zemlja
17.15	Sette in allegria
19.00	Nan.: I Cambelli, 19.30 Diamonds
20.30	Film: Una spada per l'impero (pust., It. 1964, i. Lang Jeffries)
22.15	Nan.: Mike Hammer
23.30	Film: Attento sicario

TELEFRIULI

15.00	Rubrika: Parliamone
16.55	Kratke vesti
17.00	Dok.: Zgodovina ZDA
17.30	Rubrika: Mavrica
18.00	Cinquestelle
19.00	Vecerne vesti
19.30	Posebni TG
20.15	Udine economia
20.30	Glasbeni teden
22.00	Nan.: Anna e il suo re
22.30	Nočne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Rayanovi
13.20	Zdravniki s krili, avstralska nadaljevanke
14.10	Večno morje, ameriški vojni film; igrajo: Sterling Hayden, Alexis Smith in drugi
15.55	G. Verdi: Traviata, ponovitev
18.00	Globus
19.00	TV dnevnik
19.25	Verska oddaja
19.35	Zdravniki s krili, avstralska nadaljevanke
20.30	Sinovi in ljubimci, angleška drama; igrajo: Dean Stockwell, Trevor Howard in drugi
22.05	TV dnevnik
22.10	Stanje stvari, oddaja o kulturi
22.05	TV dnevnik
22.50	Stanje stvari, oddaja o kulturi
23.10	Večno morje, ponovitev ameriškega filma
0.40	Horoskop

ORF Avstrija 1

6.00	Textvision
9.00	Cas v sliki
9.05	Roseanne
9.30	Zveneca Avstrija
10.30	Dolgo vroče poletje, ameriški film
12.30	Hello Austria, Hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.35	Vzela sem direktorja, avstrijski film, 1959
15.30	Otroski program
15.35	Risanke
17.00	Mini čas v sliki
17.10	Erikov kaos
18.00	Cas v sliki
18.30	Grad ob Vrbskem jezeru: Tajlandska avantura
20.00	Sport
20.15	Razumete salo?
21.45	Zlata dekleta: Nikar strahu pred strahom
22.20	Bay Cove, am. film
23.55	Cas v sliki
00.00	Pravica Johnnija Coola, ameriški film

ORF Avstrija 2

9.25	Kraljčin prijatelj
11.00	Francoščina
11.30	Rusčina
12.55	Sport
13.50	1000 mojstrovini
14.05	Občutim druge planete
15.30	Adventne pesmi
16.00	Poročila iz parlamenta
17.00	Ljuba družina
17.45	Zivali iscejo dom
18.00	Nogomet
19.00	Avstrija danes
20.00	Kultura
20.15	Smrt v Benetkah, it. - fr. film
22.20	Cas v sliki
00.55	Tom Waits-Dan na Dunaju
01.15	Koncert skupine Queen

Hrvaška 1

9.00	Dobro jutro
10.30	Kaj se mi dogaja, 4/7 del
11.30	Gospodičnaa Jelica, ponovitev
12.00	Poročila
12.05	Moc in slava, ponovitev 4. dela sportne dokumentarne serije
12.35	Alo, alo, ponovitev 9. dela humoristične nanizanke
13.15	Slika na sliko, ponovitev
15.15	Beverly Hills, 90210, ponovitev 9. dela
16.00	Poročila
16.10	Oddaja narodne glasbe
16.40	Saljivi hišni video
17.05	Blufanci, 11/13 del
18.00	Poročila
18.20	Santa Barbara, 267. del ameriške nadaljevanke
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.20	V plamenih Nikaragve, ameriški film
22.35	Dnevnik II
23.00	Slika na sliko
23.45	Poročila v angleščini
23.50	Poročila
0.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

16.30	Rokomet - prvenstvo Hrvaske: Cakovec-Dalma, prenos
17.45	Kosarka, prvenstvo Hrvaske: Slobodna Dalmacija-Zagreb, prenos iz Splita
19.30	Dnevnik
20.00	TV teden
20.20	Crno-belo v barvah: V avtobusu, 14/51 del angleške humoristične nanizanke
	Koncert v spomin Johnu Lennonu, posnetek

MTV Madžarska

6.10	Dobro jutro, Madžarska
8.05	Reformatorski verski program
8.15	Za otroke
12.00	TV magister
13.30	Panorama
14.40	Rokomet (Z), prenos s SP
16.05	Komunikacije sveta
17.00	Potovalni kviz
17.50	Adamovi sinovi, Evine hčere
18.15	Barometer, politični show
19.20	Zaklad Templarjev, mladinske serija
20.00	Dnevnik, telesport
20.40	Risanka, Dick-Tracy-Show
22.55	Gost oddaje: Udo Jürgens
23.55	Dnevnik

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 21.55

Vznemirljiva Elizabeth Taylor

Ko sem zadnjikrat videl Pariz
Film Richarda Brooksa

bil Ko sem zadnjikrat videl Pariz, posnet leta 1954. Filmska zgodba je nastala po noveli znanega ameriškega pisatelja

F. Scotta Fitzgeralda in vsebuje vrsto avtobiografskih elementov, le dogajanje je preneseno na poznejši čas. Fitzgerald in njegova žena sta bila v Parizu v dvajsetih letih, ko je živelata tam vrsta tujih umetnikov, med drugimi tudi Hemingway, na platnu pa je dogajanje postavljeno v čas po drugi svetovni vojni.

Mladi ameriški vojak se v vrvežu praznovanja osvoboditve Pariza sreča z zapeljivim dekletom. Med njima se vname silovita ljubezen, ki pripelje do poroke, rodi se jima ljubka hčerka, njun zakon pa kljub temu razpada.

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4 MHz; od 16.00 SV 918 kHz) 4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutrarnja kronika; 8.50 Sobotna ragla; 9.30 Govorilo francosko; 10.05 Kulturna panorama; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.05 Aktualni mozaik; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku; 22.30 Radijska igra; 22.40 Veliki zabavni orkestri; 23.05 Literarni nočturni; 23.15 Nočni program-Glasba.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9 MHz) 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutrarnja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.10 Kontaktni napovednik; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.00 Moped Show;

12.10 Sport; 13.00 Tematsko popoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 13.40 Obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.35 Obvestila; 17.40 Sport; 19.00 Večer na 2.; 19.30 PRS (Pop-rock-soder), vmes Sport; 22.30 Pop rock.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9 MHz; od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16.00 SV 918 kHz) 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasbeno matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues, dixieland; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zbozrovske skladbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Sobotni fejtton; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.25 Romantične simfonije; 19.35 Netopir (J. Strauss); 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program) (SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutrarnji; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Informacije; 9.00 Pesem tedna; 9.35 Bla bla radio; 11.30 Turistična poročila; 13.30 Ob robu igrisca; 14.00 Okno v svet; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos R. Slov.; 16.00 Glasbeni deser; 16.30 Zamejska reportaža; 17.00 Glasba po želji; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Dajmo naš; 19.00 Zaključek-Barčica.

RADIO

Radio Trst A

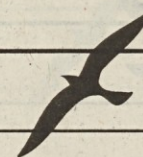
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravilica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.15 New Age; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert na festivalu Trieste Prima; 11.30 Odprta knjiga: Lačni kamni (R. Tagore); 11.45 Kantavtorji in šansonjeji; 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta razkazni glas; 12.45 Glasnik Kanske doline; 13.20 Glasba po želji; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Ne-diški zvon; 15.00 Duh časa in car odra v spominih J. Babiča; 15.30 Glasba za vse okuse; 16.00 Skozi tančico molka; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Esei; Adam, kje si? (E. Kocbek); 18.30 Jazz; 19.20 Zaključek sporedov.

Radio Opčine

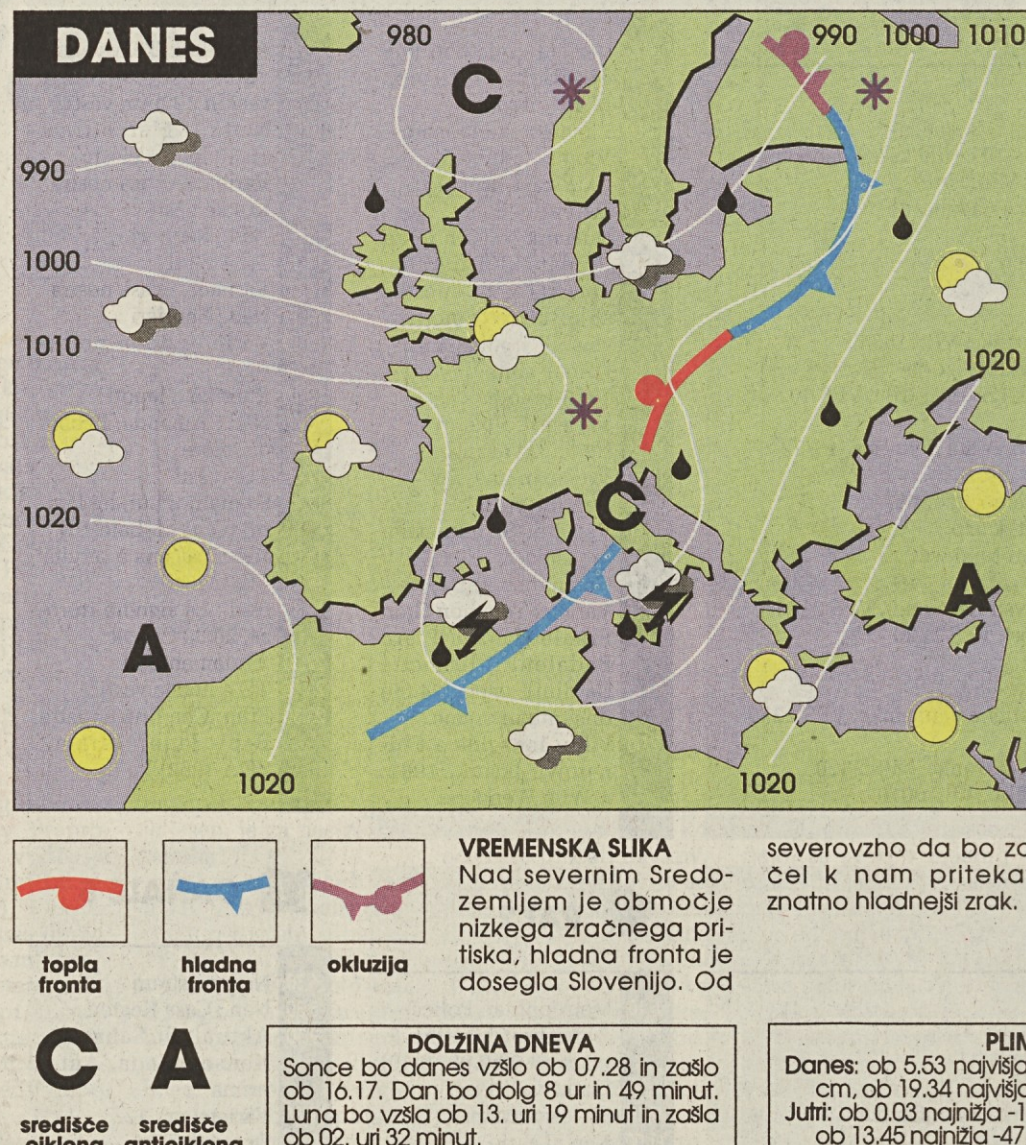
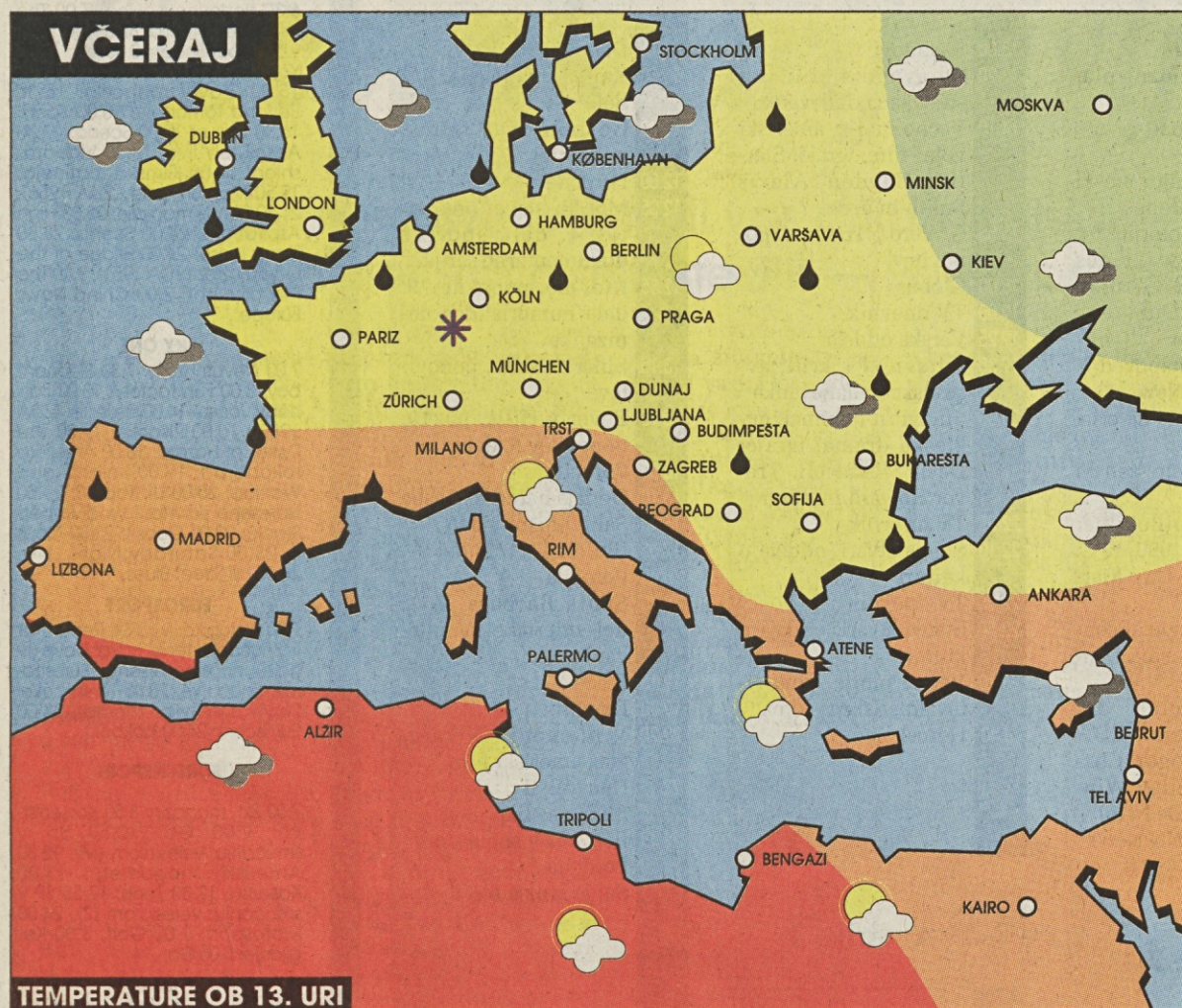
11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po želji.

Radio Koroška

od 18.0

EVROPA / NESTALNO VREME S POGOSTIMI PADAVINAMI

VREMENSKE NAPovedi
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

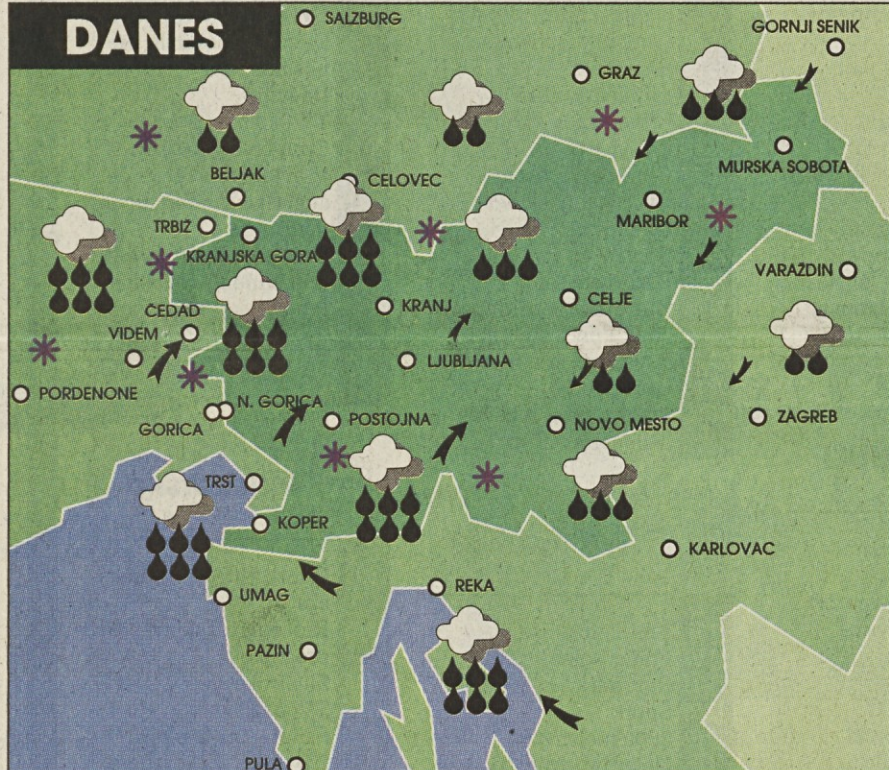
HELSINKI.....	3/6
OSLO.....	1/6
STOCKHOLM.....	3/8
KØBENHAVN.....	4/10
MOSKVA.....	-2/-1
BERLIN.....	4/11
VARSAVA.....	5/11
LONDON.....	3/8
AMSTERDAM.....	9/9
BRUSELJ.....	9/9
BONN.....	10/10
FRANKFURT.....	10/10
PARIZ.....	10/10
DUNAJ.....	13/13
MÜNCHEN.....	11/11
ZÜRICH.....	9/9
ŽENEVA.....	4/11
RIM.....	11/17
MILAN.....	4/10
BEOGRAD.....	8/15
NICA.....	10/14
BARCELONA.....	11/18
BUKAREŠTA.....	-9/-4
CARIGRAD.....	4/8
MADRID.....	8/14
LIZBONA.....	14/17
ATENE.....	7/12
LARNAKA.....	9/18
TUNIS.....	12/23
ALŽIR.....	10/21
MALTA.....	18/20
JERUZALEM.....	8/12
KAIRO.....	14/16

ALPE-JADRAN / PONEKOD BO SNEŽILO VSE DO NIŽIN

TEMPERATURE

VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

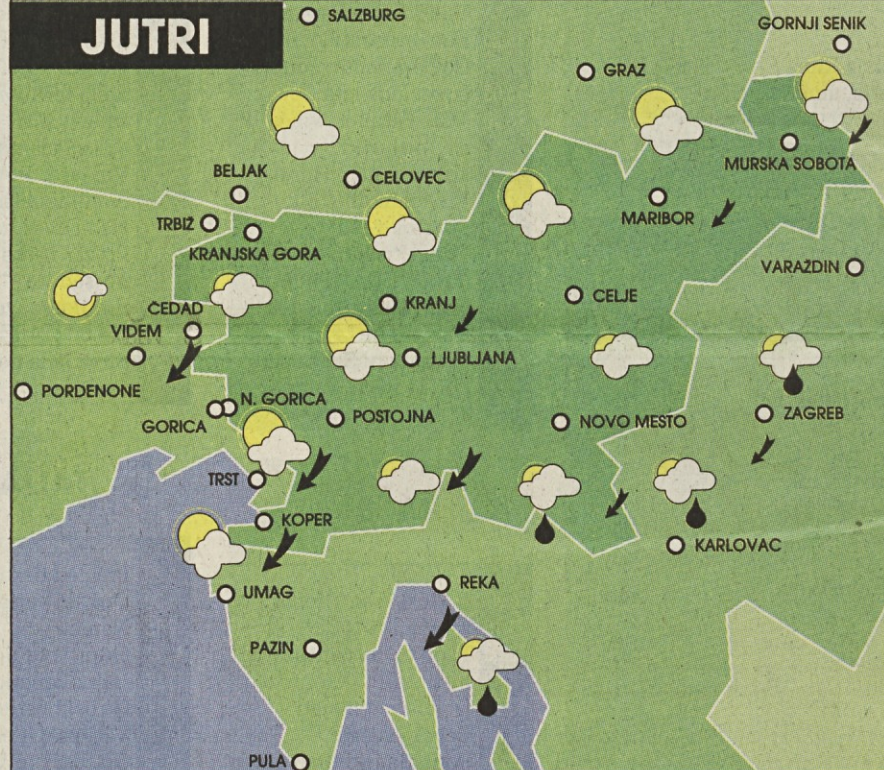
LJUBLJANA.....	10/12
TRST.....	-1/3
CELOVEC.....	4/6
BRNIK.....	7/9
MARIBOR.....	7/7
CELJE.....	7/8
NOVO MESTO.....	12/9
NOVA GORICA.....	11/12
MUR. SOBOTA.....	8/8
PORTOROŽ.....	12/14
POSTOJNA.....	9/10
IL. BISTRICA.....	9/11
KOČEVJE.....	10/12
ČRNOMELJ.....	11/11
SL. GRADEC.....	4/5
BOVEC.....	6/8
RATČE.....	3/4
VOGEL.....	1/0
KREDARICA.....	-5/-7
VIDEM.....	10/9
GRADEC.....	7/8
MONOŠTER.....	-7
ZAGREB.....	11/9
REKA.....	13/14

V SLOVENIJI: Oblačno s padavinami. Meja sneženja se bo v noči na nedeljo spustila do nižin. Ob močnejši nočni padavi, ponoči pa bo začela pihati burja. Najvišje dnevne temperature do 14 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Oblačno s padavinami, izrazitejši na južnem obrobju Alp. Ponoči bo snežilo tudi na severnem Hrvaškem. Ob severnem in srednjem Jadranu zelo močan jugo.

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

V SLOVENIJI: V nedeljo bodo padavine ponehale in postopoma se bo razjasnilo. Hladneje bo, na Primorskem bo prehodno pihala burja.

OBE TI: V ponedeljek od zahoda novo poslabšanje vremena s pooblačitvami in padavinami.

ONESNAŽENOST
ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	21
Maribor	46
Celje	29
Trbovlje	46
Hrastnik	44
Zagorje	33
Šoštanj	235

Kritična 24 ura koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri: Mura, G. Radgona: 136, Drava HE Dravograd: -, Sava Radovljica: 233, Sava HE Mavčiče: -, Sava Radeče: 250, Sora Suha: 256, Ljubljana Moste: 168, Savinja Laško: 147, Krka Podbočje: 89, Kolpa Radenci: 217, Soča HE Solkan: 896.

HOROSKOP

Pisec:
Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Nenadno spoznanje bo za vas pridobitev, ki vas bo ponesla v deveta nebesa. Pri dobičkonosni zadevi boste za kupnen nastop združili moči s tretjo osebo.

BIK 21-4/20-5: Danes boste potihoma dokončali vse obrobne zadeve, za katere prej niste imeli dovolj časa. Zvečer si bosta zateleli brez partnerja oditi ven, med ljudi.

DVOJČKA 21-5/21-6: Za današnji dan bi lahko rekli: »Ni važno, kaj znaš, ampak koga poznaš«, saj boste najverjetneje uspešno izkoristili vplivno zvezo za lastne poslovne namene.

RAK 22-6/22-7: Nova ljubezen gradi gradove v oblakih. Ugotovljate, da se je odnos nenadoma začel poglobljati in v vaše presenečenje kaže značilnosti stalnega odnosa.

LEV 23-7/23-8: Danes so vam pri delu zelo pomembne svoboda in proste roke. Če boste lahko sami izbrali delovne ure, da boste čim manj nadzirani, boste nalogo odlično opravili.

DEVICA 24-8/22-9: Razen tega, da z nekom zagovarjate popolnoma nasprotni stališči v zvezi z določeno denarno zadevo, bo današnji dan uspešen in na sploh prijeten.

TEHTNICA 23-9/22-10: Danes vas čaka razburljivo presenečenje, saj ste določeni projekt uspešno dokončali. Niste pa pričakovali, da bo tudi pri tem vmešan ožji družinski član.

ŠKORPIJON 23-10/22-11: Dolgocasen in depresiven dan, ko imate zelo malo dela, najraje pa bi bili polno zaposleni. A vseeno ne poskusite dela nadomestiti s preveč zabave.

STRELEC 23-11/21-12: Razpoloženi boste za pustolovščine in nove izkušnje, kar pa ne bo povsem primerno, saj je današnji dan zelo posloven in zahteven, zato bo le malo časa ostalo samo za vas.

KOZOROG 22-12/20-1: Vasa samozavest je danes na vrhuncu in razpoloženi ste, da »nastopite sami in zaigrate svojo vlogo«... Prijeten, razburljivo spoznanje ob družabnem srečanju.

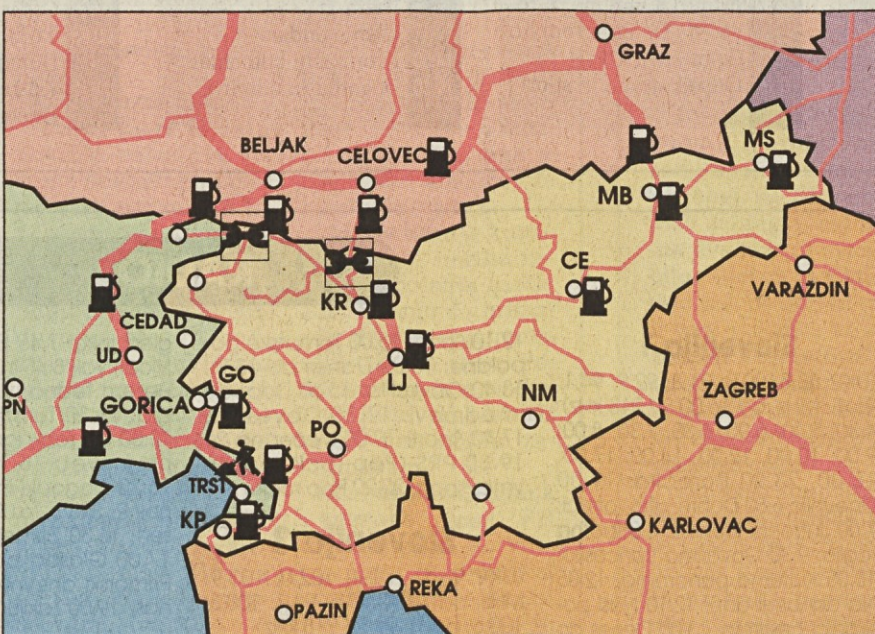

VODNAR 21-1/19-2: Zapravljali boste besede in ogrozili svoj položaj že navsezgodaj jutraj, ko boste svoje mnenje o službeni zadevi povedali sefu. Raje dvakrat premislite!

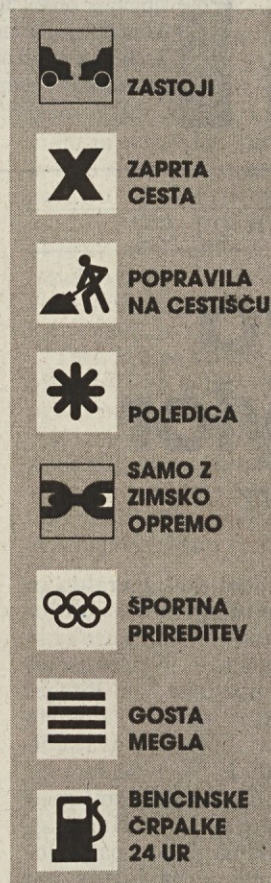
RIBI 20-2/20-3: S partnerjem se nikakor ne bosta strinjala pri načrtovanju vajinega proračuna. Medtem ko hoče eden od vaju varčevati, si zeli drugi zapravljati.

CESTE / MOKRE IN SPOLZKE

Ceste po Sloveniji so večinoma mokre in spolzke, vendar poteka promet tekoče in brez večjih zastojev. Tudi na mejnih prehodih ni daljšega čakanja za prestop meje. Vse voznike obveščamo, da z novimi slovenskimi zelenimi kartami na mej-

nih prehodih z Italijo ni več zapletov. Za prestop meje na Ljubelju in Jezerskem voznikom priporočamo zimsko opremo. Opozorjamo tudi na vremensko napoved, ki napoveduje, da bo ponoči ponekod dež prešel v sneg vse do nižin.

belinka®
ambient

ekološka
barva
za les

V VEDNOST

Letošnja
meteorološka
jesen

Z zadnjim novembrom se je končala letošnja meteorološka jesen. Meteorologi k jesenskim mesecem prištevajo september, oktober in november. Predstavili bomo nekaj statističnih podatkov za letošnje jeseni. Zda imamo klimatološke podatke v celoti zbrane le za meteorološko postajo v Ljubljani. Te podatke bomo primerjali s tistimi iz prejšnjih let in ugotovljali odstopanja od povprečnih vrednosti. Za vso Slovenijo pa so zbrani le podatki o količini padavin.

Letošnja jesen je bila kot navadno topla in obilna po številu ur sončnega obsevanja. V Ljubljani je bila povprečna jesenska temperatura zraka 10,8 stopinje, kar je sicer za osem desetink več od dolgoletnega povprečja, ki velja za to stoletje, vendar se vedno v okviru pričakovanih vrednosti. September in november sta bila toplejša od povprečja, oktober pa nekoliko hladnejši. November je bil za celi dve stopinji toplejši od povprečja. Sonce je v Ljubljani sijalo 333 ur, kar je le

dve uri manj od povprečja. K tej vsoti je večji del prispeval september, ko je sonce sijalo kar 219 ur, oktobra in novembra skupaj pa le 114 ur.

Predvsem zaradi izjemno mokrega oktobra je bila količina padavin, izmerjena minulo jesen v slovenskih krajih, precej višja od povprečja. Povprečne vrednosti so bile presežene za 40 do 90 odstotkov. V Ljubljani je v 50 padavinskih dneh padlo 729 litrov dežja na kvadratni meter, kar je 311 litrov več, kot znaša povprečna jesenska količina padavin za to stoletje. Če upoštevamo vse podatke, ki jih imamo na voljo za Ljubljano, tj. od leta 1852, je bil letosnji oktober najbolj moker doslej, letošnja jesen pa šesta najbolj mokra. Največ padavin, okoli 1500 litrov na kvadratni meter, je padlo v hribovitim svetu zahodne Slovenije, v odstotkih pa je bilo povprečje najbolj preseženo ravno v Ljubljani in njeni okolici.

(Janez Markoš)